

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 1

1 Petak, 13. februar 2026.

2 [Javna sednica]

3 [Završne reči]

4 [Optuženi ulaze u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 9:00h

6 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim sudskog
7 službenika da najavi predmet.

8 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, časni sude. Ovo
9 je predmet KSC-BC-2020-06, Specijalizovani tužilac protiv
10 Hashima Thacija, Kadrija Veselija, Rexhepa Selimija i Jakupa
11 Krasniqija.

12 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

13 Dobro jutro svima u sudnici. Konstatujem da su svi
14 optuženi prisutni u sudnici.

15 Nastavićemo sa završnom reči u ovom predmetu. Danas će
16 svoje izlaganje nastaviti odbrana Rexhepa Selimija, a posle
17 ćemo saslušati branioce Jakupa Krasniqija. Pridržavaćemo se
18 dnevnog reda, koji je iznesen u nalogu panela u vezi sa
19 završnim rečima. To je podnesak F03639.

20 Podsećam vas da je predviđeno da ćemo danas završiti sa
21 radom u 16:45h, a pauze su predviđene u 10:30h, sa nastavkom
22 rada u 11:00h. Pauza od sat i po vremena počev od 12:00h
23 časova i imaćemo pauzu od 15 minuta u 15:00 časova do 15:15h.

24 Najzad, pošto se završna reč prevodi, panel podseća
25 strane i učesnike u postupku da govore polako, kako bi

1 prevodioci stigli sve da prevedu.

2 Ovim se završavaju napomene panela.

3 Sada odbrana Rexhepa Selima [sic] -- Selimija nastavlja
4 svoju završnu reč. Dodeljeno vam je četiri i po sata, a
5 preostalo vam je još dva i po sata, što znači da svoje
6 izlaganje treba da završite najkasnije danas do podneva.

7 Kao što sam maločas napomenuo, očekujemo da ćemo pauzu za
8 ručak danas napraviti u 12:00 časova, nastaviti sa radom u
9 13:30h.

10 G. Tully, izvolite, imate reč.

11 G. TULLY: [Prevod] Hvala, časni sude.

12 Ja ću danas u ime g. Selimija obraditi tri teme. Prvo ću
13 govoriti o optužbama tužilaštva koji se odnose na funkciju
14 koju je g. Selimi obavljao kao ministar javnog reda, zatim ću
15 se baviti beleškama, čije se autorkstvo pripisuje g. Selimiju,
16 i najzad, osvrnuću se na pravilo 140. To je tema koju obrađuje
17 tužilaštvo u svom završnom podnesku.

18 Da počnemo od svoje prve teme. Funkcija koju je g. Selimi
19 obavljao kao ministar javnog reda.

20 Mi to pitanje u celosti obrađujemo u odeljku IV.D svog
21 podneska, stavovi 452 do 559. Suštinsko pitanje, kada je reč o
22 ovom delu teze tužilaštva, jeste pitanje, da li je g. Selimi
23 imao nadležnosti kao ministar javnog reda. Kao što ću za koji
24 trenutak objasniti, tužilaštvo nije uspelo da dokaže ključne
25 elemente svoje teze.

1 Međutim, pre nego što pređem na suštinsko pitanje
2 kontrole, moram najpre da odredim jedno preliminarno pitanje.
3 Da bude sasvim jasno izraz "policija OVK ministarstva javnog
4 reda," jeste jedna izmišljotina tužilaštva, koja je štetna za
5 mog branjenika. To je jedna paušalna definicija u koje je
6 tužilaštvo onda ubacilo sve moguće dokaze bez ikakvog
7 konteksta kako bi proizvelo lažni utisak, da je postojala neka
8 policijska snaga širom Kosova, pod kontrolom g. Selimija.
9 Ideja tužilaštva jeste da se stvori lažni utisak da je
10 postojala jedna ustrojena policija i da je njena teza s tim u
11 vezi utemeljena, a to međutim nije slučaj.

12 Kao što smo istakli, u stavu 452 našeg završnog podneska,
13 posle juna 1999. godine, vojna policija OVK ostala je pod
14 komandom OVK.

15 G. ELLIS: [Prevod] Časni sude, ne znam šta se događa, ali
16 zapisnik se 'zamrzao.' Mi ne možemo da pratimo zavi -- zavi --
17 zapisnik, niti vidimo reči govornika.

18 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [nije uključio
19 mikrofon].

20 G. ELLIS: [Prevod] Jednostavno se zamrzao [kao što je
21 prevedeno] zapisnik i dalje ne napreduje. Mislim da isto važi
22 i za naše kolege iz tužilaštva.

23 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [opet nije uključio
24 mikrofon].

25 G. ELLIS: [Prevod] Da, hvala.

1 G. TULLY: [Prevod] Hvala, časni sude.

2 Kao što smo istakli u svom završnom podnesku, u stavu
3 452:

4 "Posle juna 1999. godine, vojna policija OVK ostala je
5 pod komandom i u okviru struktura OVK. Pod kontrolom
6 komandanata zona, a ne pod kontrolom Rexhepa Selimija. Nije
7 postojala nikakva policija OVK, odn. ministarstva javnog reda
8 [sic] -- koju je organizovao g. Selimi i koju je on nadzirao,
9 kako to tvrdi tužilaštvo."

10 Dodaću, da ne postoji ni jedan jedini operativni dokument
11 koje bi izdalo ministarstvo javnog reda, a koje potkrepljuju
12 tu tvrdnju da je on vršio kontrolu nad vojnom policijom OVK,
13 odn. da je ta kontrola njemu poverena kada je postao ministar
14 javnih poslova. Kasnije u svom izlaganju, govoriću o
15 administrativnim dokumentima tog ministarstva, ministarstva
16 javnog reda i o tome kako ti dokumenti ne pokazuju da je on
17 vršio operativnu kontrolu nad policijskim snagama.

18 U utorak prošle nedelje na stranici zapisnika 28521,
19 tužilac se pozvao na argumentaciju koju smo izneli u stavovima
20 koju smo izneli u stavovima 470 do 473 našeg završno [sic] --
21 završnog po -- podneska, u vezi sa pouzdanošću dokaznog
22 predmeta P2525. U pitanju je zapisnik sa sastanka koji je od
23 2. avgusta 1999. Kojim je prisustvovao g. Selimi. Tužilaštvo
24 kaže da je naša argumentacija neuverljiva.

25 U stavu 151 svog pretpretresnog podneska, tužilaštvo je

1 konkretno iznelo, da je u isto vreme kada je g. Selimi
2 postavljen na položaj u aprilu 1999, osnovan je organ policije
3 ministarstva javnog reda, međutim, to jednostavno nije tačno.

4 Kako bi potkrepilo svoju tvrdnju, tužilaštvo u svom -- je
5 u svom pretpretresnom podnesku se pozvalo isključivo na stav
6 21, zapisnika sa sastanka, maločas spomenutog i tu se pogrešno
7 navodi da je g. Selimi izjavio, podsetio je učesnike na
8 sastanku "da policijska uprava postoji od aprila te godine i
9 da je bilo nekih poteškoća koja valja prevazići." Kao što smo
10 istakli, u stavu 472 našeg završnog podneska, nemoguće je da
11 je taj citat njegovih reči tačan, jer takva policijska sna --
12 snaga nije mogla biti osnovana, niti je osnovana u aprilu
13 1999. godine, s obzirom na tada vladajuće okolnosti i s
14 obzirom da nemamo potkrepljujućih dokaza s tim u vezi koje je
15 izvelo tužilaštvo. U stvari svi dokazi s kojima raspoližemo
16 [sic] -- protivureče toj tvrdnji.

17 U svom završnom podnesku, mi smo izneli da je g. Selimi
18 tokom tog sastanka u avgustu, da su njegove reči pogrešno
19 rezimirane u datom dokaznom predmetu 2525. On je zapravo tu
20 govorio o obrazovanju ministarstva javnog reda u aprilu 1999,
21 a ne "policijske uprave."

22 Ako pogledamo stav 298 završnog podneska tužilaštva, u
23 kojem se obrađuje relevantni vremenski period od aprila do
24 juna 1999. godine, i pošto smo saslušali završnu argumentaciju
25 tužilaštva koju je tužilaštvo iznelo u ponedeljak, strana

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 6

1 zapisnika 28478, tužilaštvo je, a to je upadljivo, odbilo da
2 ponovi one navode koje je svojevremeno iznelo u pretpretresnom
3 podnesku i to nije ništa čudno, pošto su dokazi na koje se oni
4 oslanjaju vrlo tanki.

5 U stavu 298 svog završnog podneska, tužilaštvo ponovo
6 tvrdi da je je u aprilu 1999, g. Selimi imao jedinice vojne
7 policije na svom raspolaganju. Kako bi tu tvrdnju potkrepili,
8 tužioci se pogrešno oslanjaju na iskaz Bislima Zyrapija u vezi
9 sa nekakvom hipotetičkom teorijom o odnosima između glavnog
10 inspektora i vojne policije. To se nalazi na stranici
11 zapisnika 17946. No, tužilaštvo zgodno izbegava da citira
12 sledeću stranu zapisnika 17947, na kojoj Zyrapi jasno
13 naglašava da nije postojala nikakva direktna veza između
14 glavnog inspektora i vojne policije, tako da je taj deo
15 njegovog iskaza nerelevantan za tvrdnje da je g. Selimi vršio
16 kontrolu nad policiju u svojstvu ministra javnog reda.

17 Što se tiče preostalih šturih [kao što je prevedeno]
18 dokaza tužilaštva, o vezama između g. Selimija i policije,
19 izgleda da se pol -- da se tužilaštvo oslanja svega na šačicu
20 fotografija u kojima je g. Selimi obučen u crno.

21 Molim sudskog službenika da se sada na ekranu prikaže
22 dokazni predmet P4228.

23 Tužilac nam je u ponedeljak rekao, da u junu 1999.
24 godine, je g. Selimi zamenio maskirnu uniformu crnom uformom i
25 tužilaštvo se tu upustilo u nagađaja u pogledu toga, kakve su

1 bile dužnosti g. Selimija. To je strana zapisnika 28478.
2 Tužilaštvo vam je pokazalo jedan zamrznuti kadar iz video
3 snimaka, kako bi potkrepilo svoju tvrdnju.

4 Međutim, tužilaštvo tokom čitavog suđenja ni u jednom
5 trenutku nije dokazalo da je svako lice u crnoj odeći, bilo da
6 je u pitanju uniforma, ili civilna crna odeća, bio pripadnik
7 vojne policije. To posebno važi u neregularnoj vojsci, kakva
8 je bila OVK i u kojoj nisu postojala stroga pravila u vezi sa
9 uniformama.

10 Molim da se sada na ekranu predoči 3D00004. Hvala.

11 Da pokažemo koliko je taj argument tužila -- tužilaštva
12 neutemeljen. Ovde vidimo fotogrefiju [sic] -- koju je označio
13 svedok 4769. Po sredini fotografije, vidi se g. Selimi. On je
14 označen crvenom bojom i brojem 1, a on se vidi na tom
15 fotografiji zajedno sa svojojim saborcima iz OVK. Fotografija
16 je snimljena 1999.

17 Pre svega, videćete da ljudi koji su prikazani na
18 fotografiji, uopšte nisu isto obučeni, no posebno vas pozivam
19 da pogledate čoveka označenog crvenog bojom i brojem 4. To je
20 saborac g. Selimija Ekrem Drini - Rexha, za tog čoveka
21 tužilaštvo ni u jednom trenutku nije rekao da je -- nije --
22 nije reklo da je on igrao bilo kakvu ulogu u vojnoj policiji,
23 a međutim, da je on ovde obučen u crno. To vam pokazuje koliko
24 je iskrivljena logika tužilaštva, kada se poziva na to kako se
25 g. Selimi oblačio.

1 Molim da se sada ova fotografija ukloni sa ekrana.

2 Pogledajmo i dokazni predmet P505 [sic] -- [kao što je
3 prevedeno], stranica 8179. Tu u fusnoti 1232, tužilaštvo u
4 stavu 298 svog završnog podneska, i samo ponovo pokazuje
5 koliko je ovaj argument neutemeljen. Vidimo, da primadnici
6 vojne policije koji su snimljeni sa g. Selimijem, nose
7 najmanje tri različite vrste uniformi. Među onima koji uopšte
8 nose uniformu, a g. Selimi ne nosi oznake vojne policije, što
9 je posebno bitno. I na to se svode svi dokazi tužilaštva u
10 vezi sa ovim pitanjem.

11 Mi dakle ponavljamo naš argument koji glasi da je tvrdnja
12 tužilaštva prema kojoj je g. Selimi osnovao policiju
13 ministarstva javnog reda u aprilu 1999. Lažna. Mi takođ -- mi
14 smatramo da panel to treba da razmotri zajedno sa
15 argumentacijom koju smo izneli u stavovima 470 do 473 našeg
16 poidneska u vezi sa nepouzdanašću dokaznog predmeta P02525.

17 Sada ću preći na glavno pitanje, a to je pitanje kontrole
18 koju je g. Selimi imao nad policijom.

19 Nezavisno od vida odgovornosti za koji se g. Tel --
20 Selimi tereti u svojstvu ministra javnog reda, pitanje koje
21 sud treba da reši svodi se na sledeće. Pitanje kakvu je i
22 koliku kontrolu on imao i da li je on uopšte imao kontrolu.
23 Način na koji je tužilaštvo izvodilo dokaze i na početku i na
24 završetku suđenja, neraspletivo je povezano sa ovim pitanjem.
25 Međutim, uprkos velikom broju dokumentarnih dokaza koji su

1 prihvaćeni u dokaze, a da ih stranici nisu prokomentarisali,
2 tužilaštvo nije uspeło da proizvede dokaze, koji bi tezu
3 tužilaštva dokazali van razumne sumnje. Između ostalog zato
4 što nije predočilo ni jedan jedini operativni dokument, koji
5 bi se odnosio i na ministarstvo javnog mnjenja i na policiju, a
6 na osnovu kojeg bi bilo moguće dokazati da je g. Selimi vršio
7 kontrolu nad takvim organom u relevantnom periodu.

8 Takođe, treba imati na umu da tužilaštvo nije predočilo
9 dokaze kojima bi se pokazalo da su činjenja i nečinjenja g.
10 Selimija u svojstvu ministra javnog reka, odigrala bilo kakvu
11 ulogu u izvršenju krivičnih dela iz optužnice. Niti je
12 tužilaštvo dokazalo da je on odgovoran za radnje drugih lica
13 koja su izvršavala krivična dela iz optužnice.

14 U svom završnom podnesku, tužilaštvo je neodlučno u
15 pogledu toga kako da opiše nadležnosti g. Selimija u stavu
16 503. Tužilaštvo tvrdi da je Selimi vršio operativnu kontrolu
17 nad policijom. Svega 30 stavova kasnije u stavu 532,
18 tužilaštvo izgleda da povlači tu svoju tvrdnju i sada tvrdi da
19 je -- on nije imao "operativna ovlašćenja" nad policijom, ali
20 je bio u "položaju" da može da im diktira kako da postupaju.

21 Ni jedan -- ni jedna od ovih formulacija nema pravnu
22 težinu. Niti tužilaštvo pokušava da definiše pojmove kojima se
23 služi. No, nezavisno od toga kojim se terminom tužilaštvo
24 služi, ne predočava dokaze koji bi potkrepili tvrdnje o se --
25 kontroli koju je vršio g. Selimi.

1 To da je on navodno imao operativnu kontrolu nad
2 policijom, tužilaštvo tvrdi najpre u stavu 503 i poziva se na
3 samo jedan dokazni predmet u fusnoti 2057. To je dokazni
4 predmet P189. Zapravo se poziva na jednu stranicu iz knjige
5 Jakupa Krasniqija u kojem se pominje neki događaj, koji se
6 tobože odigrao u Lapu u avgustu 1998, osam meseci pre
7 obrazovanja privremene vlade Kosova. U pitanju je odlomak iz
8 knjige koja nema nikakve veze sa ovim optužbama protiv g.
9 Selimija.

10 U stavu 532, gde se pominje operativna nadležnost g.
11 Selimija, takođe se ponovo citiraju neubedljivi ili
12 nerelevantni dokazi. Dokaz P515. To je saopštenja za štampu
13 koje je izdato u ime g. Selimija. Na taj dokazni predmet ću se
14 vratiti kasnije, obražujemo ga opsežno u stavovima 459 i 460
15 našeg podneska. Pored toga, imamo dokazni predmet P03926 koje
16 je očigledno nepouzdana i sasvim neodređena beleška iz dosijea
17 Agima Çekua, to je beleška sa sastanka održanog u avgustu
18 1999. godine, o tome sam prethodno već govorio.

19 Ostali izvori koji se navode u toj fusnoti su ili
20 nerelevantni kada je u pitanju operativna nadležnost g.
21 Selimija, ili se u njima pogrešno prikazuju dokazi i iskazi
22 svedoka. Na primer iskaza Remija, stranice zapisnika 5905 do
23 5907 u kojem se govori o pitanjima koja su prethodila
24 obrazovanju privremene vlade Kosova i nemaju nikakve veze sa
25 ministarstvom javnog reda, ili se pak pozivaju na dokazni

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 11

1 predmet P01605.4. izjava svedoka 4735 u kojim -- u kojoj se on
2 upuštao u nagađanja o ovlašćenjima ministarstva unutrašnjih
3 poslova, da li je ministarstvo bilo ovlašćeno da izdaje
4 naređenja policije, a pri čemu se u pozivanju na taj izvor
5 potpuno prenebregava da je svedok u unakrsnom ispitivanju
6 razjasnio da on zapravo nije imao saznanja o tim pitanjima.
7 Stranice zapisnika 19826 do 19827.

8 Sve u svemu, stvar se svodi na sleđen [sic] -- na
9 sledeće: bez obzira na to u kakva se nagađanja upušta
10 tužilaštvo pozivajući se na ove izvore, nigde tužilaštvo ne
11 citira ni jedan jedini operativni dokument, kojim bi
12 potkrepilo svoje tvrdnje, prema tome, ono nije dokazalo svoju
13 tezu.

14 Još nekoliko reči o manjkavostima u vezi sa dokaz --
15 dokazima, a naročito u vezi sa nejasnoćama u pogledu toga kako
16 je izgledala struktura ministarstva javnih poslova.

17 Tužilaštvo je puno vremena provelo dokazujući kako je
18 izgledala struktura, kako je funkcionisala OVK, kakva je bilo
19 njeno unutrašnja organizacija, kakvi su bili sistemi
20 referisanja, vidovi komunikacije i tako dalje i tako dalje.
21 Međutim, tužilaštvo gotovo ni reč nije reklo u vezi sa tim
22 pitanjima kada je reč o ministarstvu javnog reka, a to ćutanje
23 tužilaštva, pokazuje da oni ne raspolažu dokazima. O tome kako
24 je izgledala struktura tog ministarstva i kako je ono
25 funkcionisalo.

1 Kao što smo istakli u bezbroj navrata, nema svedoka koji
2 su o tome mogli da govore -- govore, tako da tužilaštvo se
3 upuć -- upušta u nagađanja.

4 Kao što smo rekli u našem podnesku, stavovi 456, 469,
5 478, 482 i 511, nije samo u pitanju to da nisu bili na
6 raspolaganju iskazi svedoka u vezi ministarstva. Tužilaštvo je
7 pozvalo 4758, koji je imao relevantna saznanja o ministarstvu,
8 svedok koji je opisao ministarstvo, kao entitet bez
9 operativnih funkcija, konkretno pobijajući činjen -- to da je
10 ministarstvo imalo kontrolu bilo kakve vrste nad policijom.
11 Ovi dokazi su prihvaćeni gotovo bez -- iz -- iz osporavanja od
12 strana tužilaštva, u izjavi, gde se pojavljuje i time se nisu
13 bavili tokom suđenja kada je svedok došao da svedoči.

14 U ponedeljak ove nedelje, stranica transkripta 28460,
15 tužilac je sudu obećao da će opisati strukturu privremene
16 vlade Kosova, uključujući to ministarstvo, ali umesto toga, on
17 je samo uzeo jedan stav transkripta T28479 i uputio panel na
18 stavove 301 i 302 i svog završnog podneska, u nadi da će oni
19 nešto od toga ući -- napraviti.

20 Ako se pogledaju stranice podneska sa tim stavovima,
21 primetićete da ima više fusnota nego bilo kakvih saopštenja i
22 nes -- upućuju -- ne upućuju na svedočenje svedoka.

23 Dakle, te različite nedosledne i ti različiti, nedosledni
24 i kontradiktorni dokumenti, ubačeni u fusnote na tim
25 stranicama, navodno da bi potkrepili tezu o funkcionisanju i

1 strukturi ministarstva, upravo pokazuju zašto dokumentarni
2 dokazi koji nisu potkrepljeni ili stavljeni u kontekst, ne --
3 ne znače mnogo panelu.

4 Umesto argumenta ili objašnjenja u vezi funkcionisanja
5 ministarstva i kako ti dokazni predmeti idu u prilog tome,
6 tužilaštvo jednostavno nudi podsetnik da su dokumenti
7 zaplenjeni od g. Selimija, a sama ta činjenica bi trebalo te
8 dokumente da ukrasi magičnim darovima doslednosti, pouzdanosti
9 i tačnosti.

10 Mi govorimo o svim tim dokazima iz tužilaštva u podršku
11 stava 300. Međutim, što se tiče organigrama, koji se spominju
12 i u stavu 300 i 301 završnog podneska tužilaštva, mi smo
13 primorani da naglasimo da tužilaštvo nije učinilo ni minimum
14 da bi utvrdilo da su složene organizacije prikazane u tim
15 organigramima ikada postojale.

16 Ni u jednom trenutku tužilaštvo nije pokušalo ni tu da
17 ubaci imena, niti je proizvelo dokaze da se utvrdi da ove
18 tabele odgovaraju stvarnosti, niti je koherentno bilo šta
19 reklo o strukturi ministarstva, osim što je izjavio za panelu,
20 da je na čelu njega bio g. Selimi.

21 Dokazni predmeti koji se navode u stavovima 300 i 301, u
22 stvari ne govore ništa o tačnosti tih organigrama i ne pružaju
23 pouzdane dokaze o navodnoj strukturi ministarstva. Konkretno,
24 spisak zaposlenih u ministarstvu bez konteksta i bez datuma,
25 to je P03932, čini se da poriče tačnost time što prikazuje

1 jednu mnogo skromniju instituciju gde su većinu zadataka
2 obavljala službenici koji nisu bili u ministarstvu, ili su
3 vršili opšte uloge tipa "upravnik." Dakle, tu se ne govori o
4 komandantima policije.

5 Dakle, tužilaštvo taj spisak koji je dao tužilaštvo
6 zaposlenih i samo se može dovesti u sumnju. Tužilaštvo nije
7 utvrdilo da je bilo koji departman ili posao koji se navodi u
8 opisu radnih zadataka pored bilo kog imena, ne postoje na
9 papiru, niti da su ti ljudi ikada imali te položaje u
10 ministarstvu.

11 U podršku svoje tvrdnje u stavu 300 da je komisija za
12 stambena pitanja bila podređena g. Selimiju, izvinjavam se
13 prevodiocu, prošlo je 25 minuta pre nego što sam opomenut da
14 žurim. Dakle, tužilaštvo navodi pismo koje nema nikakve veze
15 sa ministarstvom. To je P2372.

16 Tužilaštvo nikada nije dalje se bavilo ovom optužbom,
17 osim što su jednostavno rekli nešto o relevantnosti, a to je
18 stavka 276 u prilogu 1 podneska koji je usvojen bez posredstva
19 svedoka. Dakle, ne spominje se ta komisija u organigramu na
20 koje se oslanja tužilaštvo.

21 Tužilaštvo je jedva pokušalo da dokaže daje ministarstvo
22 na čijem čelu je bio g. Selimi bila struktura sposobna da vrši
23 operativnu kontrolu nad jednom policijom širom zemlje. Dakle,
24 nisu dokazali svoje teze.

25 U ponedeljak ove nedelje -- u ponedeljak ove nedelje na

1 stranici transkripta 28419 i 28485, tužilac je govorio o
2 različitim uredbama privremene vlade ponovo usvojeno bez
3 posredstva svedoka, usvojeni su neki ograničeni primeri uredbi
4 privremene vlade. Neki su bili nepotpisani, neke su bile radne
5 verzije i o tome smo govorili u stavu 480. Među tim
6 dokumentima nema nikakvog regulatornog instrumenta ko -- gde
7 bi se navodila konkretna ovlašćenja koja bi imao ministar za
8 javne poslove.

9 Na drugim suđenjima gde je *de iure* položsj optuženih bio
10 tema, zakoni struktura u kojima su oni operisali su bili
11 raspoloživi i detaljno proučeni od strane svih učesnika i
12 relevantnih panela, kako bi se utvrdila formalna ovlašćenja
13 koja je imao optuženi. Upućujem panel na primere iz MKSJ-a u
14 predmetu Boškovski, sa relevantnom analizom 498 do 517. Dakle,
15 ti stavovi naglašavaju činjenicu da je panel imao koristi od
16 svedočenja više svedoka sa relevantnim saznanjima.

17 U ovom slučaju, primeri sličnih zakona nisu predloženi,
18 niti su svedoci sa relevantnim saznanjima pozvana, kako bi
19 potvrdila pogrešan stav tužilaštva da je g. Selimi "bio u
20 situaciji" da nadzire i usmerava policiju. Pri -- pažljivi
21 pristup panela u predmetima Boškoski i Ndindiliyimana,
22 naglašavaju formalna ovlašćenja optuženog, bez, i bez dokaza o
23 pravnom okviru. Jednostavno se ne može pretpostaviti kakav je
24 tačno njihov položaj u vladi.

25 Tih nekoliko dokumenata koje vam je predložilo tužilaštvo,

1 ne prikazuju ništa što bi ukazalo da je privremena vlada bila
2 jedna dobro regulisana -- je -- jedno dobro regulisano telo
3 koje [nejasno] kasno funkcioniše i koje bi se moglo porediti
4 sa onima koji se nalaze u drugim državama.

5 Dakle, imajući u vidu jedinstven kontekst u kome je
6 formirana formirana vlada i u kojoj je funkcionisao, ne može
7 se zaključiti da je ministarstvo operisalo kao strukturisano
8 disciplinovano ministarstvo sa punom podrškom ostalih vladinih
9 struktura. Dakle, nema takvih primera. Da bi se moglo dolaziti
10 do argumenata putem analogije, dakle, ne može se pretpostaviti
11 bez pouzdanih dokaza da je ministar imao operativna ovlašćenja
12 nad policijom. Dakle, tužilaštvo nije dokazalo svoje teze.

13 Ja ću sada preći na pitanja naređenja.
14 Zamoliću vas da razmotrite ogroman obim koji je načelnik
15 operativni jedne policijske snage morao da uživa, čak van
16 konteksta nakon sukoba, kao što je bilo Kosovo u junu 1999,
17 ovo bi bio jedan ogroman zadatak. Najmanju ruku bi se
18 očekivale da se vide naređenja koja potiču od tog operativnog
19 komandanta. Oni ne postoje. Dakle, nema primera bilo kog
20 naređenja, bilo koje direktive u bilo kom trenutku, bilo kojim
21 policijskim snagama, u bilo kom području Kosova koje je izdao
22 ili je izdato u ime g. Selimija.

23 Jedini dokument koji tužilaštvo predočava u smislu
24 naređenja, je saopštenje koje je izdao -- dato u ime g.
25 Selimija 14. juna 1999. svedoke nije pozvalo tužilaštvo, koji

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 17

1 bi se setili ovog dokumenta, niti bilo kakvog predsedana. Čak i
2 formulacija je neodređena i ništa u sadržaju pokazuje da je
3 nadležnost nad ministarstvom OVK bila prebačena na ministra za
4 javno -- ni red. Dokument je tema našeg stava 459 i ne može se
5 razumno smatrati da je to u bilo kom obliku naređenje, niti da
6 označava operativnu kontrolu ili ovlašćenja g. Selimija nad
7 policijom.

8 Jedini svedok koga je tužilaštvo pozvalo i koje je
9 tvrdilo da zna za konkretna naređenja koju je izveo g. Selimi
10 kao ministar je bio 04748 osoba koja je njegov rođeni rođak
11 opisao kao neizlečivi lažov, osoba koja nije bila pripadnik
12 OVK u junu 1999, niti je bio u ministarstvu koji je rekao --
13 pokazao da ne zna koje su glavne hijerarhijske funkcije unutar
14 OVK, koji je tvrdio da ima lična saznanja o tajnim dogovorima
15 između KFOR-a i lokalne policije i bez obzira što je nagađao
16 da su -- da je g. Selimi izdavao naređenja, on je u unakrsnom
17 ispitivanju priznao da nije imao lična saznanja o naređenjima
18 koja bi policija primila tokom leta 1999. I nije imao saznanja
19 da su komandanti zona dobijali naređenja od mistva. Dakle,
20 minis [sic] -- tužilaštvo nije dokazalo svoj predmet.

21 Sada govorimo o lancu raportiranja.

22 Želim da razmotrite ogroman obim uloge za koju je navodno
23 imao g. Selimi, operativni načelnik policije u -- na Kosovu u
24 leto 1999. Nakon sukoba, očekivalo bi se da se vidi operativni
25 izveštaji, međutim, videli ste da je kompletan dokaz u vezi

1 toga tužilaštva u jednom slajdu koji je pokazan u utorak.
2 Dokument P1539 je tužilac samo pisao kao pritužba, a ne
3 operativni izveštaj. Jedno pismo regionalnog komandanta koji
4 se žalio glavnom štabu, dakle i tražio je da se bolje razume i
5 bolje tretira vojska. Dakle, tu se ne govori o zatvaranjima,
6 zlostavljanju, niti o bilo kome delu koje se tereti u
7 optužnici. Nema dokaza da je g. Selimi imao saznanja o takvim
8 stvarima u Karadaku, niti da su se dešavali dok je on imao
9 kontrolu. Dakle, tu se ne spominju prethodna naređenja niti
10 izveštaji.

11 Ovaj dokument jednostavno ne može biti operativni
12 izveštaj. Ništa u ovom dokumentu ne ukazuje da je postojao
13 odnos prethodnog raportiranja. I kao što govorimo u stavu 486
14 i 489, naglašavamo da tužilaštvo nije dokazalo da je ovo pismo
15 ikada upućeno ili da ga je ikad primio g. Selimi 1999. godine.

16 Kada pogledamo stav 301 završnog podneska tužilaštva,
17 videćete da tu tužilaštvo prihvata slabosti sopstvenih dokaza
18 o izveštavanju i oni donekle i priznaju da izveštaji koji su
19 upućivani ministarstvu od strane OVK i policijske komande
20 ministarstva u leto i jesen 1999, to i pri -- priznaju.

21 Dakle, iako je ovaj vremenski okvir tehnički tačan,
22 prikladnije bi bilo da se dokazi iz oktobra 1999. u kontekstu
23 ovog predmeta smatraju izvan inkriminišućeg perioda. Tri
24 dokazna predmeta, imaju datum novembar 1999. i bolje bi ih
25 opisalo tužilaštvo kao što je to tužilac učinio u ponedeljak,

1 da je to bilo dosta posle perioda obuhvaćenog optužnicom.

2 Dakle, još jedan detalj koji je zatražan u stavu 301
3 završnog podneska tužilaštva je da ni jedan od ovih dokumenata
4 nije bio upućen od OVK, pošto je on -- OVK raspušten nedeljama
5 ili mesecima pre toga, a u stvari je došao od KPC-a koji u
6 stvari nema nikakvu ulogu u tezama tužilaštva. Spominjanje OVK
7 i policije ministarstva, u ovom stavu u stvari pokazuje koliko
8 je neodređen taj izraz koji koristi tužilaštvo. Dakle, ovaj
9 zbir nerelevantnih dokumenata ne mogu da ispune prazninu od 4
10 meseca kada je u pitanju izveštavanje.

11 Dakle, sada ćemo govoriti o formularima identifikaciji,
12 fotografijam koje vam je podnelo tužilaštvo. Tužilaštvo stalno
13 govori o registracionim obrascima, o ispravama i fotografijama
14 koje se spominju u stavu 302 svog podneska, kao dokaz iz --
15 tačnosti njihovih optužbi. Međutim, naši argumenti u vezi ovih
16 administrativnih dokumenata se navode u stavovima 509 i 521
17 našeg završnog podneska i neću to ovde ponavljati.

18 Da bi bili jasni u vezi isprava, bez dovoljnih dokaza da
19 se utvrdi da je g. Selimi usmeravao ili naređivao radnje onih
20 koji su imali te isprave, ili da su njemu raportirali, ne može
21 se na osnovu njih utvrditi, da je on imao operativnu kontrolu
22 ili ovlašćenja. Jednostavno to nisu dovoljni dokazi.

23 Tužilaštvo dosta važnosti pridaje ovlašćenjima na nekim
24 od tih isprava koje je uvrstilo u spis, ali takva ovlašćenja
25 nisu naređenja niti direktive za delovanje. Ta ovlašćenja sama

1 po sebi ne utvrđuju odnos nadređenog i podređenog, niti da
2 postoji takav komandni odnos između onih kojih imaju i g.
3 Selimija.

4 Ocenjivajući teze tužilaštva na od -- u odnosu na
5 relevantni standard, panel mora da razmisli zašto je
6 tužilaštvo propustilo da pozove one koji su imali te isprave,
7 da objasne svoju funkciju i važnost tih isprava. I da odgovore
8 na jednostavno pitanje da li ste vi primali naređenja i
9 raporta -- tirali [kao što je prevedeno] g. Selimiju.

10 Dakle, najvažniji faktor koji panel treba da ima u vidu
11 je da nije uspostavljena veza između onih -- između izdavanja
12 tih isprava i izvršenja krivičnih dela iz po -- iz optužnice.

13 Isto tako. tazličiti registracioni dokumenti i zbirke
14 fotografija veličine onih za pasoš koje nemaju datum, kao što
15 je P04011, uopšte ne pomažu tezama tužilaštva.

16 I na kraju, tužilac vam je rekao na stranici transkripta
17 28479 da stav 302 njihovog podneska i dokumenti koje tu
18 spominje pokazuju administrativnu evidenciju ministarstva, gde
19 se nalaze pojedinci koji su učestvovali u zločinima.

20 Tužilaštvo zamagljuje činjenicu da je većina tih zločina
21 navodno izvršena pre formiranja privremene vlade. Nema dokaza
22 da je g. Selimi imao saznanja o navodnom učešću u izvršenju
23 zločina od strane ovih ljudi koji se navode u stavu 302.

24 Od tih nekoliko imena koji se navode, u vezi tih
25 krivičnih dela u relevantno vreme, veza koju tužilaštvo

1 povlači između njih i ministarstva je najslabija od svih
2 raspoloživih dokaza. Oni tvrde na primer da postoje
3 fotografije veličine za pasoš onih osoba koji se navode u
4 stavu 302, međutim, nema kako -- dokaza da su oni ikada imali
5 ikakve veze sa ministarstvom

6 Ili na primer, u potpasusu (g), navodi se jedno ime na
7 dokumentu za koji nemamo datum, niti je potvrđena
8 autentičnost, niti je dat kontekst kao spiska zaposlenih u
9 ministarstvu i nemamo dokaz da li su oni ikada bili povezani
10 sa ministarstvom. I u kojoj meri su bili povezani, ako je to
11 bio slučaj.

12 Čak i primer čoveka koji se navodi na ovom spisku, kao
13 čovek kome je izdata identifikacija ministarstva, a u vezi sa
14 podstavom (d), Selim Krasniqi, datum kada je izdata ta
15 identifikacija gotovo godinu dana nakon izvršenja krivičnih
16 dela za koja se tereti.

17 Tužilaštvo nije pokazalo da postoji veza između g.
18 Selimija i lokacija iz optužnice citiranjem administrativnih
19 dokumenata, bez obzira gde ih je tužilaštvo zaplenilo. Takođe,
20 tužilaštvo nije dokazalo da je g. Selimi znao da su ti ljudi
21 izvršili krivična dela, bez obzira koja je bila njihova veza
22 sa ministarstvom. Dakle, tužilaštvo nije pokazalo da je g.
23 Selimi operativno ili bilo kakvu drugu kontrolu nad policijom
24 kao ministar za javni red.

25 Sada prelazim na drugu temu. Beleške u rukopisu.

1 Ovo se prevashodno tiče stava 1485 završnog podneska
2 tužilaštva i oni su o tome govorili i u ponedeljak na strani
3 transkripta 28378 i 284'3. U stavovima 434, 431, 440, 441 do
4 445 našeg podneska, mi smo govorili o nekim od tih dokumenata.
5 Oni o kojima nismo konkretno govorili u našem podnesku
6 smatramo da njihov autor nije g. Selimi. Mi podsećamo panel na
7 naš stav naveden u stavu 77 našeg podneska, gde kažemo da se -
8 - da je ograničena relevantnost se može izvesti iz same
9 činjenice, odn. činjenica da ograničena relevantnost, može se
10 zaključiti iz same činjenice da je dokument pronađen u domu
11 optuženog.

12 Pre nego što govorimo o argumentu tužilaštva, skrećem vam
13 pažnju na odluku u predmetu Haradinaj i drugi, po zahtevu
14 tužilaštva od 27. februara 2012, gde je tužilaštvo pokušavalo
15 da se usvoji jedan dnevnik za koji se tvrdilo da se sadržaj
16 tog dnevnika može prepisati g. Balaju i tu se kaže, u stavu 4,
17 citiram:

18 "...[ovaj] dnevnik je pronađen u spavaćoj sobi Balaja na
19 istom stolu na kojoj se -- na kom se nalazila njegova
20 identifikacija iz OVK, gde se navodi njegovo ime, mesto i
21 datum rođenja. Sadržaj dnevnika je pisan sa stanovišta Balaja,
22 a autor o sebi govori kao o komandantu specijalne jedinice,
23 što i odgovara navodnoj ulozi koju je imao Balaj." Kraj
24 citata.

25 Ti argumenti za tužilaštvo nisu bili dovoljni da se

1 utvrdi *prima facie* pouzdanost i pretresni panel je na posletku
2 u stavu 17 zaključio:

3 "...tužilaštvo nije izvelo dokaze na osnovu kojih bi se
4 utvrdio ko je autor dnevnika i izvor informacija koje se tu
5 navode." Tužilaštvo iznosi da pitanja o kojima se govori u
6 dnevniku, odgovaraju dokazima koje je veće prihvatilo.
7 Međutim, kao što je zaključilo žalbeno veće, a tu se govori o
8 žalbenoj presudi u predmetu Limaj, potkrepljivanje nije niti
9 uslov niti garancija pouzdanosti i jednog jedinog dokaznog
10 predmeta."

11 Ova odluka se tiče pitanja prihvatanja dokaza, ali
12 iznosimo da načelo izneto tu u toj odluci panela kao i
13 žalbenom odlukom, se odnosi još više na pitanje značaja koji
14 treba pridati takvom jednom dokazu.

15 Druga podtema tiče se propusta tužilaštva da jasno iznese
16 svoju tezu u pogledu ovih beleški tokom suđenja. Praksa
17 tužilaštva i implicitna i eksplicitna tokom suđenja, je da
18 iznose optužbe u vezi sa ovim dokumentima i za svaki od njih
19 tvrde da je njihov autor g. Selimi.

20 Tužilaštvo je moralo i moglo u brojnim navratima da
21 eksplicitno kaže šta je odgovor na pitanje koje će panel
22 postaviti za svako od tih -- svaki od tih dokumenata.
23 Celokupne beleške su usvojene bez posredstva svedoka, pojedine
24 strane su pokaziva -- pokazivane svedocima tu i tamo tokom
25 suđenja, a uopšte nije objašnjeno ko je navodni autor tih

1 dokumenata. Praksa tužilaštva bila je da namerno odbrana
2 nagađa do poslednjeg trenutka tokom suđenja, šta tužilaštvo
3 namerava da radi sa tim dokumentima i samo bi rekli da su to
4 dokumenti koji su zaplenjeni kod g. Selimija.

5 Tokom suđenja, tužilac je ponekad eksplicitno govorio
6 koji je autor, ali svaki put to je bilo zato što je odbrana
7 tražila da dobije odgovor, a ne zato što je tužilac iskreno i
8 transparentno postupao, kada je nudio dokument na usvajanje.
9 Na primer: 12. septembra 2023, na strani transkripta 7760 do
10 7764, tužilac je pokazao stranu iz beleški u rukopisu koja je
11 zaplenjena kod g. Selimija svedoku 4255 i kada je odbrana
12 osporila autor -- ko je autor, tužilac je rekao:

13 "Mi ne možemo da pozovemo autora dokumenta, osim ukoliko
14 g. Selimi želi da svedoči." Kraj citata.

15 To je nešto što je odmah porekao taj isti tužilac stranu
16 kasnije i rekao:

17 "Možda sam pogrešno govorio, mada ne verujem da jesam. Ja
18 nisam rekao da je to Rexhep Selimi napisao, rekao sam da je to
19 kod njega zaplenjeno. Tužilaštvo je to zaplenilo, kao što se
20 navodi u *meta* podacima kojima raspolaže odbrana." Kraj
21 citata.

22 Iako je taj dokument na kraju nije -- iako taj dokument
23 na kraju nije prihvaćen u dokaze, taj zbunjujući pristup
24 tužioca u pogledu toga ko je autor, ukazuje na to, da mi kao
25 odbrana nismo mogli da pretpostavimo da dokumenti za koje je

1 navedeno da su zaplenjeni kod g. Selimija, će na posletku biti
2 pripisani kao dokumenti g. Selimija. Tužilaštvo nije jasno
3 navelo svoju tezu u pogledu toga ko je autor tih dokumenata
4 koje sada pripisuju g. Selimiju, i to je u stavu 1485 njihovog
5 podneska, što ima konkretne posledice.

6 Strategija unakrsnog ispitivanja svedoka je bila takva da
7 je tužilaštvo zapravo odbijalo da jasno kaže ko je autor tih
8 dokumenata, iako su imali priliku to da urade. Taj nejasan
9 pristup tužilaštvu u pogledu beleški, do poslednjeg dana
10 suđenja, jasno su se zapravo pojasnila tek na kraju suđenja.
11 Za odbranu je bilo bitno da znaju koje su konkretno optužbe
12 koje se iznose kako bi mogli da organizuju strategiju
13 unakrsnog ispitivanja i mi bismo znali kako da izvodimo svoje
14 dokaze. Jasno je da je izvršena povreda naših prava.
15 Tužilaštvo nije na odgovarajući način nije iznelo te optužbe i
16 moralo je da bude sprečeno u tome.

17 Sada bih želeo da govorim o tome kako je tužilaštvo
18 koristilo jedan konkretan dokument, a to je P01265.

19 I moramo da skrenemo vašu pažnju na jedan problem u vezi
20 sa ovim dokumentom i na našu povredu prava. 4. juna 2024,
21 strana transkripta 16625 do 26, jedna stranica, a to je
22 stranica sa oznakom SPOE00226545, od ukupno 80 strana iz te
23 beleške, pokazana je svedoku 4410. Odbrana je uložila prigovor
24 u pogledu toga da se ne može utvrditi ko je autor. Tužilac je
25 rekao citiram:

1 "...mi [nikada] nismo rekli da je Rexhep Selimi pisao taj
2 dnevnik, mi kažemo da je to zaplanjeno u njegovoj kući."

3 To je strana transkripta 16627.

4 I nakon što je odbrana dodatni prigovor uložila, tužilac
5 je onda rekao dokazi nisu jasni u pogledu toga ko je uneo ovaj
6 upis.

7 To je na strani 166628.

8 Tužilac je u ponedeljak ponovio reči u tom smislu na
9 strani transkripta 28379 do 28378.

10 Međutim, vidimo kako tužilac se služi tim dokumentom u
11 svom završnom podnesku i što tužilaštvo kaže i šta tužilaštvo
12 radi, čini se da su dve potpuno različite stvari. U stavu 530
13 završnog podneska. Tužilac tvrdi da g. Selimi je nadzirao
14 vojnu policiju i obaveštajne jedinice znajući da je njihova
15 ključna uloga u toj navodnoj politici na -- usmerenoj protiv
16 protivnika i -- a onda tužilac kaže da je taj citat ne može
17 pripisati g. Selimiju.

18 Taj unos je u -- napisan u prvom licu i ne govori se o g.
19 Selimiju u trećem licu. Suprotno onome što je rečeno panelu i
20 odbrani, čini se da tužilaštvo namerava da pripiše autorstvo
21 za taj unos g. Selimiju.

22 Ponovo u stavu 533, fusnota 2196, tužilac ponavlja istu
23 tu praksu i kaže da g. Selimi se sastajao sa komandantima
24 zona, kako bi govorio o tzv. Specijalnom ratu. Kao što znate,
25 to je ključno pitanje u ovom predmetu. Ponovo se citira dokaz

1 1265 i ponovo taj unos je upisan u prvom licu, ne govori se o
2 g. Selimiju u trećem licu, ali se implicira da je g. Selimi
3 autor tog unosa.

4 Ono što je još veći problem u pogledu tih citata, je da
5 je taj dokument naveden u fusnotama, gde se govori o unosima
6 iz beleški koje -- za koje tužilac kaže da njihov autor jeste
7 g. Selimi. Mi tražimo da pažljivo pogledate te pasuse i
8 fusnote i da uzmete u obzir praksu tužilaštva, kada budete
9 razmatrali, kako je tužilaštvo ugrožavalo naša prava kada je
10 izvodilo svoje dokaze.

11 I sada ću govoriti o argumentima koji se iznose s tim u
12 vezi u stavu 1485 podneska.

13 Najpre, kada je reč o tvrdnji tužilaštva, u stavu 1485.1
14 da dokaz 1D00033 sadrži potpis g. Selimija, kao i u tački 4
15 gde se kaže, da postoji "opšta konzistentnost u pisanju
16 unosima u svim beleš -- beležnicama," mi tvrdimo da je to
17 pitanje koje je moralo da se podvrgne forenzičkoj analizi, ali
18 svedok nije -- ali tužilaštvo nije pozvalo nadležnog
19 kompetentnog svedoka.

20 Tužilaštvo nije pozvalo nije pozvalo ni jednog svedoka
21 koji bi tokom suđenja identifikovao rukopis ili potpise u
22 beleškama, ili je rekao da je to -- da ih je napisao g. Selimi
23 i preneli su taj teret na odbranu da opovrgnu tu tvrdnju, ali
24 zapravo taj teret dokazivanja je na tužilaštvu. Odbrana je
25 jasno rekla kroz svoje prigovore, da prihvatanje tih beleški

1 se ne može prihvatiti to u našim odgovorima na zahtev za
2 usvajanje bez posredstva svedoka, mi smo osporili ko je autor
3 tih dokumenata.

4 I mi skrećemo pažnju na zaključak pretresnog veća u
5 predmetu Orić, u stavu 64 [sic], presudi u predmeti Orić u
6 stavu 64, gde se kaže:

7 "Tužilac ima breme dokazivanja autentičnosti svih
8 dokumenata koje je navodno potpisao bilo Hamdija Fejzić ili
9 Hamed Salihović, a što osporava odbrana. U tom smislu,
10 naročito, s obzirom da su o tome obavešteni još pre početka
11 suđenja da će se izneti prigovor na autentičnost, tužilac je
12 morao da izvede sve dokaze, kako bi dokazao autentičnosti
13 dokumenata."

14 Kao što navodimo u našem završnom podnesku 441, tužilac
15 je mogao da pozove veštaka za rukopis. To je praksa koja je
16 primenjivana na mnogim međunarodnim sudovima i na mnogim
17 suđenjima, poput suđenja pop -- Popović, Milutinović i Oriću.
18 Oni su morali da pozovu takvog veštaka, jer su znali da nemaju
19 ni jednog činjeničnog svedoka koji bi mogao da potvrdi ko je
20 to napisao.

21 U ponedeljak ste čuli tužioca kako postaje veštak i kaže
22 da je dokaz P1265, da je tužilaštvo samo izvan sudnice
23 odlučilo da rukopis tu ne deluje konzistentan i da onda oni ne
24 pripisuju g. Selimiju da je autor tog dokumenta. To je na
25 strani transkripta 28378 i 379.

1 I na isti način, tužilac onda vas poziva, pozivajući se
2 na ista izjašnjenja koja iznosi u završnom podnesku 1485, da
3 pogledate preostale beležnice i da zaključite da način pisanja
4 određenih beleški je sličan i zaključuju da je njihov autor g.
5 Selimi. To je strana transkripta 28403.

6 Ti argumenti nisu primereni da ih tužilaštvo iznosi u
7 bilo kom trenutku tokom suđenja, a kamoli na kraju suđenja. Ta
8 pitanja su pitanja za veštaka i za forenziku. Sama ideja da
9 tužilaštvo može da postupa kao svedok za takva pitanja i da
10 poziva panel da isto uradi bez pomoći većačenja je
11 besmisleno. Ti argumenti nemaju *meritum* i moraju u potpunosti
12 biti odbačeni.

13 Čak i ako u svrhu rasprave i uprkos onome što sam sada
14 rekao, panel prihvati da je -- da potpis U1D00033 pripada g.
15 Selimiju, jedan potpis na jednoj strani usled 38 strana
16 beleški, svakako ne ukazuje na to ko je autor celokupne
17 beležnice. I pokreće se pitanje zašto bi lice potpisivalo unos
18 u vlastitoj beležnici kao što tužilaštvo tvrdi.

19 Pod dva, da ukažemo na podstav (ii) u stavu 1485, odbrana
20 ne prihvata da je tužilaštvo dokazalo da je ta beležnica koja
21 se vidi na video snimku P01221, je ista ona beležnica kao
22 P182. Čak i ako u svrhu rasprave prihvatimo da panel zaključi
23 da to jeste ista beležnica, tužilaštvo nije dokazalo da svaki
24 unos na tih 65 strana beležnice su unosi koje je upisao g.
25 Selimi i mi ponavljamo da na osnovu dokaza koje imate, ne može

1 se pripisati jednom licu da je autor celokupnog tog dokumenta.

2 Kada pogledate naš završni podnesak, kao što je i tužilac
3 rekao u utorak, mi smo utvrdili grešku gde se namerno uklanja
4 referenca u stavu 445 u vezi sa P182, gde kažemo da to nije
5 pokazano ni jednom svedoku. Taj pasus je trebalo da se poziva
6 na jednu konkretnu stranicu iz P182 [kao što je prevedeno],
7 koju tužilaštvo navodi u fusnoti 401 svog pretpretresnog
8 podneska, gde se kaže da je g. Selimi je vršio konsultacije sa
9 komandantima zona u pogledu zatvaranja.

10 Ta stranica koja ima ERN oznaku 00226414, zaista nije
11 pokazana ni na jednom -- ni jednom svedoku tokom suđenja i kao
12 takva ne dokazuje tezu koju tužilaštvo iznosi u svom
13 pretpretresnom podnesku, niti dokazuje optužbe koje tužilac
14 iznosi u svom završnom podnesku, ali kada je reč o celokupnom
15 dokazu P182, stoji sledeće: tužilaštvo nije dokazalo da je g.
16 Selimi autor tog dokumenta.

17 Kada je reč o tački (iii) u stavu 1485, argument
18 tužilaštva u vezi sa imenom g. Selimija koja se pominje na
19 [kao što je prevedeno] -- koji se navodi na nekim stranicama u
20 P182 i P3781.2, [kao što je prevedeno] ili da -- ili lica
21 kojima isto inicijale u 1D33, je navodni dokaz da je on autor,
22 ali ta -- taj argument nije uverljiv. Činjenica da je neko bio
23 prisutan na sastancima, ne znači da je on autor tih unosa, a
24 svakako ne dokazuje da je on autor celokupnih beležnica iz
25 kojih su ti dokumenti uzeti.

1 Mi takođe napominjemo da je tužila [sic] -- da -- šta --
2 da su ti unosi uneti u trećem licu, a tužilaštvo je
3 proizvoljno odlučilo da P1265 ne može da se prepíše g.
4 Selimiju.

5 Kada je reč o preostalim referencama iz stava 3 -- iz
6 tačke (iii) u stavu 1485, fusnota 6269, tužilaštvo nije
7 dokazalo pozivanjem na druge dokaze da je g. Selimi autor
8 svakog unosa u beležnicama na koje se pozivaju, a pojedinačno
9 pozivanje ne dokazuje da je on autor celokupne beležnice iz
10 koje su ti unosi uzeti.

11 Pre nego što pođem na -- pređem na poslednju -- poslednji
12 argument u vezi sa ovom temom, napomienuću da fusnota 6269
13 sadrži kro [sic] -- unakrsnu referencu na dokumente P101 181 i
14 P1264, što je knjiga koju je napisao svedok W4410.

15 Kao što napominjemo u stavovima 442 i 444 našeg završnog
16 podneska, mi osporavamo da je g. Selimi bio na tom sastanku,
17 koji se navodno pominje u dokumentu P181, kao i navod da je on
18 autor tih beležaka. Tužilaštvo nije preko svedočenja svedoka
19 4764 uspelo da utvrdi da je g. Selimi bio prisutan, iako
20 svedok 4764 njega više puta pominje u ovim beleškama. Iskaz
21 svedoka 4758 takođe je direktno u suprotnosti sa ovim navodom,
22 a u dokumentu P187, na strani 164, što je knjiga gde se takođe
23 pominje ovaj sastanak, g. Selimi se ne pominje među
24 učesnicima. Tužilaštvo nije uspelo da objasni preko svedoka
25 4410, zašto bi se njegov iskaz prihvatio umesto višestrukih

1 drugih izvora koji su potpuno protivrečni njegovim tvrdnjama.

2 Na kraju neću mnogo govorili o preostalim argumentima iz
3 stava 1485, čak i u prvoj rečenici, konstatacija, da čak i
4 strane gde se ne pominju direktni dokazi o Selimijevom
5 autorstvu, priznaje se suštinska dokazna slabost ove
6 argumentacije u samom startu.

7 U ovom stavu, tužilaštvo vas poziva da izvučete zaključke
8 da je g. Selimi znao za sadržaj ovih beležnica na osnovu
9 različitih strana, koje nikad nisu ni prikazane u ovoj
10 sudnici, tvrdeći da one sadrže određene "indikatore, da je
11 njihov autor delovao u ime glavnog štaba i da su to teme o
12 kojima se raspravljalo na nivou glavnog štaba, da je govornik
13 neko ko upućuje svoje komentare glavnom štabu i da je sadržaj
14 prenet glavnom štabu ili da je dobijen od njega."

15 Pri tome, tužilaštvo vam ne nudi ništa od svoje
16 nelogičnosti -- osim svoje nelogičnosti, nalaganja [kao što je
17 prevedeno] i pretpostavki, a ipak tvrdi da to sve svedoči o
18 činjenicama i na tome zasniva svoju argumentaciju. Zbog toga
19 te njihove argumente treba u potpunosti odbaciti.

20 I sada moja poslednja tema koja će biti kratka. Odnosi se
21 na jedan izuzetak koji tužilaštvo želi da napravi.

22 U ponedeljak na strani transkripta 28453 do 28454,
23 tužilaštvo je pozvalo sud da u svakom slučaju kada odbrana
24 nije iznela ni jedan prigovor na usvajanje izjava svedoka, po
25 pravilima 153, 155, da se to može izjednačiti sa njihovom --

1 sa nemogućnošću odbrane da ospori te izjave. Pri tome,
2 tužilaštvo se više puta u svojim argumentima na -- u stavovima
3 1408, 1409 svog završnog podneska, poziva na to da se napravi
4 izuzetak u odnosu na ustaljeno načelo pravičnog suđenja koje
5 je formulisano u pravilu 144(a). Oni tvrde da sama jasna
6 formulacija pravila 144(a) potkrepljuje njihov argument da ne
7 može biti štete ukoliko odbrana ne osporava usvajanje izjava
8 po pravilima 153 i 155, ali odmah potom protivreče sami sebi.
9 A da bismo bili sasvim jasni, ovo pravilo glasi da se
10 osuđujuća presuda ne može zasnivati isključivo ili presudno na
11 izjavi nekog svedoka koga odbrana nije imala prilike da
12 ispita.

13 Tužilaštvo u stavu 1402, tvrdi da sama ova "jasna
14 formulacija" potkrepljuje njihov argument, da se ne može
15 tvrditi da je odbrani naneta šteta, ukoliko ona nije osporila
16 usvajanje izjava. Međutim, onda, tužilaštvo samo sebi
17 protivreči time što iznosi jednu -- jedno zapetljano
18 objašnjenje kojim pogrešno prikazuje ovu zakonsku odbredbu, o
19 tome kako ovo pravilo i ovu formulaciju treba protumačiti, jer
20 jezik te formulacija je ili jasan ili nije.

21 Preliminalno rečeno u kontekstu konkretnih okolnosti,
22 zašto se određeni dokazi i iskazi usvajaju konkretno po
23 pravilu 155. Tužilaštvo sugeriše da je odbrana propustila
24 priliku da unakrsno ispita neke svedoke time što nije iznela
25 prigovor na usvajanje njihovih izjava po ovom pravilu, na prvi

1 pogled, je apsurdna, jer se to odnosi na prirodu razloga zašto
2 ti svedoci nisu bili raspoloživi. Konkretno, kada je reč o
3 svedocima koji svedoče po pravilu 155, a koji su preminuli, pa
4 zbog toga nisu mogli da svedoče, argumentacija tužilaštva,
5 zasniva se na metafizičkim izjavama, koje su uz sve dužno
6 poštovanje van mogućnosti odlučivanja ovog suda. I u vezi sa
7 tim argumentima tužilaštva ne treba ništa više reći.

8 Što se tiče argumentacije iznete u vezi sa pravilom 153,
9 tužilaštvo se ne oslanja ni na jedan izvor kojim bi potkrepilo
10 svoje tumačenje pravila 140, pošto takvog izvora prosto nema.
11 Njihova argumentacija je u pravnom pogledu pogrešna i ne može
12 ništa da je podrži.

13 U stavu 1409, u fusnoti 5194, tužilaštvo pogrešno
14 predstavlja stav 20 podneska F03327, što je odluka ovog
15 panela, gde se govori o implicitnom odustajanju od pravila 153
16 i 155 i netačno parafrazira odluku panela,

17 "A panel," kako oni kažu, "je razmotrio važnost
18 mogućnosti da usvajanje nečega što predstavlja izjavu u
19 parovima [sic] 153 i 155".

20 Nije naišla na prigovore i da u tom smislu predstavlja
21 odricabhe id idređenig zaštitnih mehanizama koje predviđa
22 pravilo 153, 155.

23 Međutim, panel je u stvari razmotrio samo konkretne
24 zaštitne mehanizme ovih pravila, i da se od njih odustalo u
25 izuzetnim okolnostima kada nije bilo prigovora na primeru leg

1 *generalis*, pravila 138, umesto *lex specialis*, primene pravila
2 153, 155.

3 Slično tome, tužilaštvo na pogrešan način se oslanja na
4 odluku Evropskog suda za ljudska prava iz predmeta Murta
5 Zalijeva, gde se razmatraju pitanja koja proističu iz
6 krivičnog zakona Rusije, za razliku od tog zakona, usvajanje
7 izjava po pravilu 153, 155 pre ovim sudom, ne zasniva se samo
8 na saglasnosti strana u postupku. Ta odluka ostaje na
9 pretresnom panelu koji je dužan da štiti pravičnost suđenja i
10 mora da razmotri sve prigovore ukoliko ih ima.

11 Nasuprot načinu na koji tužilaštvo pogrešno predstavlja
12 ulogu prigovora odbrane, prilikom usvajanja dokumenata izjava
13 po pravilu 153, 155, to da li je odbrana iznela ili nije
14 iznela prigovore nije od odlučujućeg značaja prilikom
15 donošenja odluke o tome da li će ti dokazi biti usvojeni, jer
16 to se ne može smatrati jasnom mogućnošću da se neki svedok
17 unakrsno ispita, od koga je odbrana implicitno odustala od te
18 svoje mogućnosti, time što nije iznela prigovor.

19 Prigovori odbrane su samo jedan od mnogih faktora koji
20 mogu biti relevantni za odluku panela, kao što se vidi iz
21 podneska F02557, odluka o usvajanju dokaza na osnovu pravila
22 153, sa suđenja i u stavovima 39 do 47, čak i kada odbrana
23 nije iznela prigovor na usvajanje iskaza, koji zadovoljavaju
24 uslove iz pravila 153, panel je svejedno utvrdio, da je u
25 interesu pravde da se svedok W02586 pozove da svedoči, kako bi

1 mogao da bude ispitan, s obzirom da nije bilo mnogo
2 potkrepljujućih dokaza koji potkrepljuju njegovu tvrdnju.

3 U stavu 1409 podneska tužilaštva, pominje se ponovo
4 neprigovaranje odbrane na usvajanje izjava po pravilima 153,
5 155 i da to znači da ona nije iskoristila priliku da unakrsno
6 ispita svedoke. Međutim, više godina od početka ovog suđenja,
7 tužilaštvo se rutinski protivi zanemarivanju prigovora
8 odbrane. Gotovo bez izuzetka je. Tužilaštvo vrlo dobro razume,
9 međutim, da pravila 153, 155 ne podrazumevaju nekakav
10 konsultativni proces u kome odbrana može da iskoristi priliku
11 da unakrsno ispita svedoke.

12 Tužilaštvo pokušava da izbriše sopstvene tragove i
13 sopstvene postupke time što je onemogućilo da neki od tih
14 svedoka po pravilu 153, dođu i da svedoče, kao što se kaže u
15 stavovima 593 do 598 iz žalbene presude predmetu Shala, koje
16 tužilaštvo ne citira na relevantnom mestu, panel se uglavnom
17 bavio time, da li se nedolazak svedoka može pripisati
18 tužilaštvu i panelu.

19 I ovaj panel treba da razmotri tu mogućnost kada se bavi
20 ovim pitanjem. Tužilaštvo kao strana koja poziva svedoke,
21 odlučuje da traži od panela dopusti da određeni svedok ne dođe
22 da svedoči i odluka o tome ostaje na panelu. To da li je bilo
23 prigovora odbrane, savršeno ilustrovano podneskom F02557, kako
24 se to pitanje tamo razmotrilo i rešilo, a tužilaštvo je toga i
25 te kako svesno. Sporazum između strana u postupku, da neće

1 imati prigovora na nedolazak svedoka, znači puko prihvatanje,
2 da se zadovoljava najniži mogući uslov za dopuštenost dokaza.
3 Dakle, to se ne može smatrati prećutnim prihvatanjem ili
4 priznanjem odustajanja od unakrsnog ispitivanja.

5 Mi tvrdimo da jasna formulacija pravila 140(4)(a) koja
6 odražava član 21 Zakona, znači upravo to što tamo i piše,
7 osuđuju -- presuda se ne može zasnivati, samo na -- ili u
8 isključivoj meri, na izjavi svedoka koga odbrana nije imala
9 priliku da ispita. Potrebno je dodatno tumačenje.

10 I najzad, da zaključim, tokom celog ovog suđenja,
11 tužilaštvo je nagoveštavalo da zaplena određenih dokumenata iz
12 kuće g. Selimija predstavlja i njihov mač i njihov štit. Štit
13 kojim će proseći kroz argumente suprotne strane, i kojim će
14 odstraniti nedostatke svoje argumentacije i štit kojim će se
15 zaštititi od ispitivanja i primene određenih standarda koji su
16 potrebni.

17 To nije puka retorika. To se može videti iz celog
18 pretpretresnog podneska, zatim uvodne reči tužilaštva, spisa
19 predmeta, podnesaka, dokumenata koji su podneti na usvajanje
20 bez ispitivanja svedoka, završnog podneska i najzad, završne
21 reči tužilaštva. U utorak je tužilac rekao da:

22 "Rexhep Selimi ne može pobeći od materijala koji je imao
23 u svom posedu..."

24 Ali, Rexhepu Selimiju ne sudi se zato što je imao neke
25 materijale u svom posedu i ništa u vezi sa tom činjenicom ne

1 oslobađa tužilaštvo od obaveze da dokaže svoju argumentaciju
2 van razumne sumnje u svim ključnim aspektima, što je ono
3 suštinski nije uspelo da učini.

4 Hvala, časni sude. To je bilo moje izlaganje.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [nije uključio
6 mikrofona]. Možete početi kad budete spremni.

7 G. MAIR: [Prevod] Hvala, časni sude.

8 Nameravao sam da vam govorim o tome da tužilaštvo nije
9 uspelo da dokaže svoju argumentaciju u vezi sa zločinima
10 protiv čovečnosti, ali imajući u vidu izjašnjenja branioca g.
11 Thačija u sredu sa kojima se mi slažemo i koje su bile mnogo
12 ubedljivije, i elokventnije od bilo čega što bih ja mogao
13 reći, nećemo traćiti vreme suda na to da ponovo iznosimo istu
14 argumentaciju.

15 Dajem referencu na naš završni podnesak i stavove 1202 do
16 1213.

17 Jedna stvar koju treba pomenuti, a koja ponavlja druga
18 izjašnjenja timova odbrane, pre nego što budemo zatražili od
19 vas, da pažljivo pregledate fusnote iz završnog podneska
20 tužilaštva, konkretno u vezi sa delom koji se odnosi na zločin
21 protiv čovečnosti, to je deo gde ima više unakrsnih referenci
22 na delove njihovog podneska i čini se da neke od tih referenci
23 upućuju na izvore koji u stvari ne postoje. Citiraju se celi
24 odlomci samog podneska, ponekad i više strana, a nema
25 referenci na konkretne činjenice, argumente ili dokaze.

1 U mojim današnjim izjašnjenjima, ja ću se usredsrediti na
2 pitanje pravnih pitanja oružanog sukoba po članu 14 Zakona.
3 Neću govoriti o okončanju oružanog sukoba, jer mi ostajemo pri
4 svojim izjašnjenjima iz stavova 1173 do 1193 našeg završnog
5 podneska.

6 Što se tiče izbijanja oružanog sukoba i njegovog početka,
7 kao što smo objasnili u stavovima 1159 do 1172 našeg podneska.
8 Naš stav je da tužilaštvo nije pokazalo van razumne sumnje da
9 je postojao nemeđunarodni oružani sukob pre novembra 1998.
10 godine.

11 Kao preliminarno pitanje, tužilaštvo u svom završnom
12 podnesku u fusnoti 5605, sugerise da odbrana prihvata da je
13 oružani sukob zadovoljio traženi prag intenziteta otprilike ma
14 -- kraj maja 1998. godine i upućuju na stavove 56 do 110
15 zajedničkog podneska odbrane, u skladu sa pravilom 130, što je
16 podnesak F3256.

17 Odbrana nije prihvatila ništa slično i sugerisati
18 drugačije, znači u potpunosti zanemarivati suštinske i
19 drugačije standarde između slučaja kada nema nikakve krivice i
20 onoga kada postoje dokazi koji mogu da potkrepe osuđujuću
21 presudu i mnogo višeg standarda sumnje koji tužilaštvo danas
22 mora da zadovolji.

23 Stav odbrane u vezi sa pravilom 130 i odgovarajućim
24 podneskom bio je jasan. Nije bilo nikakve krivice koju treba
25 poricati u pogledu oružanog sukoba između marta i kraja maja

1 1998. Po ovom nižem standardu, takva tvrdnja je potpuno
2 nezavisna. Od standarda koji treba primeniti na postojanje
3 oružanog sukoba, sada na kraju predmeta, a koji tužilaštvo
4 mora da zadovolji. Odbrana nije prihvatila ništa u tom smislu
5 i svakako, to ne oslobađa tužilaštvo od tereta dokazivanja kad
6 je reč o postojanju oružanog sukoba van usaglašene činjenice
7 koja se odnosi na period od novembra 1998. do 9. juna 1999.

8 Sada prelazim na prvi element uslova za oružani sukob, a
9 to je organizacija.

10 Postojanje nemeđunarodnog oružanog sukoba, zahteva da
11 oružana grupa koja je u njega uključena, ima strukturu, lanac
12 komandovanja i niz pravila, kao i neke spoljašnje simbole
13 autoriteta. Njeni pripadnici ne postupaju svojevolejno, već se
14 prilagođavaju standardima koji preovlađaju u toj grupi i
15 podložni su autoritetu onoga koji je na njegovom čelu. Svi ti
16 uslovi potiču još od žalbene presude u predmetu Tadić kada su
17 utvrđeni. OVK ne zadovoljava ni jedan od tih kriterijuma pre
18 novembra 1998. godine.

19 Tužilaštvo posećuje jedan stav u sklopu završnog podneska
20 1308 organizacije OVK i uglavnom se oslanja na presuđene
21 činjenice i upućuje na druge delove svog sopstvenog podneska
22 ali ne utvrđuje kakva je bila organizacija.

23 Mnogo je tih presuđenih činjenica. Ne odnosi se na
24 organizaciju OVK kao takvu, već na neke sukobe između frakcija
25 u navodnom pokušaju da se prikaže da je OVK bila dovoljno

1 organizovana da se sukobi sa srpskim snagama. Te činjenice
2 međutim ne sadrže neke pojedinosti, koje ukazuju na to kako su
3 se borbe odvijale, niti kakve su bile njihove razmere.

4 Osim toga, dokazi se uglavnom odnose na defanzivna
5 dejstva protiv srpskih napada ili na neke kratke razmene
6 vatre. Dakle, na osnovu toga, ne može se biti uveren da
7 pojedinci koji su se branili time što su pucali, na neki način
8 njihovo postojanje pokazuje da je bila i neka vojna
9 organizacija na mestu koje je postojala.

10 A unakrsne reference tužilaštva, su nešto čime se bavimo
11 u odeljcima III.A i III.B našeg podneska i oni pokazuju da je
12 OVK nastala na terenu odozdo i da se stalno razvijala. Dokazi
13 pokazuju da je tokom dobrog dela 1998. godine bilo malo veza
14 između njenih jedinica i da su veze sa glavnim štabom bile
15 vrlo labave. Stavovi 96 do 111, 114 do 144 našeg podneska.

16 Kada kažemo "labave veze", mnogi vojnici uključujući i
17 komandante nisu čak ni znali da postoji glavni štab niti ko su
18 njegovi pripadnici, konkretno vas upućuju na stav 104 našeg
19 podneska. Same zone bile su nešto što se stalno menjalo i
20 formiralo i nisu bile formirane barem tokom prve polovine
21 1998. Godine. Još jednom upućujem vas na stavove 114 do 117
22 našeg podneska. To nije bila struktura u kojoj je postojala --
23 u kojoj je postojao lanac komandovanja, već grupacija lokalnih
24 jedinica, gerilskih jedinica koje su nezavisno funkcionisale i
25 bile povezane samo horizontalno bez kohezije niti

1 jednoobraznosti.

2 Čak i glavni štab u to vreme, nije imao pravu komandnu
3 strukturu, niti su bile jasno definisane odgovornosti. Kao što
4 detaljno navodimo u stavu 129 našeg podneska. Mnogi pripadnici
5 glavnog štaba nisu bili u državi, ili su se kretali sa jedne
6 lokacije na drugu.

7 Mnogo važnije je da nema dokaza da je glavni štab imao
8 stvarnu vlast, ili da je izdavao naređenja. S tim u vezi, ne
9 može se reći da je postao -- postojalo neko lice koje je bilo
10 na čelu grupe, a čiji su autoritet vojnici poštovali.

11 Jedan od pokazatelja stetepeana organizovanosti jeste
12 dovoljna logistika. OVK nije raspolagala dovoljnim pozadinskim
13 sredstvima kako bi učestvovala u oružanom sukobu, većim delom
14 1998. godine. Mi to detaljno obrađujemo u stavovima 185 do 192
15 našeg podneska.

16 Glavno je to što su oni uglavnom patili od manjka
17 naoružanja, i uglavnom su u svom posedu imali lako naoružanje.
18 Takođe su patili od nedostatka uređaja za vezu, čime je nužno
19 bila ograničena njihova sposobnost da koordinišu operacije i
20 napade. Stavovi 193 do 198 našeg postop [sic] -- podneska. Čak
21 i kada su pojedinačne jedinice uspele da pribave osnovne
22 uređaje za vezu, ti su uređaji samo delimično funkcionisali
23 zato što je došlo do stalnih prekida u snabdevanju strujom i
24 zato što je postojala opasnost da će razgovori biti
25 presretnuti.

1 Što se tiče teze da su svi govorili jednoglasno, časni
2 sude, videli ste već opsežne i ubedljive razloge -- argumente
3 [ispravka prevodioca], o tome da nema dokaza u vezi sa time ko
4 je bio autor saopštenja za štampu javnih deklaracija. Ja tu
5 argumentaciju neću ovde ponavljati. Pozivam vas samo da
6 pogledate stavove 605 do 619 našeg podneska, s obzirom na to,
7 da panelu nisu predloženi dokazi u vezi sa autorkstvom tih
8 izjava za javnost. Jednostavno nije dokazano da se OVK
9 izjašnjavała jednoglasna.

10 Takođe, nemamo dovoljno dokaza ni u vezi sa režimom
11 izricanja disciplinskih mera. Vojni sud je obrazovan tek negde
12 u novembru 1998. Svedok 4264 objasnio u dokaznom predmetu
13 P1955.2 na strani 16, da su u nekim zonama, pre obrazovanja
14 vojnog suda, postojali disciplinski odbori, ali je dodao i to
15 da, da nisu sve zone imale takve odbore, a dokazi pred panelom
16 pokazuju da zapravo nikakav sistem izricanja disciplinskih
17 mera, nije postojao čak ni u rudimentarnom obliku.

18 Prema tezi koje iznosi samo tužilaštvo, nisu postojala --
19 nisu postojala ni pravila glavnog štaba u najmanju ruku do
20 juna 1998. godine, a propisi u vezi sa disciplinskim merama su
21 doneti tek 1998. godine.

22 Raspolažemo samo vrlo malim brojem dokaza, a ti dokazi ne
23 pokazuju da su dati propisi bili na snazi pre novembra 1998.
24 Većina svedoka koji su ispitivani u vezi sa tim propisima su
25 ili samo čuli da takvi propisi postoje, ili čak ni to nisu

1 čuli. Detalji s tim u vezi iznosimo u stavovima 162 do 167
2 našeg podneska.

3 Uopšte uzev, slabašni pokušaji tužilaštva da dokažu da je
4 postojao odgovarajući stepen organizovanosti, ne ispunjavaju
5 traženi uslov, a uslov je da se dokaže da je postojala
6 organizovana oružana grupa. Tužilaštvo nije pokazalo da je
7 postojala vojna struktura, lanac komandovanja, niz pravila.

8 Tužilaštvo nije pokazalo da su se pripadnici OVK
9 pridržavali standarda, nije dokazalo da su pripadnici OVK
10 "slušali naređenje svog rukovodioca, odn. komandanta."

11 Dokaz jednostavno ne pokazuju da je postojala jedna
12 jedinstvena organizacija koja je bila kadra da organizuje
13 napade, OVK je samo bila u stanju da odgovara na srpsku
14 agresiju i da povremeno i sporadično se upušta u neke nasilne
15 činove, činove koji su izuzeti u članu 14(2) Zakona i to
16 izričito.

17 Tužilaštvo nije pokazalo da je OVK bila dovoljno
18 organizovana pre novembra 1998. godine i već -- i iz tog
19 razloga smatramo da panel može da zaključi da nije bilo
20 oružanog sukoba pre novembra 1998. godine.

21 Sada ću se osvrnuti na to koliko je žestok bio sukob.
22 Tužilaštvo u svom podnesku kaže u stavu 13100, da su se u
23 martu 1998. godine vodile borbe između srpskih snaga i OVK
24 neprekidno i to kroz čitav niz različitih faza, te je tako
25 dolazilo do ozbiljnih neprijateljstava ili do otvorenih borbi.

1 Služeći se tim argumentima tvržila [sic] -- tužilaštvo iznosi
2 tezu da je postojao oružani sukob koji zvuči kao da je bio
3 žestok, ali kada pogledamo konkretne dokaze, vidimo da to u
4 stvari nije bio slučaj.

5 Neću sada sve dokaze ovde temeljno obrađivati. Vredi ih
6 pregledati makar ovlaš [kao što je prevedeno]. Videćete da
7 dokazi ne potkrepljuju ideju da je postojao sukob širokih
8 razmera. Uglavnom su u pitanju akcije koje su preduzimali Srbi
9 i jednostrani napadi kakvi su vršili Srbi u Qirezu u Likošanu
10 i u Prekazu.

11 Na primer izraz "ozbiljna neprijateljstva", se koristi da
12 se opiše iskaz Christophera Hilla, u kojem on govori o
13 napadadu koju su Srbi izvršili na imanje Jasharijovih [kao što
14 je prevedeno]. Tužilaštvo to otpisuje kao početak izrazitih
15 neprijateljstava na strani zapisnika 27661. Što se tiče izraza
16 "otvorene bitke," tužilaštvo se poziva na dokazni predmet
17 P1747, a to je jedan dnevnik u rukopisu, čije autorstvo nije
18 jasno, koji je uvojen u dokaze nezavisno od svedoka i u kojem
19 se samo pominju napadi na Qirez i na Likošane. Ne pominje se
20 nikakav sukob širih razmera.

21 Premda je masakr u Prekazu bio drugačijih razmera od
22 prethodnih na -- napada, i dalje je samo reč o jednom
23 geografski ograničenom asimetričnom napadu. Sam taj napad po
24 sebi nije dovoljan da se dokaže da su postojali žestoki sukobi
25 na Kosovu, čak i ukoliko uzmemo u obzir ono što se odigralo u

1 Qirezu i Likošanu.

2 Čarke do kojih je došlo posle događaja u Prekazu -- prika
3 [sic] -- u Prekazu tokom narednih meseci, uglavnom su bile
4 manje borbe, izolovani slučajevi, čarke u kojima bi stradalo
5 svega nekoliko ljudi. Pozivam se na stav 1166 i tu citirane
6 izvore naše -- u našem podnesku.

7 U spisu predmeta, nemamo dokaze o tome koliko je često
8 dolazilo do sukoba u perioda od marta do maja i kog su obama
9 [sic] -- bili ti sukoba. Tužilaštvo govori o neprekidnim
10 borbama 1310 svog podneska, ali to ne potkrepljuje dokazima.

11 Jedino tako što proučim brižljivo sve detalje kao što su
12 mesta na kojima su vođene borbe. Broj ljudstva koji je u
13 borbama učestvovao i naoružanje kako je korišćeno, jedino
14 posle takvog proučavanja, panel može da donese odluku o tome,
15 da li su borbe ispunjavale uslov koji je neophodan da bi se
16 smatrale žestokim borbama.

17 Časni sude, primenjujem [sic] -- primećujem koliko je
18 sati. Planiram da držim govor još nekih pet minuta, ili možemo
19 da nastavimo posle pauze.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite, završite
21 sada.

22 G. MAIR: [Prevod] Tužilaštvo pokušava da pomene i neke
23 druge događaje koji su se odigrali tokom ovog vremenskog
24 perioda, međutim, to samo potkopava samu tezu tužilaštva. Na
25 primer, u stavu 1314, pominju se stalne bitke vođene u aprilu

1 mesecu, međutim, kada pogledamo dokaze, vidimo da se u stvari
2 misli na napade koje su sprovodile srpske snage i na
3 granatiranja u koja su se upuštale.

4 Takođe se pominju neki napadi OVK na policijske
5 bataljone, ili sitniji okršaji, ali zapravo dokazi ne
6 potkrepljuju tvrdnju, da je dolazilo do neprekidnih borbi.
7 Slično u stavu 1315, tužilaštvo kaže da je došlo do eskalacije
8 sukoba u maju mesecu i do "neprekidnih borbi širom Kosova."
9 Međutim, dokazi koji se citiraju jesu jedan srpski izveštaj o
10 paljbi na kontrolnom punktu, i još neki izveštaj o kratkim
11 borbama sa minimalnim brojem žrtvama. Svakako nisu u pitanju
12 neprekidne borbe širom teritorije Kosova.

13 Takođe napominjem, da se tužilaštvo ne bavi ranijim
14 zaključcima drugih sudova koji su izneli stav prema kojem
15 oružani sukob nije postigao traženi stepen intenziteta pre kra
16 -- pre kraja maja 1998. godine. Mi sve pravne izvore iznosimo
17 u stavu 2865 našeg podneska. Dokazi na koje se tužilaštvo s
18 tim u vezi oslanja, kada je reč o ovom periodu koji ide od
19 marta do maja meseca, uglavnom su odbila pretresna veća drugih
20 sudova.

21 Što se tiče perioda koji ide do novembra 1998. godine,
22 tužilaštvo ino [sic] -- iznosi samo površne i -- izjave opšte
23 prirode, a ne iznosi nikakve konkretne podatke i na -- zbog
24 toga ne ispunjava teret dokazivanja, koji je na plećima
25 tužilaštva. Oslanjamo se na panel da brižljivo razmotri sve

1 relevantne faktore.

2 O nekim od tih faktora sam već govorio, govorio sam o
3 pitanju ljudstva i naoružanja i opreme. Neću se sada
4 ponavljati, ali ću reći da je OVK bila vojska u zametku koja
5 se postepeno gradila i organizovala, pokušavala da prikupi i
6 uskladišti oružje, ali je nesumnjivo to bila vojska koja je
7 bila malobrojna u odnosu na protivnika.

8 Tužilaštvo tvrdi u stavu 1322 svog podneska, da je OVK
9 postala vremenom vidljivija, a u stavu 1323, da je došlo do
10 povećanja dobrovoljaca u redovima OVK u aprilu 1998. godine.
11 Međutim, to nam ne govori, koliko je pojedinaca zaista bilo
12 borbeno sposobno i koliko je njih *de facto* učestvovalo u
13 okršajima i borbama koje su se vodile tokom 1998.

14 Tužilaštvo tvrdi u stavovima 1326, 1330, da je ljudstvo
15 bilo u porastu, ali to je potkrepljuje dokazima. Osim toga,
16 puno dokaza na koje se tužilaštvo poziva, potiče iz knjiga
17 koje nisu -- čija autentičnost nije potvrđena, dnevnika,
18 beležnica i drugih nepotkrepljenih dokumenata. Ponekad,
19 tužilaštvo uopšte ne citira izvore kojima potkrepljuje svoje
20 tuž [sic] -- tvrdnje. Na primer, u fusnoti 5678, pominje se da
21 je OVK imala u svom posedu i koristila teško naoružanje, sa
22 referencom na dokazni predmet P2816, ali u tom dokaznom
23 predmetu se pominju samo puškomitraljezi i minobacači.

24 Što se tiče posledica po ljude, apsolutno ne želim da
25 umanjim gubitak života do kojih je došlo 1998. godine, ili da

1 prenebregnem činjenicu da su ljudi raseljeni iz svojih domova,
2 ali dokazi na koje se poziva tužilaštvo u stavovima 1331 do
3 1340, uglavnom su posledica jednostranih akcija koje je
4 preduzimala srpska strana, garanatiranja i razaranja sela u
5 koje su se Srbi upuštali, i sve to nikako ne pokazuje da je
6 postojao trajni oružani sukob između strana. Tužilaštvo na
7 početku stava 1331 zbog podneska pominji [sic] -- pominje sve
8 veći broj žrtava na obe strane, ali zapravo, kada se pogledaju
9 konkretne žrtve, vidimo da su to žrtve, vidimo da su to žrtve
10 srpskih napada.

11 U stavu 1334, tužilaštvo se poziva na velika oštećenja
12 zgrada u martu mesecu i s tim u vezi citira tri dokazna
13 predmeta P4254, 1747 i 4023. Međutim, kada se pregledaju ovi
14 dokazi, vidi se da su razaranja koja je navodno prouzrokovala
15 OVK, u stvari uništ -- šteta koja je nanesena samo šačici
16 kuća.

17 I najzad da se osvrnemo i na poslednji bitan činilac, a
18 to je pažnja koje je Savet bezbed -- bezbednosti postavio tom
19 pitanju. Tužilaštvo pominje u stavu 1342, da li je Savet
20 bezbednosti usvojio rezoluciju 1160 u martu mesecu i u toj
21 rezoluciji nije opisala situaciju nije opisalo situaciju na
22 Kosovu kao oružani sukob.

23 Tužilaštvo kaže da takve situacije nisu neuobičajene,
24 niti zapravo ukazuju na to kako je zaista Savet bezbednosti
25 doživljavao situaciju. Tužilaštvo se poziva na rezolucije

1 1203, 1209, 1244, u kojima se takođe ne koristi izraz oružani
2 sukob.

3 Međutim, taj stav tužilaštva podriva činjenica, da se
4 oružani sukob na Kosovu ne pominje ni u rezoluciji Saveta
5 bezbednosti 1199.

6 A tužilaštvo, i to je vrlo zanimljivo, tu rezoli [sic] --
7 rezoluciju citira nekoliko stavova dalje, u stavu 1341 svog
8 podneska. Istovremeno treba reći, da i pošto je upotrebio
9 takvu formulaciju u prethodno citiraj [sic] -- rezoluciji
10 Savet bezbednosti tu formulaciju u kasnijim rezolucijama više
11 nije koristio. Ostali dokazi koje se poziva -- na koje se
12 poziva tužilaštvo, pokazuje da je međunarodna zajednica bila
13 sve više zabrinuta u pogledu nasilja do kog je dolazila na
14 Kosovu. Što je sasvim razumljivo, s obzirom na to, koliko su
15 bili ozbiljni napadi srpskih snaga, ali na kraju krajeva, ta
16 zabrinutost Saveta bezbednosti, nije osnov da se sa pravne
17 tačke gledišta utvrdi postojanje oruženog sukoba.

18 Časni sude, sad kada se sagledaju sveobuhvatno, dokazi
19 tužilaštva ne dokazuje van razumne sumnje da je postojao
20 oružani sukob pre novembra 1998. godine. Važno je da se
21 pozabavite tim pitanjem, zbog toga što tužilaštvo još jednom
22 nije ispunilo teret dokazivanja, i drugo, način na koji je
23 tužilaštvo u svom završnom podnesku govorilo o oružanom
24 sukobu, ilustruje način na koji je argumentovalo svoju
25 celokupnu tezu. Tužilaštvo neprekidno iznosi protivurečne

1 dokaze, iznosi izjave opšte prirode, koje se ne temelje na
2 dokazima. Kada pogledamo iza paravana, magle koje je
3 tužilaštvo podiglo, odmah padaju oči [kao što je prevedeno]
4 sve praznine, manjkavosti i nelogičnosti.

5 Ovim se završava moje izlaganje, časni sude. Hvala vam na
6 pažnji

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala vama.

8 Sada ćemo napraviti pauzu od pola časa i nastavićemo sa
9 radom u 11:05h. Tada ćemo saslušati izlaganje gđe Sheremati.
10 Hvala.

11 --- Pauza u 10:36h

12 --- Nastavak sa radom u 11:07h

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Gđo Sheremeti,
14 izvolite.

15 GĐA SHEREMETI: [Prevod] Dobar dan, časni sude. Poštovane
16 kolege, cenjeni građani koji nas pratite u sudnici ili na
17 daljinu.

18 Ja ću se u svojoj argumentaciji osloniti na izjašnjenje
19 koje su već iznele moje kolene [sic] -- kolege, a usredsrediću
20 se pre svega na naneseo zlo, žrtve i odmeravanje kazne. Zbog
21 toga želim nešto da razjasnim na samom početku svog izlaganja.
22 Mi u ovom predmetu ne sagledavamo ravnodušno priče koje vam je
23 preneo zastupnik žrtava. Mi ne potcenjujemo bol koje su
24 preživjele majke koje su tokom rata izgubile svoju decu. Mi
25 nismo takvi ljudi i želimo to da naglasimo. Međutim, iako

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 52

1 stojimo na suprotnoj strani sudnici u odnosu na tužilaštvo,
2 svi smo mi ljudska bića. Mi priznajemo da je naneseo zlo
3 ljudima o kojima je reč u ovom predmetu, mi priznajemo sve što
4 su oni pretrpeli, međutim, to nije isto kao činjenica, odn.
5 pitanje da li je tužilaštvo dokazalo da su optuženi krivično
6 odgovorni za naneseo zlo van razumne sumnje.

7 Te dve tačke gledišta nisu međusobno isključive. Mi
8 možemo da priznamo da je došlo do patnje, a da istovremeno
9 tvrdimo da g. Selimi nije prouzrokovao tu patnju.

10 Ovaj predmet se odnosi na sve što se odigralo tokom rata
11 u [kao što je prevedeno] Kosovu. Posle godina sistematske
12 represije albanskog stanovništva koje su vršili srpski
13 nadležni organi. Kosovskim Albancima oduzeta su osnovna
14 građanska i politička prava. Isključeni su iz javnog života,
15 podvrgavani proizvoljnim hapšenjima i nasilju policije i
16 uzimani na metu sistematske diskriminacije [sic] --
17 diskriminacije. Krajem '90-tih godina, došlo je do otvorenog
18 rata tokom kojeg su izvršena masovna raseljavanja, uništavanje
19 domova i došlo je do nasilja širokih razmera protiv civila.
20 Dakle, ne govorimo o jednom neutralnom kos [sic] -- kontekstu.
21 Kosovski Albanci su bili žrtve državnog nasilja. Živeli su u
22 neprekidnom strahu pod pretnjama i nestabilnosti, boreći se da
23 prežive.

24 Naš stav je uza sve to jednostavan. To što je došlo do
25 patnji tokom rata tokom sistematske represije [kao što je

1 prevedeno], ne znači da ne treba na ovom suđenju sve dokazati
2 na pravni način. Nije dovoljno pokazati da je Kosovo bilo
3 mesto na kojem je bilo nasilja i straha tokom određenog
4 vremenenskog perioda. Nije dovoljno dokazati da su ljudi
5 lišavani slobode. Nije dovoljno dokazati da je došlo do
6 traume, kakve se uvek javljaju u u post [sic] -- u društvu
7 posle sukoba. Ništa od svega toga nam ne govori van razumne
8 sumnje, da je g. Selimi izvršio krivična dela, da je izdavao
9 naređenja da se ona učine, da je doprineo krivičnim delima, da
10 je imao saznanje i vršio efektivnu kontrolu.

11 Prikaz nanesenog bola i štete tužilaštva je uopšten i
12 kumulativan. Opisuje posledice rata na društvo na celini, ali
13 ne pokazuje nanete patnje koje se mogu povezati sa konkretnim
14 delima, odlukama ili ovlašćenjima koja bi uključivala i g.
15 Selimija. Umesto toga, tu se navode incidenti na više lokacija
16 i tokom više vremenskih perioda i panel se poziva da tu
17 kumulativnu situaciju tretira kao obrazac navog [sic] -- nog
18 [sic] -- obravca [sic], kao dokaz zajedničkog plana.

19 Dokazi se sastoje od desetina odvijanih epizoda, gde se
20 nanesene patnje opisuju uopštenim -- na uopšteni način i
21 pripisuju neidentifikovanim izvršiteljima. To nije dokaz. Mora
22 se pokazati da postoji obrazac, a ne da se on vidi samo u
23 naznakama. Čak i u situacijama kad postoji obrazac, on mora
24 biti povezan sa optuženim kao pojedincem, a ne jednoj bro --
25 širokoj kategoriji kao što su "pripadnici OVK."

1 Dakle, ako je postojao *modus operandi* ili dosledan lanac
2 komandovanja koji se može povezati sa g. Selimijem, onda bi se
3 to jasno pojavilo na osnovu dokaza. Međutim, to nije slučaj.

4 Podnesak tužilaštva navodi uticaj na 24 žrtve. Patnje
5 koje se opisuju tim izjavama odražavaju patnje koje niko ne
6 treba da iskusi. Međutim, ništa od toga se ne može pripisati
7 g. Selimiju. Jedini slučaj gde g. Selimi se spominje, je u
8 svedočenju svedoka 4644 i to kratko izlaganje ne govori o
9 nasilju, meltretiranju, niti bilo kom obliku nanesene patnje.
10 Svedok u stvari opisuje kako je video da je g. Selimi došao u
11 džipu i odveo svekra svedoka sa tog mesta bez ikakvih drugih
12 navoda o zlostavljanju. Čak i pomen toga je zakopan u nekim
13 dokumentima koji se spominju u fusnoti 2728. Stranica 386
14 podneska. Dakle, to potpuno nije povezano sa ozbiljnim
15 fizičkim i psihološkim povredama, koje se opisuju na drugim
16 mestima.

17 Zastupnik žrtava se takođe oslanja na emocionalno
18 dirljive narative koji i ako su ozbiljni i zaslužuju
19 priznanje, ne mogu da uspostave pravno utemeljen i pojedinačno
20 -- nu [kao što je prevedeno] vezu sa zločinima koji se terete.

21 Iako se o g. Selimiju govori direktnije, stav odbrane je
22 materijalno pogrešno prikazan.

23 U fusnoti 306 izjave o uticaju na svedoke, zastupnik za
24 žrtve kaže da je unakrsno ispitivanje odbrane žrtve 232 [kao
25 što je prevedeno] nastojao da u stvari podrije ono što je

1 svedok rekao o svom bolu. Dakle, to pogrešno prikazuje i
2 nakanu [sic] -- [kao što je prevedeno] i nameru i sadržaj teza
3 odbrane.

4 Kao što smo izneli u našem podnesku, činjenične okolnosti
5 pritvora 232, su izričito priznate, uključujući i to da smatra
6 da je to bilo motivisano ličnim -- nom [kao što je prevedeno]
7 osvetom koja nema veze sa OVK ili oružanim sukobom. Svrha
8 unakrsnog ispitivanja nije da ospori patnje, već da ispita
9 moguće veze, kons -- kontekst i doslednost, naročito tamo gde
10 se ne govori o konkretnom izvršiocu.

11 Dakle, treba takođe imati u vidu, da je svedok sam rekao,
12 da je on preuveličao svoje patnje.

13 Istovremeno, zastupnik žrtava govor -- je dosta
14 nedosledan u apsolutnom strahu i -- nedostupnosti OVK. Dakle,
15 iako se kaže da civili jesu pitali pripadnike OVK za
16 informacije bez nekih fatalnih posledica, ipak, on jako iz --
17 rečito govori o patnjama kroz koje su ti ljudi prošli za vreme
18 rata. Dakle, u tom kontekstu, veće ne treba da se bavi
19 pitanjem da li je došlo do patnji, već da razmatra to da li
20 dokazi mogu legitimno da povežu patnje sa onim krivičnim
21 delima koja se tere [sic] -- u optužnici, da li se oni mogu
22 dovesti u vezu -- zi [kao što je prevedeno] lično sa g.
23 Selimijem. U ovom trenutku se zastupnik žrtava oslanja na
24 svedočenja veštaka.

25 Veštaci nisu mogli da utvrde posledičnu vezu između

1 krivičnih dela i navodnih patnji, ne zato što nisu bili
2 poštteni, ne zato što je odbrana htela da porekne instance
3 traume, već zato što sami eksperti -- rekli su da nisu u
4 stanju da odrede uzročne veze, da pripišu dijagnostiku ili
5 naprave bilo kakve veze sa nekim osobama. Oni su te patnje
6 stavili u širi kontekst rata na Kosovu i njegovih posledica.
7 Dakle, ovde se ne radi o nu [sic] -- o nijansama. To je
8 odlučujući faktor.

9 Ja ću se danas baviti ne samo strukturalnim
10 ograničenjima.

11 Prvo, niko nisu vršeni pravno lekarski pregledi u svrhe
12 relevantnog izveštaja.

13 Drugo, bez razgovora, ispitivanja dijagnoza, sami veštaci
14 su rekli da je nemoguće utvrditi da li su prijavljeni simptomi
15 došli do praga dijagnostike i da li oni predstavljaju
16 medicinske dijagnoze, ili su jednostavno povezane za konkretne
17 događaje. U izveštaju se govorilo o zaključcima, ali oni nisu
18 pripisivani pojedncima [kao što je prevedeno].

19 Treće, literatura se oslanjala na korelecione faktore a
20 ne kauzalne.

21 Dakle, tu postoji razlika između sociologije i krivičnog
22 dokaza.

23 Veštaci su potvrdili da nisu mogli da utvrde da li je
24 prihološka patnja žrtava izazvala -- bila izazvana od narodnih
25 zločina. Oni su prihvatili da opisani simptomi jesu dosledni

1 sa posledicama rata, ali ne sa nekim konkretnim delima koja se
2 mogu povezati sa g. Selimijem. Oni nisu mogli da
3 dijagnostifikuju pojedince i nisu mogli da isključe
4 alternativna objašnjenja, granatiranje, preseljenje, gubitak
5 srodnika, post-ratnih stresora itd.

6 Ako veštak kaže da ne može da odredi da li su simptomi
7 izazvani navodnim zločinima, ili bilo čim što se može
8 pripisati optuženim, onda se na osnovu dokaza ne može utvrditi
9 uzročna veza.

10 Zastupnik žrtava je u sudnici rekao, citiram:

11 "Ovi slučajevi i ovaj predmet, to nisu studije slučaja,
12 niti optužnica suvopartni pravni opis krivičnih dela. Tu se
13 govori o vremenima i mestima gde su ljudi bili trajno
14 oštećeni. Priznavajući tu bol i štetu, sud onda može da kaže
15 da je saslušao i uvažio patnje žrtava.!

16 Odbrana se slaže sa ovim, u onoj meri u kojoj se mora
17 priznati patnja i saslušati, međutim, poteškoće sa ovim
18 pristupom je da se radi o krivičnom suđenju, iako je krivično
19 suđenja bez žrtava teško, zamisliti svrha nije samo priznanje
20 patnji, već da se odredi da li je van razumne sumnje dokazano,
21 da su optuženi izazvali tu štetu. Dakle, dajte da to ne
22 zaboravimo.

23 Sada prelazim na izvršenje -- na izricanje kazne. Kao što
24 su moje kolege rekle, ne postoji dokaz koji može da potkrepi
25 osuđuju presudu po bilo kojim optužbama protiv g. Selin [sic]

1 -- Selimija. On se mora osloboditi i ne može se izreći kazna.

2 Ako panel dođe do te faze, odbrana mora da se -- da
3 odgovori na jedan neobičan zahtev tužilaštva. Tužilaštvo traži
4 45 godina za svakog od optuženih, oslanjajući se na pravilo
5 163(4), da bi se izrekla jedna kumuli [sic] -- kumulativna
6 kazna.

7 Čak i alternativno, zahtev tužilaštva je apsolutno
8 nesrazmeran i neprikosnovljen, kada se uzmu u obzir okolnosti
9 ovog predmeta. Kazna zatvora od 45 godina u praktičnom smislu
10 je doživot -- kazna doživotnog zatvora, a to nije srazmerno.

11 Dakle, kada tužilaštvo govori o težini, odvratanju i
12 kolektivnoj odgovornosti, i njih uzima za determinativne
13 elemente izricanje kazne mora da se temelji na ličnom
14 doprinosu stvarnim ovlašćenjima, stepenu umišljaja i dokazanom
15 ponašanju optuženog, a to se ocenjuje u odnosu na prakse
16 kažnjavanja i blaže raspone kazni. Dakle, to panel mora da
17 uzme u obzir. Čak i kad te principe pravilno primene,
18 tužilaštvo -- kazne koje tužilaštvo traži su prevelike.

19 Dakle, tužilaštvo stalno tretira optužene kao učesnike
20 koji su podjednako učestvovali u jedinstvenom krivičnom
21 poduhvatu, smatrajući da za svakog treba osuditi na identičnu
22 kaznu.

23 Ovaj pristup nije u skladu sa zakonom Specijalizovanih
24 veća i sa praksom ovog suda. Panel mora da odredi da li
25 odgovarajuću kaznu za svakog od optuženih pojedinačno, imajući

1 u vidu težinu krivičnih dela koja je ta osoba počinila, njihov
2 lični doprinos itd.

3 Što se tiče g. Selimija, tužilaštvo se oslanja na
4 formalno zvanje, a ne na dokazano ponašanje. Iako je g. Selimi
5 bio na položaju glavnog inspektora, dokazi ne pokazuju da je
6 on imao kontrolu -- efektivnu kontrolu nad mestima pritvora,
7 direktnim izvršiteljima i po -- i počinjenjem krivičnih dela.
8 Kao što su moje kolege već objasnile tuži -- tužilaštvo smatra
9 da je nečiji viši položaj sam po sebi dokaz krivice.

10 Tužilaštvo govori o predmetima Mustafa i Shala kao
11 polaznu tačku da bi opravdal oštrije kazne u ovom predmetu,
12 međutim, ovo ide kontra logici žalbenog veća. U predmetu
13 Shala, žalbeno veće je zaključilo da je kazna od 15 godina za
14 Mustafu u stvari prikazala nesklad između oštrih kazni koje se
15 izriču protiv jednog manje krivog optuženog.

16 Ovde važi taj isti rezon. Komparativno pore --
17 kažnjavanje, treba da spreči neopravdanu eskalaciju, a ne da
18 je normalizuje. Ako komandant koji dikretno učestvuje, ima
19 efektivnu kontrolu, bude osuđen na 15 godina zatvora, onda
20 kazne doživotnog zatvora za optužene koje nisu u toj meri
21 proglašeni krivim, pokreće ozbiljno pitanje dispcoporcije,
22 iako odvracanje i odmazna postoje kao elementi izricanja
23 kazne, oni ne mogu da opravdaju kazne koje nemaju veze sa
24 pojedinačnom odgovornošću.

25 Dakle, kazne se izriču prvenstveno, da bi se uputila post

1 -- poruka i ne sme se optuženi koristiti kao sredstvo
2 instrument.

3 Komparativna praksa izricanja kazni na MKSJ-u naglašava
4 dosledan princip stroge kazne se izriču samo tamo gde je
5 odgovornost utvrđena kroz konkretna i individualizovana, ne
6 nalaze direktnog učešća, koje su potkrepljene pouzdanom
7 identifikacijom, jasnim pripisivanjem i dokazanom *mens rea*.

8 Odbrana g. Thaçija juče je govorila o predmetima Stakić,
9 Martić i Taylor i ja to neću da ponavljam, ali ću govoriti o
10 kaz -- kazni ovog suda koja sledi isti disciplinovani pristup.

11 Oslanjajući se na sudsku praksu MKSJ-a, žalbeno veće u
12 predmetu Shala je potvrdilo da kada veće odstupi od utvrđene
13 prakse izricanja kazne, ona -- ono mora da objasni razloge.
14 Dakle, i tu citiram presudu iz predmeta Karadžić, stav 6038.
15 Iako slični predmeti nisu obavezujući, oni ipak pružaju vrlo
16 bitne smernice kada su u pitanju ista krivična dela. Što se
17 tiče *lex mitiora*, žalbeno veće u Mustafi je definisalo taj
18 princip kao situaciju kada se primenjuje blaži zakon.

19 Dakle, odbilo je strogu primenu *lex mitiora* na osnovu
20 toga, da rasponi kažnjavanja nacionalnog pravosuđa nisu
21 obavezujuća za Specijalizovana veća.

22 Bez obzira, oni jesu zaključili da član 44(2) Zakona,
23 nameće obavezu da se uzme u obzir nacionalna praksa izricanja
24 kazne i panel prema tome zaključuje da veće nije ispunilo ovu
25 obavezu. Dakle, to je stav 477. Trebalo je da oni uzmu u obzir

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 61

1 nacionalne prakse izricanja kazne unutar tih raspona. To što
2 panel to nije uradio, predstavlja pravnu grešku.

3 Isti pristup je očigledan u završnom podnesku tužilaštva,
4 gde se ne spominje praksa izricanja kazne iz domaće sfere.
5 Iako tužilaštvo u stavu 1527 kaže, citiram, "pri određujući --
6 pri određivanju odgovarajuće kazne, panel može takođe
7 razmotriti prakse izricana kazni, nacionalnih i međunaro --
8 međunacionalnih sudova u sličnim predmetima." Dakle, iz tog
9 razloga, ja ću vrlo kratko govoriti o tome, da lokalne prakse
10 ne treba ignorisati.

11 Skorašnji -- nja [kao što je prevedeno] krivična gonjenja
12 ratnih zločina pred specijalnim odeljenjem Osnovnog suda u
13 Prištini, bave se osudama za ratne zločine protiv civilnog
14 stanovništva, gde se govori o raznim prestupima, međutim,
15 kazne su bile ipak ograničene, u predmetima kao što su tužilac
16 protiv Časlava Jolića, Zorana Vukotića, Ekrema Bajramovića --
17 Bajrovića i Svetomira Bačevića, kazne zatvora su išle od 5 do
18 15 godina, čak i kada su bila u pitanju ozbiljna nasilna dela
19 i višestruke žrtve. Ovde se govori o ratnim zločinima nad
20 civilnim stanovništvom i to nije isto kao optužbe u ovom
21 predmetu. Ko -- međutim, tamo su bili u pitanju teži zločini.
22 Čak i u tim situacijama, izrečene kazne su bile bitno niže od
23 onog što se ovde traži. Dakle, u poređenju sa tom praksom
24 izricanja kazni, zahtev tužioca za kaznu zatvora od 45 godina
25 po optuženom, je jednostavno odstupanje od utvrđenih

1 nacionalnih standarda.

2 Prezumpcija nevinosti je svemoćna i ništa što se ovde
3 kaže je ne može zameniti.

4 Pa ipak, ukoliko dođemo u fazu odmeravanja kazne,
5 evidencija koja -- spisa i ono što je bitno, kada govorimo o
6 ublažavanju -- oslobađajućim faktorima. G. Selimi je značajno
7 vreme proveo u pritvoru. Njegov pritvor je produžen, zatim
8 veoma ograničen i otežao je njegov porodični život. Počeo je
9 tokom pandemije Covid-a, kada su uslovi pritvora bili teški i
10 ograničen kontakt sa porodicom. Tokom postupka, g. Selimi je
11 dobrovoljno saradivao sa tužilaštvom, ne priznavši krivicu.
12 Njegovo ponašanje je bilo puno uvažavanja i on je izrazio
13 empatiju za žrtve, ali nije prihvatio da je krivično
14 odgovoran.

15 U tom istom duhu, još nešto mora da se kaže. Tužilaštvo
16 kaže, da postoji zastrašivanje svedoka. To je u stavovima 1518
17 do 1519 podneska -- završnog podneska tužilaštva. I u
18 ponedeljak su govorili o navodnoj atmosferi zastrašivanja i da
19 su se njome bavili na ovom suđenju. Te tvrdnje se temelje na
20 tome, da su određeni svedoci pokušali da poreknu ili izbegnu
21 ono što su ranije rekli i da tužilaštvo onda to objašnjava
22 mogućim zastrašivanjem. Međutim, oni nisu dodatno to
23 pojasnili.

24 Odbrana je govorila o relevantnim svedocima detaljno u
25 svom podnesku. I u samoj bus [sic] -- fusnoti se kaže da su

1 optuženi bivši pripadnici OVK i javni zvaničnici, tužilaštvo
2 osim toga ništa ne kaže niti pokušava, da je g. Selimi pokušao
3 da utiče, zastraši ili na neki drugi način ima kontakt sa
4 svedocima. Te tvrdnje ne opravdavaju negativne zaključke koji
5 se izvode na račun g. Selimija.

6 Pravičnost iziskuje još nešto. Odbrana je bila
7 prisiljena da se bavi odmeravanjem kazne pre nego što su
8 utvrđene činjenice. To nije bio naš izbor. Odbijanje da se
9 odvoje postupci, znači da mi moramo da iznosimo izjašnjenja o
10 hipotetičkom ishodu ovako složenog suđenja, a to ne bi trebalo
11 da bude slučaj. Ako se izrekne osuda, onda se kazna zasniva na
12 utvrđenim činjenicama, a ne na pretpostavkama.

13 U tom kontekstu, jedinstvena kazna od 45 godina za svakog
14 optuženog je nesrazmerna i to ne odgovara sudskoj praksi ovog
15 suda i to je više od kazni koje su izrečene na MKSJ-u i pred
16 domaćim sudovima i to je protivno smernicama apelacionog
17 panela u predmetima Shala i Mustafa. I to je više od kazni
18 koji su izrečene onima koji su imali jasniju komandna
19 ovlašćenja i veće lično učešće u sličnim predmetima.

20 Kada je reč o g. Selimiju, problem je još teži. Takva
21 kazna bi kaznila povezivanje, a ne ponašanje i time bi se
22 zamenio narativ za individualnu krivičnu odgovornost i to je
23 upravo ono što je ovaj sud rekao da ne sme da se desi.

24 Da zaključim: kao što je moj kolega, g. Roberts rekao u
25 mom izjašnjenju. Centralna manjkavost teze tužilaštva je da

1 poznati obrazac toga da se suviše o -- suviše obećava, a
2 suviše malo daje. To je baš primer šta je radilo tužilaštvo.

3 Tužilaštvo nije uspelo da dokaže svoju tezu i isti
4 obrazac se tiče i zahteva tužilaštva o kazni. Kada ne postoje
5 dokazi, brojevi se povećavaju, ali težin -- oštrina kazne nije
6 dokaz, a kazna ne može da kompenzuje činjenicu da teza nije
7 dokazana.

8 Hvala i daću sada reč g. Robertsu za završno izlaganje.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

10 G. Roberts.

11 G. ROBERTS: [Prevod] Dobro jutro, časni sude. Biću
12 kratak.

13 Hteo bih samo da se nadovežem -- nadovežem na izjašnjenje
14 gđe Sheremeti kada je reč patnji koje su pretrpele žrtve u
15 ovom predmetu. Međutim, nema veze između g. Selimija i žrtava
16 u ovom predmetu, i to ne umanjuje njihove patnje kao što je
17 bio slučaj mnogih ljudi na Kosovu.

18 Kada sam vam se juče popodne obratio, rekao sam vam da u
19 našim izjašnjenjima, mi ćemo pokušati da budemo što više
20 transparentni i kao što sam verujem bili u našem pismenom
21 podnesku, takođe. Mi to radimo ne samo kao obavezu koju imamo
22 prema vama, već to je jedini način da se u ovom predmetu
23 ostvari pravda i jedino tako što ćete vi tvrdnje dokaze
24 tvrdnje i dokaze tužilaštva pomno odmeriti imajući na umu
25 argumentaciju odbrane, će pravda biti zadovoljena za sve koje

1 tražimo za g. Selimija i za celokupno Kosovo. Juče ste čuli da
2 sam detaljno govorio o UZP-u u celini i o navodnom -- navodnom
3 umišljaju i doprinosu g. Selimija kada je reč o UZP-u.

4 Juče ste čuli opsežna izjašnjenja, kao i danas, o tome da
5 je on navodno imao određenu ulogu kao glavni inspektor u
6 ministarstvu javnog reda. Ni u jednom svojstvu, g. Selimi nije
7 bio komandant niti je imao ovlašćenja nadređenom na bilo koji
8 način. To se tiče takođe i navodnih ovlašćenja koja se
9 pripisuju g. Selimiju, samo zato što je on od početka bio
10 istaknuti pripadnik OVK.

11 Iako je odbrana već govorila o pitanju odgovornosti
12 nadređenog u svom podnesku, s obzirom da nemamo potčinjene nad
13 kojima je g. Selimi imao efektivnu kontrolu, tu se zaustavlja
14 ispitivanje o tome da li je imao saznanja o krivičnim delima,
15 ili nije bio u mogućnosti da efektivno sprovodi mere da spreči
16 izvršenje krivičnih dela.

17 Vi ćete biti suočeni sa velikim brojem dokaza koje je
18 tužilaštvo iznelo pred vas. Sama veličina i obim ovog
19 predmeta, broj svedoka i dokaza i veličina podneska tužilaštva
20 su takvi da odbrana nije mogla da se bavi svakim aspektom tog
21 podneska usmeno sada u sudnici. Da smo to uradili, onda bi tri
22 meseca trajala naša završna reč, ali ono što jesmo pokušali je
23 da ukažemo na one istinske dokaze u ovom predmetu koji su
24 nedostaci tih dokaza, nedoslednosti i gde manjka logika. Mi se
25 nismo krili koje iznosi tužilaštvo i dokaza na koje se poziva.

1 Međutim, to ne znači da time što pozivamo se na određene
2 optužbe na račun g. Selimija, to znači da bi im trebalo neki
3 značaj. Kao što smo već usmeno i pismeno obrazložili, dokazi
4 protiv g. Selimija za bilo koju od tih optužbi su slabi,
5 kontradiktorni i nedostaje im verodostojnost. Naročito mi
6 kažemo da sve optužbe o tome da je g. Selimi lično učestvovao
7 u krivičnim delima, jasno obara pažljiva analiza dokaza koji
8 su izvedeni pred panel.

9 Mi smo mogli u našem usmenom izlaganju da zauzmemo isti
10 stav kao i tužilaštvo i da samo ponovimo ono što smo rekli u
11 pretpretresnom podnesku i da se jednostavno dve godine
12 suđenja, odn. tri godine suđenja mogu ignorisati i da vi to
13 nećete primetiti. Mogli smo da se nadamo da nećete primetiti
14 svedoke koji na papiru deluju verodostojno, iako nisu tako
15 delovali kad su svedočili u sudnici. Mogli smo i da uradimo
16 kao i tužilaštvo i da pokušamo da vas impresioniramo sa opštim
17 izjavama koje su iznete u završnom podnesku, a da uopšte ne
18 uzima u obzir činjenice koje zapravo osporavaju našu tezu. Mi
19 to nismo uradili.

20 Ja prihvatom da je ovo kontradiktorni postupak i da je
21 uloga tužilaštva da prikaže dokaze u najboljem mogućem svetlu
22 po njih. I tužilaštvo je bilo u mogućnosti to da uradi i
23 nastojalo je da usredsredi vašu pažnju na one dokaze koji
24 najviše idu u prilog tezi tužilaštva. Međutim, ja kažem da
25 postoji značajna razlika između toga da se tužilaštvo

1 usredsredilo na jače delove svojih dokaza, kako smatra, i
2 potpuno ignorisanje su kontradikcija koje postoje u tim
3 dokazima, ili informacija koja u potpunosti -- koja je u
4 potpunosti osujećuju tačnost tih informacija. Takav pristup
5 prelazi crtu kada idemo od kontradiktornog izlaganja dokaza do
6 namernog pogrešnog prikazivanja dokaza.

7 Ako pažljivo razmotrite dokaze, nužno ćete doneti jedan
8 zaključak, a to je da je g. Selimi u potpunosti nevin kad je
9 reč o optužbama koje mu se iznose na račun. Stoga, g. Selimi
10 mora biti oslobođen svih optužbi i pušten da se vrati na
11 Kosovo svojoj porodici i svojoj zemlji. Ni jedna druga presuda
12 ne bi bila razumna, moguće ili opravdana na osnovu predočenih
13 dokaza.

14 Hvala, časni sude. To je bilo završno izlaganje
15 Selimijeve odbrane.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Roberts.

17 Sada ćemo saslušati izlaganje odbrane kras -- g.
18 Krasniqija. Počecemo sa vašim izlaganjem u 13:30h i prekidamo
19 pretres do tada.

20 --- Pauza za ručak u 11:41h

21 --- Nastavak sa radom u 13:31h

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada počinjemo sa
23 završnom reči Krasniqijeve odbrane. Ne znam ko će prvi uzeti
24 reč. Nećete vi.

25 G. TULLY: [Prevod] Ne. Neću ja. Ja sam poslao *email*

1 službenicima suda i Krasniqijeva odbrana mi je odobrila da vam
2 sada obratim. Hteo bih da ispravim četiri reference koje su
3 unete u zapisnik.

4 Najpre, na strani 9, red 14, kaže se 4735, a trebalo bi
5 da bude 4737.

6 Zatim na strani 14 red 4, piše 192, a trebalo bi da bude
7 1922.

8 Potom strana 17, red 10, gde piše u verziji na engleskom
9 SPO tužilaštvo, a trebalo bi zapravo da piše MPO, to je
10 ministarstvo javnog reda, to je u prvoj referenci u tom redu.

11 I potom strana 24, red 16, gde se kaže dnevnik, trebalo
12 bi da piše unos, upis.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala. Hteo bih da
14 kažem da imate četiri i po sata na raspolaganju i imate do
15 kraja današnjeg dana i potom još sat i po u ponedeljak. Odmah
16 nakon toga ćemo preći na pitanja sudija, a onda ćemo videti
17 kako dalje ćemo raditi. Hvala vam na pažnji koju ste pokazali
18 do sada.

19 I gđo Alagendra, ako ste spremni, možete da počnete.

20 GĐA V. ALAGENDRA: [Prevod] Hvala, časni sude.

21 Dobar dan, časni sude. Pozdravljam sve u sudnici i izvan
22 sudnice. Ja sam Venkateshwari Alagendra, i u ime g. Jakupa
23 Krasniqija ću izneti izlaganje u sklopu ove završne reči.

24 Mi ćemo predočavati određene slajdove tokom našeg
25 izlaganja, koji mogu da se emituju za javnost, osim ukoliko ne

1 napomenemo da to nije slučaj.

2 Časni sude, Jakup Krasniqi već dugo vremena čeka kako bi
3 mogao da prikaže ono što je po našim rečima očigledno -- što
4 su očigledne brojne opšteprisutne slabosti, nedoslednosti i
5 kontradikcije u tezi tužilaštva.

6 Časni sude, u januaru 2011, Dick Marty je podneo izveštaj
7 na temelju kog su pokrenute aktivnosti na osnovu kojih je
8 obrazovan ovaj sud. Ja neću se zadržavati sada na tom
9 izveštaju, ali istoričari, analitičari i pravnici će možda
10 kasnije primetiti u budućnosti, koliko ima preuveličavanja u
11 tom izveštaju i neverovatnih optužbi koje nisu imale za
12 posledicu pokretanje nikakvih konkretnih optužbi. Na primer,
13 uopšte se ne govori o trgovini ljudskim organima između
14 ostalog. A, uopšte se ne pominje ni da je Jakup Krasniqi
15 izvršio neko krivično delo u tom izveštaju.

16 No, ono što je jasno, preko pet, više od pet godina,
17 Jakup Krasniqi je proveo u pritvoru, tačnije 1.926 dana
18 udaljen od svoje supruge, četvoro dece i troje unučadi. Iz
19 razlig [sic] -- razloga koje navodim u našem završnog
20 podnesku, kao i tokom argumentacije koju ćemo izneti tokom
21 argumentacije koju ćemo izneti tokom ove završne reči, mi
22 tvrdimo da postoji samo jedna mogućnost pred vama, a to je da
23 proglasite da on nije kriv ni po jednoj tački optužnice koja
24 se tiče Jakupa Krasniqija. Na kraju ovog izlaganja, mi ćemo
25 vas pozvati, da na osnovu dokaza, donesete oslobađajuću

1 presudu g. Krasniqiju i da dopustite ovom gospodinu koji ima
2 75 godina, da se vrati kući i da onoliko koliko još godina ima
3 pred sobom, provede sa svojom porodicom.

4 Časni sude, ovo je bilo dugo suđenje i veliki broj
5 dokumenata je tužilaštvo predočilo i veliki broj svedoka je
6 pozvan. Ponekad je u ovom postupku bilo i razmene oštarih
7 argumenata, a bilo je slučajeva kada je to bilo više dima nego
8 vatre, no u svakom slučaju, ja pozivam časni sude, da kada
9 budete razmatrale dokaze koje je iznelo tužilaštvo, da nikad
10 ne gubite iz vida neke od osnovnih činjenica. Tokom 34 meseci
11 suđenja i u svim dokazima koji su uvedeni u spis predmeta,
12 vidimo da nema ni jednog svedoka koji kaže da je Jakup
13 Krasniqi tukao, mučio ili zlostavljao bilo koga, bilo civila
14 ili nekoga drugog.

15 Nema jedne žrtve, jednog insajdera među stotinama svedoka
16 s kojima je tužilaštvo obavljalo razgovor tokom velikog broja
17 godina koji tvrde, da je Jakup Krasniqi njih tukao,
18 zlostavljao ili pak da je bio prisutan, kada su oni na bilo
19 koji način bili zlostavljani.

20 Za razliku od optužbi koje se temelje na pouzdanim
21 dokumentima i svedočenjima, u ovom slučaju imamo optužbe koje
22 -- kod kojih to nije slučaj. U najkritičnijim -- naj --
23 najkritičnijim tačkama optužbi, iznose se spekulacije,
24 insinuacije i nepotkrepljene tvrdnje.

25 Tokom četiri i po sata ćemo vam govoriti o sledećim

1 temama: nakon moje uvodne reči, ja ću vam govoriti o pitanjima
2 vezanim za dokaze odn. dokumente koje su navodno zaplenjeni u
3 domu Jakupa Krasniqija, kao i o dokumentima koji potiču od
4 srpske države. Zatim ću govoriti o tome kako tužilaštvo
5 pogrešno prikazuje ulogu Jakupa Krasniqija kao zamenika
6 komandanta za pozadinu. G. Jakup Krasniqi će potom govoriti o
7 pojedinim pitanjima koja se tiču dokumenata, za koje
8 tužilaštvo kaže da ih je potpisao Jakup Krasniqi. G. Aidan
9 Ellis će potom govoriti o nizu događaja u koji -- s kojima je
10 navodno povezan Jakup Krasniqi i pokazati koje su osnovne
11 fundamentalne slabosti u tezi tužilaštva kada je reč o g.
12 Krasniqiju kao portparolu OVK. G. Mentor Beqiri, naš član tima
13 sa Kosova će potom govoriti o obrazovanju OVK kao odbrambene
14 organizacije, potom o relevantnosti kulturnih o -- običaja na
15 Kosovu i kanona, kako bi se na odgovarajući način ocenili
16 dokazi optužbe u ovom predmetu i na kraju, uz vaše dopuštenje
17 će ukratko govoriti o nečemu o čemu je govorio zastupnik
18 žrtava i ja ću vam se potom na kraju obratiti, izneti konačne
19 napomene.

20 Časni sude, najpre bih želela da govorim o sklonosti
21 tužilaštva da selektivno bira dokaze. Spis predmeta pokazuje
22 kako je tužilaštvo iznova -- iznova selektivno biralo samo one
23 delove svedočenja svedoka koji podržavaju njihovu tezu, a
24 ignorisalo preostalo -- preostali deo svedočenja tog istog
25 svedoka ili suprotna svedočenja povezanih svedoka. Nemamo

1 vremena da navedemo sve te primere, ali je jasno da je ta
2 praksa pri -- prisutna u završnom podnesku tužilaštva, što
3 ćemo pokazati tokom izlaganja. Imamo više nego očigledne
4 primere selektivnog odabira koje možemo zateći -- zateći u
5 svakom poglavlju koje se tiče ponašanja Jakupa Krasniqija
6 tokom inkriminisanog -- inkriminišućeg perioda.

7 Najskoriji primer toga je iz video snimka koje je
8 tužilaštvo pustilo u ponedeljak, dokazni predmet P1255.

9 U nastojanju da pokaže vezu između LPK i ranijih
10 struktura OVK, tužilaštvo vam je pokazalo jedan video snimak
11 sa vremenskim kodom od 52 sekunde do 1 minuta i 6 sekundi i
12 tu je zaustavilo snimak. Ono što vam nisu pokazali, bilo je
13 sledeće, sledeća rečenica koju je izgovorio g. Krasniqi. Mi u
14 kojoj se kaže da OVK ostaje izvan bilo kog partijskog
15 kišobrana.

16 Časni sude, spis predmeta pokazaće da se tužilaštvo
17 radije oslanjalo na prethodne zabeležene izjave, radije nego
18 na usmeno svedočenje pod zakletnom u sudnici, gde su svedoci
19 bili podvrgnuti unakrsnom ispitivanju. Još jedna odlika kojom
20 se odlikuje podnesak tužilaštva jeste da se svi oslobađajući
21 dokazi koji su izvedeni u sudu kontradiktornim postupkom
22 ignorišu zarad narativa, koji je prvenstveno zasnovan na
23 prethodnim pismenim izjavama, koje je tužilaštvo uzelo od
24 svedoka.

25 Navešću jedan primer, ali biće ih još mnogo tokom naših

1 završnih reči.

2 Tužilaštvo u stavovima 130 do 192 svog završnog podneska
3 iznosi da je Bislim Zyrap i pre nego što je izdao svoju naredbu
4 od 28. novembra 1998, izvestio glavni štab i Jakupa Krasniqija
5 o pritužbama u vezi sa zatvaranjem i zlostavljanjem koje su mu
6 bile iznete tokom obilaska zona u leto 1998. godine. U prilog
7 tome, tužilaštvo citira jedan pasus iz razgovora sa Bislimom
8 Zyrapijem iz 2019. godine, u kome je on rekao, da je pre
9 izdavanja te naredbe, razgovarao o tim pritužbama sa glavnim
10 komandantom i sa portparolom. Podnesak P1355, 4. deo_ET,
11 strana 19.

12 Ono što tužilaštvo pre svega zanemaruje jeste Zyrapijev
13 iskaz sa iste te strane, da se on konsultovao sa glavnim
14 komandantom Azemom Sylom, a ne sa Jakupom Krasniqijem i da je
15 sa -- samo sa njim diskutovao o tim pritužbama, pre nego što
16 je izdao svoju naredbu od 28. novembra 1998. godine. Kao što
17 se sada vidi na ekranu, ovi dokazi predloženi su Zyrapiju tokom
18 njegovog unakrsnog ispitivanja. Zyrap i je sasvim jasno i
19 nedvosmisleno potvrdio da pre nego što je izdao tu naredbu, da
20 se konsultovao samo sa Azemom Sylom, a ne i sa Jakupom
21 Krasniqijem. To je na strani 18022 transkripta na engleskom
22 jeziku.

23 Tužilaštvo tu odbija i da uzme u obzir ovaj oslobađajući
24 iskaz svog glavnog svedoka. Ukoliko je trebalo i dalje da
25 iznosi takve navode, odgovorni tužilac je bio dužan da uputi

1 panel na razjašnjenje koje je Zyrapi izneo tokom svog usmenog
2 iskaza. Tužilaštvo nije tako postupilo. Ono prosto ignoriše
3 oslobađajuće dokaze.

4 Pravilo 62 zahteva od tužilaštva da treba da doprinese
5 istini, što treba čitati zajedno sa pravilom 4(1) Pravilnika o
6 postupku i dokazima. Uzeta zajedno ta dva propisa,
7 ustanovljuju jasnu obavezu tužilaštva, da u jednakoj meri
8 ispita inkriminišuće i oslobađajuće dokaze. Ta nesumnjiva
9 dužnost koju Specijalizovano tužilaštvo ima, stalno se
10 naglašava u članu 47 i članu 101(1) Zakonika o krivičnom
11 postupku Kosova, kao i u članu 8(1.1) kosovskog zakona o
12 državnom tužilaštvu, Zakon broj 08/L167 [kao što je
13 prevedeno]. Time se od tužilaštva traži, da razmotri i
14 inkriminišuće i oslobađajuće dokaze tokom faze istrage, i da
15 svoju funkciju obavlja na nezavisan, pravičan, objektivan i
16 nepristrasan način. Te odbredbe nisu samo izraz nekih težnji,
17 već se njima nameću konkretne pravne obaveze koje moraju na
18 svrsishodan način da oblikuju istražne izbore i prioritete. Mi
19 tvrdimo, da tužilaštvo nije odgovorilo na ovu svoju osnovnu
20 odgovornost.

21 U ovom predmetu, međutim, istražna strategija tužilaštva,
22 pokazuje unapred određeni narativ u koji se činjenice
23 uklapaju. Umesto iskrenog napora, da se suprotne hipoteze
24 ispituju ili alternativna objašnjenja, što bi bilo sasvim u
25 skladu sa pretpostavkom nevinosti optuženi. Čitave linije

1 ispitivanja koje bi bile u suprotnosti ili uticale na teoriju
2 tužilaštva, ostavljene su po strani i nisu ispitane. Od
3 ključnog značaja da tužilaštvo nije obavilo razgovor sa više
4 ključnih svedoka, niti ih pozvalo da svedoči, a njihovo
5 svedočenje moglo je da doprinese suštinske kontekstualne,
6 operativne hijerarhijske uvide, koji su direktno relevantni za
7 navode koji se iznose ovom panelu.

8 Na primer, tužilaštvo iznosi brojne tvrdnje u vezi sa
9 vojnom policijom, kao što je izneto u stavovima 281 do 291
10 njihovog završnog podneska. Međutim, oni ipak nisu pozvali kao
11 svedoka Fatmira Limaja koji je bio načelnik direkcije za vojnu
12 policiju.

13 Kao što se sada vidi na ekranu, tužilaštvo takođe navodi,
14 da je Jakup Krasniqi bio prvi zamenik komandanta koji je imao
15 puna ovlašćenja i vršio u potpunosti funkciju glavnog
16 komandanta. To je u stavu 28468, odn. u stavu 105 njihovog
17 podneska i na strani 28468 transkripta od ponedeljka i da je
18 on od sredine novembra 1998. godine kada je stupio na tu
19 dužnost, zamenik komandanta Krasniqi vršio puna ovlašćenja u
20 odsustvu glavnog komandanta. Uprkos tome što odbrana osporava
21 tu tvrdnju, tužilaštvo nije pozvalo Azema Sylu, glavnog
22 komandanta OVK, tokom najvećeg perioda na koji se odnosi
23 optužnica da bi utvrdilo istinu.

24 Tužilaštvo tvrdi da su optuženi bili odgovorni za zločine
25 izvršene na Kosovu između juna i septembra 1999. godine,

1 međutim, uopšte nije ispitalo Agima Çekua, koji je bio
2 načelnik glavnog štaba u to vreme.

3 Kumulativni efekat tih nedostataka koji se stalno
4 ponavljaju od strane tužilaštva, dovodi ovaj pretresni panel u
5 situaciju da ima spis predmeta koji je nepotpun i pristrasan,
6 kada su istrage jednostrane, nepotpune i vođene sa ciljem da
7 se nešto dokaže, onda pouzdanost zaključka tužilaštva
8 suštinski biva dovedena u pitanje. Panel ne može u skladu sa
9 načelom pravičnosti fer suđenja i drugih svojih obaveza da se
10 osloni na predmet koji je na takav način iskonstruisan.

11 Spis predmeta pokazuje kako je tužilaštvo na suštinski
12 način, nije bilo u mogućnosti da uspostavi vezu između Jakupa
13 Krasniqija i zločina za koje se on tereti. Naročito u javnim
14 izjavama i saopštenjima za javnost OVK ili regulativi, a g.
15 Ellis će detaljnije govoriti o tome.

16 Naročito posle završetka izvođenja dokaza, tužilaštvo je
17 formalno povuklo svoje navode da je Jakup Krasniqi bio
18 prisutan i posećivao prostotiju gde su zatvorenici držani u
19 Mališevu. To je podnesak 3155, stav 1(c). Konkretno, to je bio
20 jedini navod da je Jakup Krasniqi video neku od žrtava dok su
21 one bile zatvorene.

22 Odgovorni tužilac nikada ne bi ni iznosio takav navod.
23 Svedok W00067, ključan svedok za ovaj navod, umro je dugo pre
24 početka ovog suđenja. Tužilaštvo je imalo sve neophodne
25 elemente da oceni iskaz ovog svedoka, pre nego što je odlučilo

1 da iznese taj navod. Iskaz svedoka W00067, bio je beznadežno
2 nedosledan, kada je reč o navodnoj identifikaciji Jakupa
3 Krasniqija u Mališevu. Opis ovog svedoka koje je dao u vezi sa
4 g. Krasniqijem, bili su ili nejasni ili pogrešni. Navodno
5 utvrđivanje identiteta na osnovu ovog svedoka, zasnivalo se na
6 tome što je on čuo da neko pominje ime Krasniqi i to dok je
7 govorio albanski jezik koji taj svedok ne zna, a tužilaštvo je
8 bilo i te kako dobro poznato, da je bilo i drugih Krasniqija,
9 koji su bili na komandnim položajima u Mališevu u to vreme.
10 Dokument P01303 i to na strani K019 do 5143. Svedok W00067
11 nije prepoznao Jakupa Krasniqija na fotopanelu. To je dokument
12 P01304_ET.

13 Sledeći slajd, časni sude, ne treba emitovati za javnost.

14 Kao što se sada vidi na slajdu koji je na ekranu, čak i
15 UNMIK u jednom dokumentu, koji je bio poznat tužilaštvu i koji
16 je podnet na usvajanje, je zaključio da identifikacija nije
17 jasno ukazivala da se radilo o Jakupu Krasniqiju.

18 Šta je još potrebno tuži -- tužiocu da bi odbacio neki
19 navod kao neistinit i neodrživ, ipak tužilaštvo je insistiralo
20 na tome i dalje. U julu 2023, zvali su Ledwidgea, koji je, što
21 i nije neko iznenađenje, na kraju rekao, citiram on nije
22 smatrao da je Jakup Krasniqi bio umešan u bilo šta od svega
23 toga. To je 4D00008 [kao što je prevedeno]. Pa ipak, ni to
24 nije bilo dovoljno za tužilaštvo da odustane od tog navoda.

25 Sedam meseci kasnije, u februaru 2024, a u tom trenutku,

1 g. Krasniqi je već bio u pritvoru tri i po godine, tužilaštvo
2 je pozvalo još jednog svedoka, W00498, jednog rođaka koji nije
3 imao nikakva saznanja o događajima koji se odnose na
4 zatvaranje svedoka W00067 [kao što je prevedeno], nije znao da
5 li je Jakup Krasniqi bio tamo i na kraju je izneo još neke
6 nedosledne tvrdnje u verziji koja je izneta ovom panelu.
7 Tužilaštvo ipak uprkos svemu tome, nije odustalo od tog
8 navoda, već su se držali nečega što smo mi -- što mi tvrdimo
9 da je sasvim očigledno lažan narativ.

10 Suđenje i predmet su se odvijali i dalje. Šest meseci
11 kasnije, u avgustu i septembru 2024. godine, tužilaštvo je
12 pozvalo svedoka W03780 jahmeta Rrahmanaja, koji su se nalazili
13 u Mališevu i imali su saznanja iz prve ruke o zatvaranjima i
14 opet, tužilaštvo im nije čak ni postavilo pitanja o tome, da
15 li je g. Krasniqi navodno bio prisutan u policijskoj stanici u
16 Mališevu. Čak i posle njihovog svedočenja, tužilaštvo nije
17 povuko svoj navod u to vreme. Tužilaštvo ipak i dalje i posle
18 toga nije odustalo od te svoje tvrdnje.

19 Časni sude, ti primeri pokazuju po tvrdnji odbrane,
20 koliko su u pot -- koliko je u potpunosti neprihvatljiv
21 pristup tužilaštva dokazima u ovom predmetu. Ovaj jedan primer
22 pokazuje na moćan način, kako nikad nije trebalo izneti
23 određenu optužbu i da su propuštene najmanje tri prilike, da
24 tužioci kao službenici suda, umesto da tvrdoglavo nastoje na
25 svojim tvrdnjama, povuku svoje tvrdnje mnogo ranije. To je

1 bila njihova obaveza. Oni to ipak nisu učinili.

2 Umesto toga, odluka da najzad odustanu od tog navoda
3 posle gotovo dve godina suđenja, ne pokazuje da tužilaštvo
4 ispunjava svoje obaveze. Naprotiv, to pokazuje da tužilaštvo
5 uporno ostaje pri očigledno lažnim i potpuno nepotkrepljenim
6 navodima, što je bitan deo njihovih teza. Ni jedno razumno
7 profesionalno, etički motivisano tužilaštvo ne bi kako sa
8 žaljenjem konstatujemo toliko dugo čekalo pre povlačenja
9 takvog navoda. Jasno je, da oni nije trebalo ni da iznose
10 takav navod.

11 Vama je dobro poznato, časni sude, da je ovo sud a ne
12 neki formu, gde se može bacati ljaga na suprotnu stranu.
13 Tužilaštvo ne bi trebalo olako da iznosi optužbe i da to čini
14 bez čvrstih dokaza. Oni imaju nesumnjivu obavezu da povlače
15 određene navode, onog trenutka kada bude jasno da oni nisu
16 potkrepljeni dokaziima. Oni ne treba da na vas prebacuju
17 obavezu, da razmorsite nepotpune i konfuzne informacije koje
18 se lažno predstavljaju kao dokazi u ovom predmetu.

19 Navodi izneti u završnom podnesku, drže se sličnog
20 obrasca. Tužilaštvo nije moglo da se natera da povuče neke
21 navode koji nisu potkrepljeni tokom suđenja. Međutim, mi smo
22 uvereni, časni sude, da ćete vi detaljno proučiti izvedene
23 dokaze i da ćete videti da oni imaju mnogo nedostataka i
24 dokazati da g. Krasniqi van razumne sumnje odgovoran ni za
25 jedan od -- ni za jedno od krivičnih dela za koje se tereti.

1 Tužilaštvo je u više navrata nastojalo da poveže Jakupa
2 Krasniqija sa tim krivičnim delima, ali mi smatramo da su oni
3 u tome bili neuspešni, ali kada se -- kada budete razmatrali
4 teze tužilaštva, treba da vodite računa o nekim nagoveštajima
5 koji oni redovno koriste i kojima vas pozivaju da izvlačite
6 neke zaključke, kada dokazi takve zaključke uopšte ne
7 dopuštaju.

8 Tokom celog podneska tužilaštva, nepostojeći odnosi
9 između nepovezanih dokaza, postaju navodne očigledne veze.
10 Vremenska bliskost služi kao osnova kao izmaštane veze između
11 nepovezanih događaja. Panel je svakako primetio da se ime
12 Jakupa Krasniqija često povezuje sa navodima i događajima
13 incidentima, ali pošto nema dokaznog potkrepljenja, tužilaštvo
14 čak i ne iznosi kao optužbu da postoji veza između g.
15 Krasniqija i tih navoda. Oni prosto ostavljaju ime g.
16 Krasniqija u blizini tih tvrdnji i nadaju se da će se ti
17 navodi nekako prilepiti za njega. Na primer, u stavu 367 svog
18 pretpretresnog podneska, tužilaštvo smešta Jakupa Krasniqija
19 kao prisutnog na jednom sastanku u Mališevu krajem juna 1998.
20 godine i čak sugerije da je postojala veza između tog sastanka
21 i naredbe da se zatvore kancelarije političkih stranaka u
22 Mališevu. Ti navodi su se potpuno dezintegrisali tokom
23 suđenja. Tužilaštvo je odustalo od Ganija Krasniqija. Jedini
24 drugi svedok koji je mogao da posvedoči o tom sastanku, bio je
25 Ahmet Rrahmanaj. Rrahmanaj je objasnio, kao što se vidi na

1 ekranu sada, a to je dokument P01695, da je video Jakupa
2 Krasniqija kako ulazi u Mališevo, kasnije tog dana, posle
3 završetka sastanka. Jakup Krasniqi je lično rekao Rrahmanaju
4 da ide u Mališevo, kako bi obišao jednog bolesnog čoveka.
5 Rrahmanaj nikad nije čuo bilo koga, da je izjavio da je Jakup
6 Krasniqi navodno bio na tom sastanku. Međutim, tužilaštvo nisu
7 obeshrabrili ti jasni činjnični dokazi da Jakup Krasniqi nije
8 imao nikakve veze sa tim sastankom u Mališevu. U stavu 789
9 svog završnog podneska, tužilaštvo opisuje ovaj sastanak u
10 Mališevu, s kraja juna 1998. Godine, kome su prisustvovali
11 Fatmir Limaj, Musa Jashari, Gani Krasniqi i drugi pripadnici
12 jedinice Lumi i na kome je prema tvrdnjama tužilaštva, Gani
13 Krasniqi bio potvrđen kao načelnik civilne uprave u Mališevu.
14 Tužilaštvo zatim dodaje i ja citiram, to je sada na istom
15 slajdu na ekranu "Jakup Krasniqi je posetio Mališevo, istog
16 tog dana kada je održao ovaj sastanak." Koja je svrha te
17 rečenice? Šta je poenta? Ne bi trebalo praviti neke
18 nagoveštaje ili nejasne aluzije na krivičnom suđenju posle
19 više godina suđenja, u završnom podnesku, moraju se izneti
20 teze tužilaštva. Ne može se samo implicirati da mora da
21 postoji nekakva veza, prosto zato što je tužilaštvo nevoljno
22 da odustane od nekog navoda koji su pobili njegovi sopstveni
23 svedoci. To je tek puki pokušaj da se baci ljaga na optuženog
24 i to pokazuje kakav je pristup tužilaštva u celom ovom
25 predmetu. Još jedan primer oslanjanja tužilaštva na neke

1 nagoveštaje, može se videti u tome, kako je tužilaštvo
2 postupilo sa navodnim prisustvom Jakupa Krasniqija na
3 određenim lokacijama. Kakvu su važnost tome pridali. U više
4 navrata tužilaštvo je izvlačilo zaključke da ukoliko je on
5 navodno bio prisutan na nekom području, to bi trebalo
6 izjednačiti sa saznanjima o učešću krivičnim delima. O tome će
7 g. Ellis detaljnije govoriti, kada bude govorio o ulozi koju
8 je Jakup Krasniqi imao kao portparol OVK. Još jedna upadljiva
9 karakteristika podneska tužilaštva jeste da se tamo stalno
10 zanemaruju svi dokazi koji se ne uklapaju u osnovnu teoriju
11 tužilaštva. Tužilaštvo nije čak ni prihvatilo činjenicu da
12 postoje oslobađajući dokazi, a kamoli da je nešto o tome
13 iznelo ili tome, ili odredilo koju težinu tome treba pridati,
14 koju dokaznu snagu. Pogotovu veliki delovi argumentacije
15 odbrane, koji su direktno suprotni tezama tužilaštva, nešto su
16 čime se tužilaštvo u podnesku uopšte ne bavi. A, to je nešto
17 što je bila ključna odlika celog ovog suđenja i što je zaista
18 zapanjujuće. Na primer, panelu su predloženi brojni dokazi,
19 koji pokazuju da je postavljenje Jakupa Krasniqija na funkciju
20 zamenika komandanta za podršku bilo nepoznato i na to svim
21 nivoima OVK. Nije bilo poznato, da je g. Krasniqi zamenik
22 komandanta za podršku ni predstavnicima međunarodne zajednice
23 sa kojima je bio u kontaktu, kao što se vidi iz prikazanog
24 slajda. Tužioci -- svedoci tužilaštva su potvrdili da je Jakup
25 Krasniqi službeno obavljao tu funkciju, svega tokom kratkog

1 vremenskog perioda, nešto tokom tri meseca od ukupno 18
2 meseci, koliko iznosi period na koji se odnosi optužnica,
3 budući da je podneo ostavku na to radno mesto 27. februara. O
4 tome govorimo u stavu 600 trede -- 30 [sic] -- [kao što je
5 prevedeno] [630] našeg završnog podneska. Isti svedoci
6 tužilaštva i dokumenti iz predmetnog vremena, jasno pokazuju,
7 da postavljenje Jakupa Krasniqija na tu funkciju nikada nije
8 bilo opšte prihvaćeno. Tačnije, da su se njemu komandanti zona
9 aktivno suprotstavljali. Tužilaštvo te činjenice čak ni ne
10 pokušava da opovrgne u svom završnom podnesku, no dokazi o
11 tome postoje i panel mora da ih ocedi [sic]. Mi tvrdimo da su
12 ti dokazi kobni po tezu tužilaštva. Sada ću se osvrnuti na dve
13 opšte teme, koliko su sa dokazne tačke gledišta korisni ili
14 beskorisni materijali za koje se tvrdi da su zaplenjeni u domu
15 Jakupa Krasniqija i pozabaviću će se i materijalima koje su
16 dostavili tužilaštvo, srpski nadležni organi iz Beograda.
17 Časni sude, tužilaštvo je veliki naglasak stavio na brojne
18 dokumentarne dokaze, koje razrađuje i analizira u svom
19 završnom podnesku. Uz dopuštenje panela, ja ću se najpre
20 pozabaviti tim pitanjem, tako što ću dokumentarne dokaze
21 podeliti u dve opšte kategorije. Prvo. Dokumenti koji su
22 zaplenjeni u domu g. Krasniqija, u novembru 2020, i drugo,
23 materijali koje su dostavili srpski nadležni organi iz
24 Beograda, uključujući i dokazne predmete P3551 i P1700. Kada
25 su u pitanju ove dve kategorije dokumenata, mi kažemo da je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 84

1 tužilaštvo pogrešno shvatilo ili pogrešno prikazalo korist,
2 relevantnost i dokaznu vrednost datih dokumenata. Iz razloga
3 koji će vam poslati jasni tokom mog izgla [sic] -- izlaganja,
4 smatram da je neophodno da sudije sa velikom obazrivošću
5 prouče obe ove kategorije dokumenata, pre nego što se na njih
6 oslone, budući da ključni dokumenti, dokumenti nikada nisu
7 predloženi ni jednom svedoku koji bi bio kadar da potvrdi
8 njihovu autentičnost, ili da ih objasni. Shodno tome,
9 autentičnost, relevantnost i dokazna vrednost tih dokumenata,
10 nikada nisu bili podvrgnuti ispitivanju putem iskaza svedoka
11 podvrgnutih unakrsnom ispitivanju. Sada ću se osvrnuti na
12 dokumente koji su zaplenjeni u domu g. Krasniqija. Time se
13 bavimo u stavovima 66 do 74, 76 i 77, 365 i 441 završnog
14 podneska odbrane. Tužilaštvo je izgradilo svojevrsnu teoriju
15 podudarnosti. Oni tvrde, da je ta teorija dovoljna da se
16 utvrdi dokazna vrednost dokumenata i osudi Jakup Krasniqi. Ta
17 teorija tužilaštva se predstavlja kao jedan analitičan pokušaj
18 da se odmere i oceni [kao što je prevedeno] dokumenti i na taj
19 način dokaže teza tužilaštva, međutim, kada se ti dokumenti
20 pogledaju izbliza, očigledno je da tužilaštvo nije kadro da
21 dokaže svoju tezu. Ta teorija tužilaštva podudara se sa
22 korišćenjem istorijskih materijala ili materijala koji su bili
23 opšte poznati u javnosti. Činjenica da postoji podudaranje ili
24 preklapanje između zaplenjenih materijala i tih drugih
25 materijala, nije dovoljna da bi se identifikovao autor, svakog

1 pojedinačnog zapisnika, svake beleške ili saopštenje za
2 štampu. Moguće je da su se različiti autori služili istim
3 izvorima pri sastavljanju dokumenata. Pozivamo sudije ovog
4 panela, da pažljivo razmotre svaki od faktora koje mi navodimo
5 u stavu 1486. Svaki koji se navode u stavu 1486, podneska
6 tužilaštva. Različiti činioci ili faktori koji se navode u tom
7 stavu podneska tužilaštva, ne mogu se smatrati ubedljivim kada
8 je u pitanju autentičnost dokumenata, a i da ne govorimo o
9 pitanju ko je autor datih dokumenata.

10 Tužilaštvo je saglasno sa nesumnjivom činjenicom da je g.
11 Krasniqi bio nastavnik i istoričar i da je objavljivao knjige.
12 Tužilaštvo prenebregava dokaze prema kojima je g. Krasniqi
13 prikupljao materijal povezan sa OVK, sa namerom da posle rata
14 napiše knjigu. U dokaznom predmetu P800, a to je svedočenje sa
15 predm -- u predmetu Haradinaj, jasno stoji sledeće:

16 "Napisao sam knjigu 'Veliki preokret,' a kako bih napisao
17 tu knjigu, morao sam da konsultujem određenu literaturu."

18 Opšte je poznato, da je tužilaštvo počelo da istražuje
19 događaje koji su se odigrali na Kosovu još 2015. Ako je Jakup
20 Krasniqi prikupljao materijal u svojoj kući, kako bi se bavio
21 istraživanjem, to ne znači da je automatski bio učesnik u
22 udruženom zločinačkom poduhvatu. On je ta dokumenta otvoreno
23 čuvao. On ih nije uništavao, što pokazuje da je on smatrao da
24 je nevin.

25 Na drugim mestima u svom podnesku, na primer u stavovima

1 41448, 1518, 1519, tužilaštvo vas poziva da razmotrite navode
2 o vršenju pritiska na svedoke i zastrašivanju svedoka. On --
3 oni vas pozivaju da takve slučajeve protumačite kao svest o
4 krivici. O tome se neću izjašnjavati, ali moram da naglasim da
5 u sklopu ovog postupka nikada nije navedeno da je Jakup
6 Krasniqi ikada nameravao ili pokušao da vrši pritisak ni na
7 kojeg pojedinačnog svedoka ili na bilo koje drugo lice. On se
8 u ovom postupku nosio uz poštovanje prema vladavini prava, a
9 ako je sačuvao određenu dokumentaciju iz predmetnog vremena,
10 to pokazuje da on sigurno nije očekivao da će se o njemu
11 voditi krivična istraga. I ti dokumenti koji je imao u svom
12 posedu, predstavljaju dokaz toga da je on bio uveren u svoju
13 nevinosti.

14 U stavovima, u stavu 1486 svog završnog podneska,
15 tužilaštvo pogrešno tumači uvodnu reč g. Klasniqija [sic],
16 tvrdeći da je on priznao u sudnici da je bio autor beleški i
17 drugih dokumenata koji su zaplenjeni u njegovoj kući. Na
18 ekranu sada vidimo predočen zapisnik od 5. aprila 2023. G.
19 Krasniqi je u stvari rekao:

20 "Nemojte dozvoliti da se moje beleške i ono što sam pisao
21 u svojim knjigama i esejima, koristi kao dokaz za krivična
22 dela..."

23 Kasnije je razjasnio:

24 "Molim vas da ne omogućite da se ti materijali
25 zloupotrebljavaju na takav način. Govorim o beleškama koje sam

1 hvatao, kako bih napisao knjigu..."

2 Njegove reči ne mogu se razumno protumčiti kao njegovo
3 priznanje da je on autor svih materijala koji su u njegovom
4 domu zaplenjeni. To je jedno groteskno tumačenje. On nikada,
5 ni u jednom trenutku nije priznao da su svi materijali
6 pronađeni u njegovom domu, bili materijali koje je on
7 sastavio. Nikada on ništa slično nije izjavio. On pominje
8 beleške koje je vodio, kako bi napisao knjigu, što upravo i
9 pokazuje da te beleške nisu iz predmetnog vremena, već su
10 pisane kasnije.

11 Pravni postupak nije nikakav bespotrebni birokratski
12 proces. Tužilaštvo je neprekidno izbegavalo da se suoči sa
13 osporavanjima odbrane, u pogledu toga na koji je način izvršen
14 taj pretres u domu g. Krasniqija. Mi se nećemo sad vratiti na
15 pitanje, da li se tako pribavljeni dokazi mogu usvojiti u
16 dokaze ili ne, bez utvrđivanja činjenice da li je g. Krasniqi
17 bio autor ili ne, bez utvrđivanja autentičnosti i pouzdanosti
18 datih dokumenata. Tužilaštvo u svakom slučaju, ništa od toga
19 nije dokazalo.

20 Mnogi pravnici vole da prikupaju [sic], da prikupljaju
21 knjige koje se tiču prava. Svi smo mi takve knjige čitali ili
22 smo ih kupovali ili smo ih skupljali, barem govorim u svoje
23 ime. Tužilaštvo na osnovu toga tvrdi, da pošto su u njegovom
24 domu zaplenjeni određeni dokumenti, da je on bio upućen sa
25 sadržinom svakom pojedinačnog dokumenta, da je svaki od tih

1 dokumenata pročitao i da je, se složio sa onim što u tim
2 dokumentima piše. Međutim, mi znamo da je g. Krasniqi bio
3 zainteresovan za ratni period i da je on akademski građanin.
4 Opšte je bilo poznato da on prikuplja svu dokumentaciju koja
5 je povezana sa OVK. Prema tome, hipoteza tužilaštva uopšte
6 nije ubedljiva.

7 Tužilaštvo takođe pokušava da preobrati činjenicu da je
8 on raspolagao određenim materijalima. Tužilaštvo to pokušava
9 da protumači, kao da je on nužno bio autor tih materijala. U
10 stavu 1486 završnog podneska tužilaštva se kaže da te beleške
11 svakako odražavaju saznanja koja je g. Krasniqi imao, pošto su
12 to beleške hvatane u ime glavnog štaba ili se tiču informacija
13 u glavnom štabu ili iz glavnog štaba. Međutim, to je puko
14 etiketiranje tužilaštva. To nisu nikakvi dokazi. Glavni štab
15 je imao čitav niz članova. Na sastancima glavnog štaba
16 učestvovao je niz učesnika. Teme o kojim se govorilo su bile
17 brojne.

18 Sledeće slajd ne treba prikazivati u javnosti.

19 Isto važi i za dokumentaciju za koju se tvrdi da je
20 zaplenjena u domu g. Krasniqija. Tužilaštvo tvrdi da je deo te
21 dokumentacije potpisao Jakup Krasniqi. Jedan od takvih
22 dokumenata predočen je Bislimu Zyrapiju, tokom razgovora koje
23 je vodio sa tužilaštvom, dokazni predmeti P168, P183. Međutim,
24 on nije bio kadar da prepozna potpis na tom dokumentu. Kao što
25 vam je dobro poznato časni sude, tužilaštvo nije pozvalo

1 veštaka za rukopis, već se samo upustilo u potvrdu
2 autentičnosti potpisa na datoj dokumentaciji posredstvom
3 Bislim Zyrapija. Upravo onog svedok koji nije prepoznao potpis
4 na dokumentaciji tokom razgovora koji je vodio sa tužilaštvom
5 2019.

6 Činjenica da se reči "Jakup Krasniqi" pojavljuju na datom
7 dokumentu, ne znači da je Jakup Trasniqi [sic] i napisao, to
8 ne znači da je on potpisao taj dokument. To je više nego
9 očigledno.

10 Sama činjenica da je neki dokument zaplenjen u domu
11 Jakupa Krasniqija, ne predstavlja po sebi dokaz da je dokument
12 autentičan, da ga je on sastavio, a svakako ne dokazuje da je
13 Jakup Krasniqi bio upleten u bilo kakve kažnjive aktivnosti.
14 To posebno važi kada znamo da je Jakup Krasniqi već svedočio
15 pred MKSJ-om da je on prikupljao materijale, kako bi sproveo
16 istraživanje za potrebe svoje knjige i akademskog
17 istraživanja. Prema tome, tužilaštvo svoje navode mora
18 podrobno da dokaže. O tome smo tužilaštvo, na to smo
19 tužilaštvu skrenuli pažnju već na samom početku suđenja. I mi
20 tvrdimo da oni nisu ispunili teret dokazivanja koji pada na
21 njihova pleća.

22 Isto važi, ako ne i više, za potpisane i nepotpisane
23 dokumente koji u dnu stranice nose inicijale. Panel je čuo
24 iskaz svedoka tužilaštva, prema kojima inicijali znače da je
25 određeno lice sastavilo ili otkucalo neki dokument. O tome su

1 govorili svedok 4739, na stranici 14612; Bislim Zyrapri na
2 stranici zapisnika 18069. Inicijali su jasan pokazatelj da je
3 neko drugi, a ne Jakup Krasniqi sastavio date dokumente. Tako
4 da se ne može automatski pretpostaviti da je on imao saznanja
5 o tim dokumentima ili da je učestvovao u njihovoj izradi.

6 Čak i ukoliko neki svedok potvrdi da je odlomak iz nekog
7 dokumenta, u skladu sa događajima koji su se odigrali na
8 terenu, to opet ne znači da je g. Krasniqi bio autor datog
9 dokumenta, da ga je on napisao ili čak i pročitao. Niti to
10 pokazuje na koji način je dati dokument sastavljen, da li je
11 to dokument iz predmetnog vremena ili je dokument sastavljen
12 po završetku svih događaja, možda nekoliko godina kasnije, za
13 potrebe arhiviranja ili u neke druge svrhe.

14 Tužilaštvo je neprekidno prečicom pokazivalo, pokušavalo
15 da dokaže u čijim rukama su sve bili dokumenti koje je
16 predočilo, odakle oni potiču i ko ih je sastavio. Nije na
17 panelu da popunjava manjkavosti u izvođenju dokaza tužilaštva.
18 Tužilaštvo je trebalo da odgovori na ključna pitanja, koja se
19 sa tim u vezi postavljaju tokom suđenja.

20 U ponedeljak, na stranici zapisnika 28476, tužilaštvo se
21 ponovo osvrnulo na zapljenjeni "stoni računar u domu g.
22 Krasniqija." Panel će se setiti da je 11. jula 2024, na
23 stranicama zapisnika 18052 do 55, odbrana objasnila da ulaže
24 stalni prigovor na dokumente koji su izvađeni iz tog radnog
25 računara; odnosno da tvrdeći da tužilaštvo nije dokazalo

1 pouzdanost i autentičnost tih dokumenata, niti ima osnova da
2 se izvode zaključci o tome ko je autor tih dokumenata i da li
3 je g. Krasniqi o njima uopšte imao saznanja.

4 Sledeći slajd ne treba prikazivati u javnosti.

5 Sve što je oduzeto iz doma g. Krasniqija u novembru 2020.
6 godine, je bio jedan računar koji je delovao kao da ne radi,
7 koji nije bio povezan sa monitorom, niti sa štampačem. To
8 vidimo iz dokaznih predmeta 4D239 [kao što je prevedeno] i
9 4D230. Dati računar očigledno nije aktivno korišćen. Nalazio
10 se na nečemu što je ličilo na radiator, o koji je bila
11 okačena žica za sušenje veša. Na ekranu smo prikazali jedan
12 slajd, koji treba da ilustruje našu argumentaciju. Ovako je
13 izgledalo stanje u kojem je pronađen kompjuter g. Krasniqija,
14 kako to opisuje tužilaštvo, tokom pretresa izvršenog u
15 njegovom domu.

16 Tužilaštvo nije pokazalo da je radni računar premešten iz
17 Divjake 1998 i 1999. godine, u njegovu privatnu kuću 2020.
18 Niti da je taj računar, ona ista, onaj isti uređaj koji se
19 vidi na fotografiji na koju se poziva tužilaštvo. Govorim o
20 dokaznim predmetima P1402, 1403, 1405, 1406 i 1264, stranica
21 SPOE00128711. Tužilaštvo je prenebreglo sve te dokaze,
22 uključujući dokaz P1264.

23 Tužilaštvo nije pokazalo ni ko je imao pristup tom stonom
24 računaru tokom narednih godina, da li ga je g. Krasniqi uopšte
25 koristio, kada su elektronski dosijeji pripremljeni i da li su

1 bile u pitanju radne verzije dokumenata koje nikada nisu
2 završeni, niti je ikada pripremljena konačna verzija i potom
3 podeljena sa nekim.

4 Ni sledeći slajd ne treba prikazivati u javnosti.

5 Nekoliko dokaza je predloženo svedocima uz reči, "ovo je
6 zaplenjeno od Jakupa Krasniqija," bez razjašnjenja da su u
7 pitanju elektronski fajlovi, za koje ne postoje štampani
8 primerci. Svedoci su rekli da prvi put tako nešto vide. Samim
9 time nisu uopšte potvrdili autentičnost datih dosijea. Na
10 primer, to je rekao Fondaj, na stranicama zapisnika 1724,
11 1726, kao i svedok 4739, na stranicama zapisnika 14606 i 607.
12 Sve vreme tokom suđenja, mi smo neprekidno ulagali prigovore
13 na takav pristup. Na primer, na stranici zapisnika 14390 [kao
14 što je prevedeno], mi smo uložili prigovor na prihvatanje u
15 dokaze zaplenjenih dokumenata.

16 Činjenica da se tužilaštvo oslanjalo na elektronske
17 dosijee iz tog radnog računara, jasan je primer kako tužilaštvo
18 jednostavno prenebregava činjenicu da nikada nije dokazala
19 autorstvo datih dokumenata. U stavu 1487 svog podneska,
20 tužilaštvo priznaje da je taj računar koristilo više ljudi.
21 Priznaje i to da su se i drugi članovi glavnog štaba povremeno
22 koristili tim računarom. Samim time, panel ne može da utvrdi
23 koji je konkretni elektronski dokument ko sastavio. Zaplena
24 računara iz privatnog doma g. Krasniqija 2020. godine, ne može
25 da predstavlja osnov da se svi ti digitalni dosijei pripisuju g.

1 Krasniqiju. Meta podaci o elektronskim fajlovima koji su iz
2 tog kompjutera izvađeni, ne mogu da predstavljaju nezavisni
3 dokaz po sebi.

4 Isto važi i za pokušaj tužilaštva da pripíše autorstvo g.
5 Krasniqiju za neke druge dokumente, u stavovima 1486 i 1487
6 završnog podneska.

7 Imamo nekoliko dokumenata iz jednog ranijeg vremenskog
8 perioda, koji se, kako oni kažu, odnose na ulogu koju je g.
9 Krasniqi igrao u stranci LDK. Međutim, tužilaštvo nije
10 dokazalo da se pre svega i prevashodno g. Krasniqi koristio
11 spornim računaru, tokom inkriminisanog perioda.

12 Elektronski dokumenti koji su pronađeni u računaru, ne
13 dokazuju ko je autor tih dokumenata. Pogotovo što nikada nije
14 doveden veštak koji bi potvrdio koji rukopis kome pripada.

15 Tužilaštvo, na primer nije dokazalo da li je g. Krasniqi
16 pripremo odgovore za pitanja koja je očekivao da će mu neko
17 postaviti ili je jednostavno čitao odgovore koje je unapred
18 napisao neko drugi. Mi imamo dokumente među kojima su neki
19 odštampani, neki su na USB-u, neki su na računaru. Ništa od
20 svega toga ne pokazuje da je on te dokumente, ko je te
21 dokumente imao u svom posedu, ko ih je sastavio, ko ih je
22 uopšte pročitao tokom relevantnog vremenskog perioda. U nekim
23 slučajevima dokumenti nose neke inicijale, u nekim slučajevim
24 nose neke druge inicijale, što sve potvrđuje da ih je pisalo
25 više ljudi i da se ne može zaključiti da ih je sve pisao g.

1 Krasniqi.

2 Tužilaštvo u svom podnesku nepre -- neprekidno se poziva
3 na dokumente zaplenjene u domu g. Krasniqija, pri čemu se
4 podrazumeva da je g. Krasniqi bio autor tih dokumenata ili da
5 je o njima imao saznanja. Ali, tužilaštvo nikada nije dokazalo,
6 kako su ti dokumenti došli do doma g. Krasniqija, ko ih je
7 sastavio i gde su čuvani.

8 Ni sledeći slajd ne treba prikazivati u javnosti.

9 U stavu 279 [kao što je prevedeno] našeg završnog
10 podneska, svog završnog podneska, tužilaštvo tvrdi da su dve
11 osobe identifikovne kao ciljane u "belešci OVK" i poziva se na
12 jednu jedinu belešku u rukopisu, anonimnu i bez datuma, koja
13 je navodno zaplenjena u domu g. Krasniqija, to je dokazni
14 predmet P1112, prikazan na ekranu. Tužilaštvo se oslanja i na
15 P112 [kao što je prevedeno], fusnotu 3161, kako bi insinuiralo
16 da je g. Krasniqi znao šta se desilo tom licu.

17 Međutim, tužilaštvo nije dokazalo kada je g. Krasniqi
18 stekao posed nad tim dokazom, kada ga je primio, od koga i ko
19 je taj tekst napisao. Ne postoji nikakav osnov za uverenje da
20 je taj dokument bio u njegovom posedu tokom sukoba ili kada je
21 on razgovarao sa pomenutim članom porodice.

22 U svakom slučaju, tužilaštvo je samo jednom svedoku
23 predočilo P112 [kao što je prevedeno], to je bio 4739, koji je
24 rekao da je to bilo u "leto 1998," ali on nije mogao ništa da
25 kaže, jer on nije bio tamo. Dakle, ta kontekstualizacija nije

1 dodala na dokaznoj vrednosti.

2 Ako nema svedoka koji bi mogli to da objasne, P1112 ne
3 može da pokaže svest u vezi tog slučaja. Tu se jednostavno
4 nalazi ime osobe koja je u pitanju i tu se ne kaže da je bio
5 zatočen, niti šta mu se desilo.

6 Dalje, u stavu 284 svog podneska, tužilaštvo se oslanja
7 na "izjavu" direkcije vojne policije P586, koja je navodno
8 zaplenjena iz stana. P586 je radna verzija, sa raznim
9 dodacima, pisana rukom. I tužilaštvo traži da se to uporedi sa
10 P300 i P270 [kao što je prevedeno]. Međutim, sva tri dokumenta
11 su nepoznatog autora. Razlikuju se u naslovu i datumu i nije
12 pozvan grafički stručnjak da bi mogao dokument da pripiše
13 Jakubu [kao što je prevedeno] Krasniqiju.

14 U stavu 939, tužilaštvo tvrdi da se "poklapaju saslušanja
15 u Ćirezu" i taj tekst koji nema datum, se naziva "upitnikom."
16 Ali, dokument je povezan sa g. Krasniqijem, samo zato što je
17 zaplenjen, a autor je nepoznat. Tužilaštvo nikad nije iznelo
18 otužbe protiv g. Krasniqija u odnosu na Ćirez, nikada nije
19 predočilo ovaj dokument bilo kom svedoku, nije napravio vezu
20 između događaja u Ćirezu i g. Krasniqija i prema tome ne može
21 se koristiti da ga poveže sa zločinima u Ćirezu.

22 Same reference tužilaštva ne podržavaju njihove teze i
23 moraju biti tretirane sa oprezom. U stavu 568 [kao što je
24 prevedeno], oslanja se isključivo na P3765, da bi rekli da je
25 u kući g. Krasniqija nađena beleška u kojoj stoji da se ništa

1 ne može potpisati bez dopuštenja glavnog štaba. Međutim, P3765
2 nije bio zaplenjen u stanu g. Krasniqiija.

3 U fusnoti 6288, tužilaštvo kaže da panel ne treba da dođe
4 do negativnog zaključka u vezi težine ili dokazne vrednosti
5 sedam dosijea koji su izbrisani iz računara, jednostavno zato
6 što su izbrisani. Ključna činjenica je sledeća, ti dosijei su
7 bili već izbrisani pre zaplene i tek kasnije ih je povratilo
8 tužilaštvo, uz pomoć forenzičkih stručnjaka. U praktičnom
9 smislu, pre zaplene, oni uopšte ne bi ni bili vidljivi na
10 računaru nekom običnom korisniku, niti bi g. Krasniqi imao
11 pristup sadržaju, čak i ako je koristio taj računar.

12 Tužilaštvo nije napravilo nikakav napor da kaže, kada su
13 sačinjeni ti dosijei, kada su redigovani ili izbrisani.
14 Fizičko posedovanje računara 2020, ne utvrđuje svest njegovu o
15 izbrisanim podacima i u svakom slučaju ne dokazuje autorstvo,
16 pristup, niti saznanja van razumne sumnje.

17 U stavovima 1486 i 1487 svog završnog podneska i usmenom
18 izlaganju, tužilaštvo tvrdi da se može jednom serijom
19 zaključaka, zameniti informacija o redosledu posedovanja nekog
20 dokumenta. Taj stav je jako opasan i potpuno pogrešan. Kao što
21 se vidi u stavovima 66, 74, 365 i 441 našeg podneska,
22 uključujući ranije dokumente P1402, 1403, 1405, 1112 i P586,
23 fale osnovni koraci, a tužilaštvo se ponaša kao da je na
24 odbrani da ih porekne. U stvari, zakon je potpuno suprotan. Na
25 tužilaštvu je teret, a odbrana nije dužna da pobija nešto, a

1 za osuđujuću presudu treba imati dokaze van razumne sumnje.
2 Dakle, panel ne treba da popunjava dokazne praznine
3 pretpostavkama.

4 Ti primeri pokazuju da tužilaštvo traži od ovog suda da
5 nagađa, a ne da donosi zaključke na osnovu činjenica.
6 Autentičnost i pripisivanje se usvajaju, tako što se otkrije
7 osnova, a ne pripisivanjem. Za dokumente koji su navodno zapla
8 -- zapla -- zaplenjeni, tužilaštvo mora da dokaže ko je vršio
9 pretragu, pretres, gde se nalazio svaki dokument. I bez toga,
10 posedovanje samo dokazuje prisustvo, a ne autorstvo, vreme,
11 čitanje ili saznanja. Digitalni materijal se takođe mora
12 tretirati na jedan poseban način, posebno pomoću sačuvanja
13 meta podataka.

14 Dakle, ja ću se sada baviti drugom kategorijom
15 dokumenata. To su dokumenti iz srpskih državnih institucija.
16 A, to pokreće potpuno drugačiji problem, koji je podjednako
17 ozbiljan. Radi se o pouzdanosti.

18 Tužilaštvo se veoma oslanja na materijal koji je potekao
19 iz srpske države, a ne jasno na -- na -- govori o lancu
20 posedovanja. Bez toga, mi kažemo da panel neće biti u
21 mogućnosti da pravilno oceni zakonitost, autentičnost ili
22 pouzdanost. Dakle, samo taj osnov treba da pokrene ozbiljnu
23 zabrinutost i izuzetnu pažnju prilikom odmeravanja ovih
24 dokaza. Kontekst je jako bitan. Ovi materijali su navodno
25 prikupljeni od strane beogradskog režima, tokom perioda kada

1 je taj režim bio izložen međunarodnoj osudi za krivična dela,
2 zločine protiv čovečnosti, protiv kosovskih Albanaca i za
3 masovno nasilje u Bosni i Hrvatskoj. Kosovo je bilo ključan za
4 narativ te, tog režima. Dakle, došlo je tu do rizika da ti
5 zapisi budu politizovani ili kontaminirani.

6 Ja ću ilustrati [sic] ovu tačku konkretnim primerima iz
7 dokaza. Dokazni predmet 4D107, to je nedeljna ocena Evropske
8 posmatračke misije, gde se beleži jedan iskaz srpske policije
9 iz Đakovice. Onda se tu beleže zapisi diplomatske misije, da
10 su povrede i položaj bacača, nešto što se ne uklapa sa
11 tvrdnjom da je OVK započeo napad. Dakle, diplomatska misija je
12 ponovo zaključila da izveštaji policije su u suprotnosti sa
13 dokazima na licu mesta, u vezi razmene vatre, od 25. novembra
14 1998. Isti zapis kaže da navodno skladište oružja OVK, nije
15 moglo da se potvrdi i možda je to nešto što je bilo namešteno
16 u operaciji Vojske Jugoslavije.

17 Sledeći slajd je na stranici 2658 [kao što je prevedeno].
18 Dakle, na konferenciji za štampu 28. maja 1999, Rubin se
19 obratio srpskim vlastima, rekavši da oni prikrivaju zločine i
20 lažno impliciraju OVK u tim zločinima. Kad se sve to uzme
21 zajedno, ovi zapisi iz tog vremena pokazuju jedan opšti
22 obrazac. Dakle, srpski [sic] zvanična saopštenja su vrlo često
23 bila poreknuta od strane nezavisnih verifikator na terenu.
24 Panel, prema tome treba da bude vrlo oprezan prema materijalu
25 od srpske države, kao materijal koji potiče od zainteresovanog

1 izvora, a nije dokaz koji može da stoji sam za sebe.

2 Dakle, mi ćemo sada govoriti o tome da je Fred Abrahams
3 iz -- povukao jasnu razliku između nezavisnih medija i
4 državnih medija i govorio o izveštavanju o masakru u Gornjem
5 Obrenju [kao što je prevedeno], koje je, koje su srpski
6 državni mediji prikazali kao insceniranim, iako su nalazi
7 organizacije *Human Rights Watch* pokazali da se radi o vrlo
8 teškim kršenjima zakona ratovanja.

9 U pismu predsedniku Saveta bezbednosti od 16. marta 1999,
10 predsednik MKSJ-a je obavestio savet da je Savezna Republika
11 Jugoslavija, da nije ispoštovala obaveze na osnovu kojih bi
12 tužilac i istražitelji mogli da uđu na Kosovo da vrše istragu
13 masakra u Račku. Patolog John Clark je potvrdio da su detalji
14 na mestu zločina, dopuštali mogućnost da je to sve
15 inscenirano, onako kako je izgledalo. Abrahams je takođe
16 svedočio, da što se tiče ubistava u Radonjićkom jezeru, njegov
17 tim nije, njegovom timu nije bio dopušten pristup lokciji gde
18 su se držala tela žrtava. Dakle, to je na stranici 7437.

19 Pouzdanost nije samo jedno pitanje istorijskog pogleda.
20 To je nešto što se pokazalo kao takvo i u samoj sudnici.
21 Nekoliko svedoka je navelo netačnosti u izjavama koje su
22 zabeležile srpske vlasti. Na ovom slajdu, to je stranica 2061
23 transkripta od 2. oktobra 2024, vidi se da je kada su njen
24 izveštaj, njenu izjavu prikazali srpski, srpskim, kada su
25 njenu izjavu srpskim vlastima prikazali 2007, W1163 je rekla

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 100

1 da su "oni koji su beležili izjave, izgleda improvizovali" i
2 nije mogla da objasni kako su oni napisani i porekla je da je
3 dala informacije koje su tamo zabeležene.

4 Isto tako, svedok 1236 je takođe odbacila ključne stavove
5 iz njegove izjave date srpskim vlastima: "Ne oni to su
6 pogrešno zabeležili, ja to nisam rekao i oni su to dodali."
7 Svedok W1236 je rekao da on nije znao šta je tu napisano, jer
8 on ne razume srpski. Nije mogao sam da pročita tu izjavu i da
9 izjava njemu nije pročitana pre nego što je potpisao, bez
10 obzira što piše da on to jeste potpisao.

11 Dakle, panel treba takođe da ima u vidu dokaze da su
12 srpske vlasti redovno koristile mučenje pre i za vreme sukoba,
13 kako bi iznudili izjave kosovskih Albanaca, to je 2D34, P743.
14 Svedok 3878 je rekao da su srpske vlasti njega saslušavale,
15 dok su ga mučile, o njegovim navodnim vezama sa OVK.

16 Što se tiče stavki koje je srpska vlada obezbedila
17 tužilaštvu, govorim o P02094 [kao što je prevedeno], P03551 i
18 40 sličnih pojedinačnih stavki, koje se navode u fusnoti 252
19 našeg podneska, mi i dalje ostajemo pri našem stavu koji
20 iznosimo u stavovima 56 do 65 našeg završnog podneska.

21 Sledeći slajd ne treba javno prikazati. Mislim da je
22 potrebno da pređem na poluzatvorenu sednicu.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim da pređemo na
24 poluzatvorenu sednicu.

25 [Poluzatvorena sednica]

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16 [Javna sednica]

17 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni sude, sada smo na javnoj
18 sednici.

19 GĐA V. ALAGENDRA: [Prevod] Sa bilo kog gledišta, može se
20 postaviti jako puno pitanja. Gde su se nalazile ove stavke
21 prethodnih 25 godina? Gde su bile tokom rada MKSJ-a
22 Ujedinjenih nacija? Zašto nema originala? Koliko su tačni? Da
23 li je neko možda njih modifikovao? Imajući u vidu pitanja koja
24 je pokrenula odbrana, jasnih dokaza o organizovanim naporima
25 srpskih vlasti za vreme i posle sukoba, da inscenira mesta

1 zločina, a sve je to bilo navedeno u izveštajima Evropske
2 unije, govorim o 4D107 i 4D108, Sjedinjenih Država, to se
3 nalazilo u njihovim šifrovanim depešama, to je P1070, P1071 i
4 P1072 i drugi, mi smatramo da tužilaštvo nije ispunilo svoje
5 obaveze u smislu dokazivanja i da se na ove stavke ne može
6 osloniti, da bi se moj klijent proglasio krivim.

7 Što se tiče obe kategorije, tužilaštvo poziva da panel
8 donese zaključke o istini, autorstvu i saznanjima, na osnovu
9 posedovanja ili institucionalnih izvora za dokumente,
10 ostavljajući temelje nedokazane, ko je sve bio u posedu
11 dokumenata, autenticitet, pouzdnost, odakle potiču dokumenti i
12 da li su svedoci o njima unakrsno ispitavani [sic]. Znači, što
13 se tiče dokumenata koji su zaplenjeni iz stana g. Krasniqija i
14 materijala koji potiče od srpskih institucija, što se tiče
15 tužilaštva, ti defekti ostaju nerešeni. I mi želimo da panel
16 sam ne popunjava praznine u dokumentima, koristeći nagađanja i
17 da im prida minimalnu ili nikakvu dokaznu vrednost.

18 Časni sude, kada govorimo o ulozi Jakup Krasniqija kao
19 zamenika komandanta za pozadinu, tužilaštvo i dalje selektivno
20 bira osuđujuće dokaze, a ignoriše pojašnjenja i dokaze koji ga
21 oslobađaju krivice. U stavu 563 svog podneska, tužilac kaže,
22 da g. Krasniqi je postao zamenik komandanta za pozadinu, u
23 sklopu reorganizacije u novembru 1998. Mi se slažemo sa time.
24 Tužilac dalje kaže:

25 "Na taj način, glavni štab je podigao svog portparola za

1 širenje informacija za javnost, na položaj gde je imao
2 logističku kontrolu koja je neophodna kako bi se preduzele
3 konkretne aktivnosti na terenu."

4 Htela bih da govorim o tome par trenutaka.

5 Dopustite mi da budem savršeno jasna. Ja ne prihvatam, da
6 nakon novembra 1998, g. Krasniqi je imao "neophodnu logističku
7 kontrolu, kako bi sprovodio konkretne aktivnosti na terenu."

8 Da to razložim. Dokazi ne pokazuju da je g. Krasniqi imao
9 logističku kontrolu. Dokazi ne pokazuju da je on mogao da
10 preduzme bilo kakve konkretne aktivnosti na terenu, niti
11 pokazuju da bilo kakva logistička kontrola koju je on navodno
12 imao je povezana na bilo koji način sa bilo kojim krivičnim
13 delom iz optužnice. U ostalom delu ovog izlaganja, ja ću vam
14 pokazati greške koje je tužilaštvo napravilo, kada je reč o
15 ulozi i ovlašćenjima g. Krasniqija, nakon novembra 1998.

16 Međutim, u stavu 563 tužilaštvo iznosi jednu važnu
17 koncesiju, prihvatanje. Tužilaštvo prihvata da u novembru
18 1998, g. Krasniqi je podignut na položaj koji prethodno nije
19 imao. I tužilaštvo priznaje da pre novembra 1998, on nije
20 imao logističku kontrolu neophodnu kako bi sprovodio konkretne
21 aktivnosti na terenu i da pre novembra 1998, on je bio, kako
22 tužilac sam kaže, portparol, zastupnik.

23 A, portparol nije vojni komandant koji vrši efektivnu
24 kontrolu. Krivična odgovornost može da se pripíše portparolu,
25 samo u meri u kojoj konkretne izjave su potvr [sic], pokazane

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 104

1 da su povezane sa nekim konkretnim krivičnim delima.

2 Tužilaštvo uopšte nije ispunilo taj teret dokazivanja u ovom
3 predmetu.

4 Na isto se aludira u stavu 619 završnog podneska
5 tužilaštva, gde se kaže, da je g. Krasniqi imao logističku
6 kontrolu, "naročito u svojstvu zamenika komandanta za
7 logistiku, odnosno pozadinu."

8 Tužilaštvo zna da g. Krasniqi nije imao nikakvu kontrolu
9 u svojoj ranijoj funkciji kao portparol i tužilaštvo je
10 pažljivo kada svoje optužbe ograničava na period nakon što je
11 postavljen za zamenika komandanta za pozadinu i govori o
12 logističkoj kontroli, a ne o operacijama.

13 Prilikom ocene izjašnjenja tužilaštva o ulozi g.
14 Krasniqija kao zamenika komandanta za pozadinu, važno je imati
15 na umu da je on samo obavljao tu dužnost tokom kraćeg
16 vremenskog perioda od tri i po meseca, ukupno 115 dana. On je
17 postavljen sredinom novembra 1998. U to vreme, reorganizacija
18 je tek započinjala. Glavni štab nije još uvek ni imao stalni
19 štab. A, važne strukture poput odseka za pravna pitanja, je
20 obrazovan tek po dolasku Dobrone u Divjak, mesec dana kasnije,
21 u decembru 1998. To je u stavovima 115 do 120 našeg podneska.
22 G. Krasniqi je otišao u Rambuje početkom februara 1999 i
23 vratio se na Kosovo kasnije tog meseca i tada je podneo
24 ostavku na položaj zamenika komandanta za pozadinu, nakon
25 nekoliko dana. To je u stavovima 503(d) i 630 našeg podneska.

1 Bilo koji zaključak o tome da je g. Krasniqi imao
2 kontrolu ili imao mogućnost da spreči ili kazni krivična dela
3 tokom tog perioda, mora biti suočen sa realnošću, da je on
4 podignut, kako tužilaštvo kaže, na taj položaj, tokom svega
5 nekoliko kraćih, nekoliko meseci, u vreme kad se, su strukture
6 glavnog štaba i direkcija još uvek bile u postupku
7 obrazovanja.

8 Mi ćemo navesti svega nekoliko primera kako tužilaštvo
9 pogrešno prikazuje dokaze o ulozi g. Krasniqija i kako
10 tužilaštvo ignoriše oslobađajuće dokaze. Mi nećemo imati
11 vremena da govorimo o svakom pogrešnom prikazivanju, gde
12 tužilaštvo iznosi neke pojedine tvrdnje, zato što se time
13 bavimo u svom završnom podnesku.

14 Tužilaštvo u stavu 562 kaže, da je g. Krasniqi učestvovao
15 na sastancima glavnog štaba, na kojima su postavljeni
16 rukovodioci na visokim položajima, uključujući učesnike u UZP-
17 u.

18 Ja napominjem da u optužnici, u stavu 51(e) se kaže da je
19 g. Krasniqi značajno doprineo UZP-u, time što je "imenovao,
20 unapredio ili odobravao imenovanja i unapređenja učesnika u
21 UZP-u i instrumenata u UZP-u, uključujući i lica koja su bila
22 od ranije poznata kao lica koja su učestvovala u izvršenju
23 teških krivičnih dela." Sad, imenovanje, unapređenje ili
24 odobranje [sic], odobravanje imenovanja je nešto što je
25 svedeno na "učešće u sastancima glavnog štaba, na temelju

1 kojih su određeni ljudi imenovani."

2 Očigledan problem u argumentaciji tužilaštva je da ne
3 navodi koju ulogu, ako je bilo koji imao g. Krasniqi imao u
4 tim imenovanjima. Ta reorganizacija u novembru 1998, je nešto
5 što je sproveo g. Zyrapi, a ne g. Krasniqi. G. Zyrapi je bio
6 jedini član glavnog štaba, koji je imao neo -- neophodna vojna
7 saznanja kako da se izvrši ta reorganizacija. Panel mora da
8 ima na umu takođe, da g. Krasniqi je postavljen za zamenika
9 komandanta za pozdinu, na tom istom sastanku glavnog štaba 12.
10 novembra 1998. A, pre toga, kako samo tužilaštvo kaže, on je
11 bio samo portparol. I mi kažemo da on nije imao nikakva
12 ovlašćenja da bilo koga postavlja na neki položaj.

13 Nemamo nikakve dokaze o tome kako je postavljen Fatmir
14 Limaj, ko je bio za ili ko je bio protiv njegovog imenovanja
15 ili ko je u to vreme imao saznanja o učesnicima tog sastanka.

16 Sokol Dobruna, o njemu smo već govorili u završnom
17 podnesku, u stavovima 529 do 531. Ukratko, tužilaštvo u dokazu
18 P2099, pokazuje da je neko u glavnom štabu tražio, da g.
19 Dobruna dobije zaduženje tri dana pre 12. novembra, kada je
20 održan sastanak. Zyrapi je potvrdio da je Ramush Haradinaj
21 izneo predlog za imenovanje, a naposljetku ga je doneo, odluku
22 o tome je doneo Azem Syla. Zyrapi je takođe prihvatio da dokaz
23 P1175 je samo puko formalizovanje odluke Azema Syle. Nema
24 nikakvih dokaza o tome da je Jakup Krasniqi imao bilo kakvu
25 ulogu u donošenju odluke o imenovanju Dobruna.

1 Ni jedno drugo imenovanje nije konkretno navedeno u
2 završnom podnesku tužilaštva. Ni jedno. U stavu 566 završnog
3 podneska, tužilaštvo prebacuje tvrdnje na Jakupa Krasniqija,
4 odnosno kaže da je on obavestio o imenovanjima koje su doneli
5 drugi, a ne da je on sam doneo odluku o tim imenovanjima.

6 Međutim, tužilaštvo potom pokušava da utvrdi da je g.
7 Krasniqi imao navodna ovlašćenja da postavlja ljude, u
8 stavovima 178 i 179, tako što je to radio putem obrazovanja
9 odbora za kadrovska pitanja, na kojem, u kojem je on navodno
10 bio predsedavajući.

11 U stavu 178, govori se o dokumentima i svedočenjima koji
12 se tiču tog odbora za kadrovka pitanja. Ali, tužilaštvo ne
13 pokazuje nikakve dokaze o tome kako je taj odbor funkcionisao,
14 ako je uopšte i funkcionisao.

15 I što je iznenađujuće, u sledećem pasusu tužilaštva,
16 završnog podneska tužilaštva, stav 179, gde se govori o
17 sprovođenju odluka odbora, tužilaštvo govori o sastanku
18 glavnog štaba od 11. februara 1999 i odluci da se komandant
19 smeni, Drini smeni sledećeg dana.

20 Ali, svi znamo gde je Jakup Krasniqi bio 11. i 12.
21 februara 1999. On je bio u Rambujeu. Nema nikakvih dokaza o
22 tome, da dok je bio u Rambujeu na najvažnijim pregovorim tokom
23 celokupnog sukoba, da je g. Krasniqi uopšte bio i obavešten o
24 imenovanjima na Kosovu, a još manje, da je on iz Rambujea
25 predsedavao odborom za kadrovska pitanja.

1 Vratimo se sada na imenovanje Jakupa Krasniqija na
2 položaj zamenika komandanta za logistiku. U stavu 105 svog
3 podneska, tužilac kaže da g. Krasniqi je postavljen za "prvog
4 zamenika komandanta," koji je imao puno ovlašćenje i funkcije
5 glavnog komandant, kada je Azem Syla bio odsutan sa Kosova.
6 Isto je ponavljao i g. Quick, u ponedeljak, strana transkripta
7 28468. Nije iznenađujuće, s obzirom da nema dokaza koji to
8 potkrepljuju, tužilaštvo se isključivo poziva na svedočenje
9 Bislima Zyrpija, kako bi podržao tu tvrdnju, podržalo tu
10 tvrdnju koja uopšte ne stoji.

11 Najpre, tužilaštvo zaboravlja da postoji jasna razlika u
12 ulogama koje obavljaju dva zamenika komandanta. A, to je rekao
13 i sam Bislim Zyrapi. To je na strani 18004, dokaz P01355.7,
14 strane 4 i 5. Jakup Krasniqi se bavio logistikom i političkim
15 pitanjima. Sokol Bashota se pak bavio operativnim pitanjima.
16 Budući da su to dve zasebne funkcije, nema nikakvih dokaza o
17 tome da je postojao hijerarhijski odnos između njih dvojice,
18 niti da je bilo ko od njih bio "prvi zamenik" Azemu Syli.

19 Naprotiv, P847 pokazuje, a to je jedan intervju objavljen
20 u *Zeri i Kosoves* u oktobru 1999 i Azem Syla sam kaže da je
21 Sokol Bashota, prepoznaje Sokola Bashotu i kaže da je on
22 njegov jedini zamenik komandanta, "sve do perioda između dva
23 sastanaka u Rambujeu." Tada je komandant zamenjen i kada su
24 dva zamenika komandanta podneli ostavku. To je u stavu 488
25 našeg podneska.

1 Zatim, svedočenje Bislima Zyrapija o ovome, osporavaju
2 ostali dokazi u spisu predmeta. Praktično svi svedoci koji su
3 bili pripadnici OVK, koji su ovde svedočili, rekli su da je
4 Bislime Zyrapi, a ne Jakup Krasniqi bio načelnik glavnog štaba,
5 koji je bio zadužen za OVK na Kosovu, kada je Azem Sylja bio
6 odsutan.

7 Bislime Zyrapi je sam tu funkciju dao u svojim izjavama i
8 svedočenju. Na primer, 2016 i 2018 on je izjavio:

9 "U novembru 1998, ja sam postavljen za načelnika glavnog
10 štaba OVK."

11 I on kaže, da u tom svojstvu, on je naređivao i odobravao
12 borbene operacije, upravljao i vodio glavnim štabom. To je
13 P1356 i P775_ET.

14 Bislime Zyrapi o sebi i dalje govori kao o načelniku
15 glavnog štaba, čak i pred ovim panelom, sve dok mu tokom
16 unakrsnog ispitivanja nije rečeno nešto drugo. Tek u tom
17 trenutku je on pokušao da se vrati unazad i da porekne svoj
18 raniji iskaz. To je na stranama transkripta 17537, 17616 do
19 17617. Osim toga, tokom rata, Bislime Zyrapi je makar šest
20 dokumenata potpisao kao načelnik glavnog štaba OVK. Da li
21 tužilaštvo zaista želi da mi poverujemo u to, da Bislime
22 Zyrapi, iskusno vojno lice, ne bi znao šta znači i koje su
23 implikacije te funkcije.

24 Sledeća dva slajda ne treba da se emituju za javnost.

25 Ali, to nije sve. Komandanti i vojnici u OVK, uključujući

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 110

1 bivše profesionalne oficire poput komandanta Drinija ili
2 Shabana Dragaja, govorili su, upućivali su dokumenta Bislim
3 Zyrapiju kao načelniku glavnog štaba. To je P01432 i P01360.
4 Da li tužilaštvo želi da mi poverujemo da komandant Drini,
5 vojni oficir koji je bio vrlo blizak Bislimu Zyrapiju, bi
6 govorio o Zyrapiju kao načelniku glavnog štaba greškom?

7 Panel je saslušao više svedoka iz OVK, sa svih nivoa,
8 koji su govorili o tome da je postojao samo jedan načelnik
9 glavnog štaba koji je bio zadužen za celo Kosovo i da je to
10 bio Bislim Zyrapij, koji se sam predstavio kao čovek koji je
11 imao tu funkciju. Među tim svedocima su svedoci 4764, 4739,
12 3871 i svedok 3870. Potom Halil Qadraku i Kurtesh Fondaj. To
13 je u stavu 585 našeg podneska. Ta svedočenja su pouzdana,
14 potkrepljena i uverljiva i ona pokazuju koji je plan Zyrapija.
15 Suočen sa mogućnošću da bude pozvan na odgovornost, Bislim
16 Zyrapij je tražio da se odbrani time što je prebacio krivicu po
17 prvi put na Jakupa Krasniqija. Njegova lažna tvrdnja da je
18 Jakup Krasniqi preuzeo ovlašćenja Azema Syle kada je on bio
19 odsutan, je ništa više do očigledan pokušaj da on izbegne
20 vlastitu odgovornost za to. Mi smatramo da je to vrlo jasno na
21 osnovu spisa predmeta. Panel ne treba da nasedne na laži
22 Bislina Zyrapija. Mi se time bavimo u stavovima 579 do 588
23 našeg završnog podneska.

24 Ne iznenađujuće, ni jedan od dokaza koje sam opisala,
25 nije dokaz o kojem je govorio u ponedeljak g. Quick. To je još

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 111

1 jedan školski primer, kako tužilaštvo vrši selektivni odabir.
2 Umesto toga, g. Quick je pokušao da se pozove na svedočenje
3 Naima Malokua i da kaže da, "Zamenik komandanta Krasniqi je
4 bio nadređen načelniku štaba Zyrapiju i da je obavljao
5 dužnosti glavnog komandanta, kada je on odsutan." To vidite na
6 strani transkripta 28469. Na ekranu vidite sada svedočenje
7 Naima Malokua. To je na strani transkripta 25943:

8 "P. Da li je tačno, da taj položaj zamenika komandanta
9 je obrazovan kako bi se formalizovale u pismenom obliku odluke
10 i predlozi koji su iznošeni od strane načelnika štaba?"

11 "O. Da, nema drugog objašnjenja za to."

12 Naim Maloku je smatrao da Jakup Krasniqi, kao zamenik
13 komandanta bio zadužen za pozadinu, dakle da je to bilo
14 administrativna, a ne operativna funkcija. On nije imao
15 komandnu funkciju i to nije imalo nikakve veze sa time da je
16 obavljao ovlašćenja glavnog komandanta, kada je on odsutan.
17 Naim Maloku nikada tako nešto nije rekao.

18 Maloku je takođe izjavio sledeće, a to je na strani
19 transkript 25936:

20 "...bila su samo tri oficira," Maloku, Sali Veseli i
21 Zyrapij, "koji su imali profesionalna, profesionalna znanja i
22 ovlašćenja i oni su znali kako da se organizuje glavni štab
23 OVK i kako da dodeljuju odgovornosti direkcijama. Preostali
24 članovi glavnog štaba OVK, nisu imali nikakva vojna saznanja
25 ili obuku."

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 112

1 Jasno je ko je bio na čelu glavnog štaba OVK, kada je
2 Azem Syla bio odsutan. To je bio Bislim Zyrapi i njegovo,
3 njegov kružok bivših profesionalnih oficira. To nije bio Jakup
4 Krasniqi. Isti argument ospo -- opovrgava tvrdnju tužilaštva
5 da je g. Selimi bio podređen g. Krasniqiju. To je u stavu 106
6 završnog podneska tužilaštva. Takve tvrdnje nemaju potporu u
7 dokazima. To je samo još jedan primer, kako Zyrapi izmišlja,
8 kako bi izbegao pravdu.

9 Časni sude, mislim da je ovo dobar trenutak za pauzu.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobro. Sada ćemo
11 imati pauzu kroz, od 15 minuta. Nastavljamo u 15:15.

12 --- Prekid u 14:59 časova

13 --- Nastavak sa radom u 15:15 časova

14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Možete nastaviti,
15 gđo Alagenda.

16 GĐA V. ALAGENDRA: [Prevod] Hvala, časni sude.

17 Časni sude, isti obrazac se ponavlja u stavovima 249 i
18 553 podneska tužilaštva, gde tužilaštvo iznosi dva, dve
19 podjednako netačne tvrdnje, koje je u utorak takođe izneo i g.
20 Halling.

21 Prva od tih tvrdnji glasi, da je Jakup Krasniqi takođe
22 nadgledao rad direkcije za pravne poslove. Ta tvrdnja oslanja
23 se na spekulativni iskaz Bislim Zyrapija, koji služi njegovim
24 ličnim interesima i u krajnjoj liniji je nepouzdan. Ključno je
25 to da Zyrapiju nije bilo poznato, da je Jakup Krasniqi Dobruni

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 113

1 izdao bilo kakve instrukcije, niti da je Dobruna izveštavao
2 Jakupa Krasniqija o radu direkcije za pravne poslove. A, kako
3 može biti nadgledanja, ako se Dobruni niti izdaju instrukcije,
4 niti Dobruna nekoga o tome izveštava?

5 Na kraju, Zyrapri je priznao da bi Sokol Dobruna bolje
6 znao ko je nadgledao njegov rad i time je dodatno otkrio
7 spekulativnu prirodu svojih tvrdnji. To je transkript, strana
8 18538 do 18539.

9 Da pogledamo dakle, šta je Sokol Dobruna rekao. On je
10 kazao tužilaštvu, da nije bilo nikakvog zvaničnog izveštavanja
11 bilo kome u Divjakama, što je P01955, strane 2 do 3 i 9. I da
12 je on uvek svoj posao obavljao nezavisno, van bilo kakve
13 kontrole koju bi vršili članovi glavnog štaba. Dobruna je
14 lično jasno stavio do znanja Jakupu Krasniqiju, po njegovom
15 dolasku u glavni štab, da ne želi da mu se bilo ko meša u
16 stvari koje su njegova odgovornost i da je on i isključivo on
17 taj ko će se baviti pitanjima zakona. P01955.2 i P01963.

18 Jedini izveštaji koje je Dobruna podnosio kao načelnik
19 direkcije za pravne poslove, podneti su Azemu Syli, kada je on
20 bio na Kosovu. To je P01955.2 i 9 deo. Nije iznenađujuće da
21 tužilaštvo nije izvelo bilo kakve uverljive dokaze koji bi
22 pokazivali da je Jakup Krasniqi izdavao naređenja Sokolu
23 Dobruni ili da je Sokol Dobrun izveštavao Jakupa Krasniqija.

24 U tom smislu vredi provesti nekoliko trenutaka, baveći se
25 jedinim konkretnim navodom koji tužilaštvo iznosi u svom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 114

1 završnom podnesku, da je Jakup Krasniqi dao neki savet Sokolu
2 Dobruni. Radi se o slučaju braće Savelić i o navodu iz stava
3 567, a tamo se kaže sledeće, citiram:

4 "[Krasniqi] je potom posavetovao Sokol Dobrunu, kako da
5 reši pitanje, s obzirom na raspitivanja predstavnika
6 međunarodne zajednice."

7 Konkretno, taj navod je g. Halling ponovo ponovio u
8 utorak, u svojoj završnoj reči, kada je govorio o Jakupu
9 Krasniqiju. Mada, moram skrenuti pažnju na to da je on pbrkao
10 slučaj braće Savelić, sa slučajem pet starijih Srba.

11 Sledeća dva slajda ne treba prikazivati za javnost.

12 Na ekranu ćete sada videti odlomak iz dokumenta P03551,
13 stranu 111807. To je razgovor od 28. februara 1999. godine i
14 jedini je dokaz koji se citira kao potkrepljenje ovog navoda.
15 Kao što možete da vidite, razgovor se vodi između "Sokola" i
16 "Jakupa", a razgovor se odnosi na tekuće razgovore sa Shaunom
17 Byrnesom i Williamom Walkerom, o braći Savelić.

18 Potrebno je samo znati osnovne činjenice o ovom predmetu,
19 kako bi se shvatilo da je Sokol Bashota kao glavna kontakt
20 osoba za američki KDOM i koja se, bio ličnost koja je
21 kontaktirala Byrnesa i Walkera, a ne Sokol Dobruna.

22 Kao da to nije dovoljno, g. Halling koji je u utorak
23 ponovo ponovio citirajući stav 567 podneska tužilaštva, da je
24 Jakup Krasniqi savetovao Sokola Dobrunu o tome kako da
25 pregovara sa međunarodnim predstavnicima. To je isto što je g.

1 Halling 2. decembra 2024. godine, na strani 23075, izneo
2 Sokolu Bashoti lično, da je ovaj razgovor koji sad vidimo na
3 ekranu, bio razgovor koji se vodio između njega i Jakupa
4 Krasniqija. Sokol Bashota se složio.

5 Kao da to i nije dovoljno, da je to razgovor između
6 Sokola Bashote i Jakupa Krasniqija, u pitanju je još jedan
7 slučaj kada tužilaštvo ponovo i ponovo zloupotrebljava dokaze
8 i preoblikuje ih u različitim trenucima, kako bi ih uklopilo u
9 svoj narativ, umesto da se drži dokaza.

10 Ako pogledamo sadržaj ovog razgovora, tužilaštvo navodi
11 da je Jakup Krasniqi savetovao šta treba reći međunarodnim
12 predstavnicima o braći Savelić. To je potpuno smešna tvrdnja,
13 jer lice koje je ovde navedeno kao "Jakup", kaže: "Veruj mi,
14 ne znam šta treba da im kažemo. Ne znam šta da radimo. Da li
15 da čekamo da Bisi dođe? Sačekaj dok Bisi ne dođe." To je
16 potpuno suprotno od dokaza. To pokazuje, da ovaj "Jakup" kaže,
17 da lice koje je odgovorno za takva pitanja treba da da
18 određene smernice ili savete.

19 Druga tvrdnja koju tužilaštvo iznosi, jeste da je Jakup
20 Krasniqi bio glavna kontakt osoba za Dobrunu. Da bi to
21 potkrepilo, tužilaštvo se poziva samo na Dobrunin iskaz. I u
22 vezi sa tim, ukazujem na činjenicu da je jedna referenca na
23 iskaz Bislama Zyrapija u fusnoti 1018, čak i ne pominje g.
24 Krasniqija. Dobrunina izjava usvojena je u skladu sa pravilom
25 155. Odbrana nije imala priliku da ispita ovaj iskaz u

1 unakrsnom ispitivanju. A, tužilaštvo je na spisku svedoka
2 imalo još dva člana direkcije za pravna pitanja, ali je
3 odlučilo da od njih odustane. Time što je Dobrunin iskaz
4 usvojen u pismenoj formi, posle odluke da se odustane od
5 jedina dva svedoka koji su mogli da govore o strukturi
6 direkcije za pravne poslove, tužilaštvo je sprečilo odbranu da
7 ispita ove dokaze i lišilo je panel dokaza koji su od ključnog
8 značaja za uverljivo utvrđivanje istine.

9 U svakom slučaju, tužilaštvo ignoriše razjašnjenja koja
10 je Sokol Dobruna izneo u vezi sa kon -- kontaktima koje je
11 imao sa Jakupom Krasniqijem. To su bili prijateljski,
12 neformalni razgovori, koje su oni vodili kao bivše političke
13 kolege. Dobruna je naglasio da je Jakup Krasniqi bio, citiram
14 "neko ko hijerarhijski nije iznad njega" i da mu je Jakup
15 Krasniqi sam u Divjakama rekao, da on nije komandant nego samo
16 portaprol, dokument P01957, stav 34; i strana transkripta
17 23712.

18 Ključno pitanje šta znači "nadgledanje?" Kakvi dokazi
19 postoje da je Jakup Krasniqi imao ikakve veze sa direkcijom za
20 pravne poslove, osim uopštenih i spekulativnih iskaza Zyrapija?
21 Da li može biti nadgledanja, kada nema dokaza da su postojali
22 naređenja, instrukcije, izveštavanje, diskusije, logistička
23 podrška ili umešanost u konkretne slučajeve? Da li neko može
24 nekoga nadgledati, kada načelnik direkcije za pravne poslove
25 posvedoči da je on bio potpuno nezavisan u svom radu i da mu

1 Jakup Krasniqi nije bio pretpostavljeni? Odgovor je očigledno
2 odričan. Tužilaštvo odbija da prizna taj neizbežni zaključak.
3 Još jednom oni ignorišu neprijatne oslobađajuće dokaze, koji
4 potkopavaju ono što mi tvrdimo da je njihova lažna tvrdnja
5 usmerena protiv Jakupa Krasniqija.

6 Slični rezon važi i za navode iz stava 250 završnog
7 podneska tužilaštva, da je Sokol Dobruna od Jakupa Krasniqija
8 saznao da postoje zatvori u Klečkoj, Kravesarima i Ladrovcima.
9 Tužilaštvo se u potpunosti oslanja na neispitani Dobrunin
10 iskaz. Odbrana je bila lišena mogućnosti da ga suoči sa tim
11 navodima u unakrsnom ispitivanju. Prema tome, nikakav
12 zaključak ne može se izvući u vezi sa time, naročito ukoliko
13 se uzme u obzir formulacija koju je upotrebio Dobruna, u
14 citiranom odlomku P01955 [kao što je prevedeno], na strani 23.
15 "Pitate me za nešto što uopšte nije važno, ko me je obavestio,
16 mora biti da sam čuo to od Jakupa, u nekom prijateljskom
17 razgovoru, koji nije bio zvaničan." Sam Dobruna nije to
18 pitanje smatrao važnim. Ja naglašavam njegovu formulaciju,
19 "Mora biti da sam čuo to od Jakupa." To sasvim jasno ukazuje
20 da nije bio siguran. To je u najboljem slučaju nepotkrepljeno
21 nagađanje.

22 Kao što Jakup Krasniqi nije nadgledao rad direkcije za
23 pravne poslove, tužilaštvo takođe ne uspeva da dokaže svoj
24 navod iz stava 556, da je on igrao ključnu ulogu u formiranju
25 radija Slobodno Kosovo i da je vršio strogu kontrolu nad tonom

1 i suštinom poruka koje je OVK objavljivala za javnost.

2 Važno je da je odluka da se započne rad radija Slobodno
3 Kosovo i *KosovaPressa*, bio je deo restrukturiranja OVK, od 12.
4 i 13. novembra 1998. godine, što je jasno iz beležaka koji se
5 odnose na ovaj sastanak, 4D11. Na tom sastanku, Berat Luzha, a
6 ne Jakup Krasniqi, je imenovan kao načelnik za *press* i radio
7 službu. Jedini dokazi koji bi pokazivali da je Jakup Krasniqi
8 učestvovao u formiranju tih medijskih kuća ili imenovanju
9 njihovog šefa, je činjenica da je on prisustvovao tom
10 sastanku.

11 U stvari, odlomak iz knjige Nuhija Bytyqija koji
12 tužilaštvo citira, sugeriše da je Jakup Krasniqi njemu preneo
13 da je doneta odluka da se formira radio Slobodno Kosovo i
14 *KosovaPress*, a ne da je Jakup Krasniqi bio umešan u to ili u
15 tome učestvovao. To je dokument P01264.

16 Jedini drugi dokazi na koje se tužilaštvo oslanja je
17 pismo Ahmeta Qeriqija, upućeno g. Krasniqiju, dokument P03785-
18 ET. To pismo usvojeno je nevezano za svedoke i nikada nije
19 predloženo ni jednom svedoku, radi potvrde autentičnosti ili
20 konteksta. Ahmet Qeriqi nije sve -- nije svedočio u sudu. Osim
21 toga, autor pisma izražava svoj gnev, srdžbu i razočaranje u
22 odnosu na g. Krasniqija, zbog političkih neslaganja. Bez
23 mogućnosti potvrde autentičnosti i konteksta, nikakva dokazna
24 snaga ne može se pridati tom dokumentu.

25 Niti ima dokaza o tome, kakav je odnos, ako je uopšte

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 119

1 ikakav i imao, Berat Luzha sa Jakupom Krasniqijem. Časni sude,
2 Berat Luzha je živ, a tužilaštvo ipak nije čak ni pokušalo da
3 sa njim obavi razgovor. Čak nije ni pokušalo. Časni sude,
4 gotovo je teško poverovati da se oni nisu obratili svedoku,
5 koga bi svaki nepristrasni, kompetentni, nezavisni
6 istražitelj, koji želi da utvrdi istinu, svakako ispitao.
7 Ukoliko je tužilaštvo zaista želelo da utvrdi istinu o radiju
8 Slobodno Kosovo i *KosovaPressu*, svakako bi razgovaralo sa
9 čovekom koji je bio postavljen za šefa tih medijskih
10 organizacija. Umesto toga, tužilaštvo se radije pretvara da on
11 uopšte i ne postoji. I to, iako postoje samo šturi dokazi koji
12 bi potkrepili njihove tvrdnje.

13 U najboljem slučaju, učešće Jakupa Krasniqija u radu ovih
14 medijskih kuća je to što je dao govor na ceremoniji njihovog
15 otvaranja. To i nije neko iznenađenje, jer se to uklapa sa
16 ulogom portparola koju je on obavljao. Ali, to svakako ne
17 pokazuje da je on imao "kontrolu nad tonom i suštinom javnih
18 poruka, koje je OVK objavljivala."

19 Tužilaštvo zatim citira određene razgovore između Jakupa
20 Krasniqija i lica koja su povezana sa radijom Slobodno Kosovo
21 i *KosovaPressom*. To ne dokazuje apsolutno ništa. Jakup
22 Krasniqi, bio je portparol. Nije nikakvo iznenađenje, da je
23 povremeno imao kontakte sa nekim medijskim kućama. Ti
24 razgovori, pokazuju da je postojao kontakt između *KosovaPressa*
25 i drugih članova glavnog štaba, uključujući Bislima Zyrapija.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 120

1 Panel će se možda setiti dokumenta P3551, gde "Bisa"
2 obaveštava Isu iz *KosovaPressa*, da je upravo poslao jedno
3 saopštenje za javnost, koje treba štampati. Takođe ima dokaza
4 o kontaktima između *KosovaPressa* i zona OVK, uključujući
5 komandanta Remija, P2094, strana 111654; Rrhman Rama, sa njim
6 je takođe postojao kontakt, to je strana 111782, dokaznog
7 predmeta P03551; i sa pripadnicima komandi zona u Labu,
8 P02094, strana 111565 [kao što je prevedeno]; zatim P3551,
9 strane 111718, 724, 111848; u zoni Dukađini P03562, strana
10 095922; zatim, dokument P03563, strane 095926 i 095927; i
11 Nerodimlje, dokument P03551_ET, strana 111704.

12 U razgovorima koje tužilaštvo citira, Jakup Krasniqi se
13 nigde ne izdvaja. Kontakt sa štampom ne predstavlja dokaz o
14 tome da neko ima kontrolu nad štampom.

15 Što se tiče pitanja navodnih izveštaja podnošenih g.
16 Krasniqiju, tvrdnja tužilaštva izneta u stavu 547, da je g.
17 Krasniqi "naređivao da mu se podnose izveštaji iz zona i da ih
18 je primao," nema merituma. Dokazi koji se citiraju, da bi se
19 to potvrdilo, u najboljem slučaju su neubedljivi. Tužilštvo se
20 oslanja na dokument P00617 i P00184. P00184 je nepotpisan,
21 nepotpuni nacrt, bez datuma, koji čak nije ni upućen
22 zamenicima komandanata. Tužilaštvo nije predočilo ni jednu
23 potpisanu ili kompletnu verziju tog dokumenta. P00617 je
24 pismeni izveštaj koji je potpisao Bislime Zyrapi, u kome se
25 rezimira sadržaj razgovora između Zyrapija i predstavnika

1 zona. Mi smo već izneli izjašnjenje u vezi sa tim dokumentima
2 u našem podnesku, u stavovima 619 do 623.

3 Dovoljno je reći da je tužilaštvo pozvalo dva svedoka, da
4 bi sa njima razgovaralo o tim dokumentima: Zyrapija i Malokua.
5 Oni su obojica potvrdili da je dokument P00617 ili ta vrsta
6 izveštaja uopšte, bili takvi da nisu sadržali nikakve
7 informacije o zločinačkim aktivnostima ili pitanjima koja se
8 tiču civila. Zyrapijev iskaz je na strani transkripta
9 20240715, odnosno strana 18173, a Malokuov na strani 25949.

10 Ti dokumenti govore o osnovnim logističkim pitanjima i u
11 stvari i Zyrapijev i Maloku smatrali su da je to bilo poslato
12 Jakupu Krasniqiju ili kakao bi on čuvao jedan primerak u
13 glavnom štabu do povratka Azema Syle ili da bi to prosledio
14 komandantu za logistiku u Tirani. To je strana transkripta
15 18170 do 18171 za Zyrapijev iskaz i dokument P02090.3 za
16 Malokuov i strana transkripta 25948. Čuvati primerak za arhiv
17 ili delovati kao neko ko prenosi poruke, ne uklapa se u
18 značajno izveštavanje. U najboljem slučaju, to pokazuje da je
19 Jakup Krasniqi imao administrativnu ulogu, kao zamenik
20 komandanta za podršku u ovom periodu.

21 U svakom slučaju, Maloku je jasno rekao da su održana
22 samo dva sastanka sa komandantima zona u decembru 1998 i
23 januaru 1999. godine. I prema tome postojala su samo dva takva
24 izveštaja. Strana transkripta 25867. Dokazi o tome da su
25 postojala samo dva izveštaja za 18 meseci koje pokriva

1 optužnica, ne uklapa se u redovno ili efikasno izveštavanje.

2 Tužilaštvo se zatim oslanja na dokument P00628, što je
3 naređenje upućeno zonama koje je potpisao Bislim Zyrapi, a ne
4 Jakup Krasniqi. I to prema tome takođe sasvim jasno nije dokaz
5 da je Jakup Krasniqi izdavao nalog da se podnose bilo kakvi
6 izveštaji. U svakom slučaju, to je nepouzdana referenca, o
7 čemu govorimo u stavovima 607 do 608 našeg podneska. Izveštaji
8 su morali da se šalju telefonom Bislimu Zyrpaiju, koji je bio
9 načelnik glavnog štaba OVK. Ukoliko nije bilo odgovora, onda
10 je trebalo slati izveštaje u direkciju za operativne poslove.
11 A, samo ukoliko ni odande niko ne bi odgovorio i niko se ne bi
12 javio, onda bi izveštaji morali da se šalju na broj telefona
13 Bele kuće, koju su koristili i drugi osim Jakupa Krasniqija.
14 A, zašto? Pa, zato da bi te poruke bile prenete Bislimu
15 Zyrapiju. To je objašnjenje koje je sam Zyrapi dao ovom
16 sudskom panelu i to dodatno potkrepljuju razgovori koje je
17 tužilaštvo izvelo u ovom predmetu.

18 Sledeći slajd ne treba emitovati u javnosti.

19 Tužilaštvo, tužilaštvo se zatim poziva na dva razgovora,
20 jedan koji je vođen između "Jakupa" i "Remija", strana 111691,
21 gde je zabeleženo da je Jakup rekao: "Kakva je situacija?" To
22 tužilaštvo prenebregava. Ostatak razgovora oba [sic],
23 obelodanjuje da je Remi razgovarao sa "Jakupim" [sic], kako bi
24 ga obevestio da neće prisustvovati predstojećem sastojku [sic],
25 sastanku na kome treba da bude govora o pregovorima u Rambujeu

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 123

1 i zbog toga želi "Jakupu" da prenese svoje gledište o
2 pregovorima. Očigledno je da Remi ne podnosi nikakav izveštaj
3 Jakupu, sa teritorije zone, a pogotovo ne pominje nikakva
4 krivična dela.

5 Molim da sada pređemo na poluzatvorenu sednicu.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim poluzatvorenu
7 sednicu.

8 [Poluzatvorena sednica]

9 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6 [Javna sednica]

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni sude, sada smo na javnoj
8 sednici.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada možete da
10 nastavite. Izvolite.

11 GĐA V. ALAGENDRA: [Prevod] U stavovima 263 i 266 završnog
12 podneska, tužilaštvo izgleda da insinuiira da postoji veza
13 između obaveštajne službe i Jakupa Krasniqija. Kažem da to
14 tako "deluje", jer tužilaštvo nije iznelo nikakve navode u tom
15 smislu, kada je govorilo o doprinosima Krasniqija UZP-u ili o
16 njegovim saznanjima ili efektivnoj kontroli.

17 Uprkos tome, u stavu 263, tužilaštvo tvrdi sledeće,
18 "direkcija za obaveštajna pitanja podnosila je izveštaje
19 glavnokomandujućem, odnosno zameniku komandanta i načelniku
20 štaba" i tužilaštvo dalje kaže, "povremeno, obaveštajni
21 izveštaji su zaobilazili Bislima Zyrapija kao načelnika štaba
22 i dostavljani su isključivo komandantu."

23 Svaka tvrdnja da je direkcija za obaveštajne poslove
24 referisala g. Krasniqiju, ne može se potvrditi dokazima.

25 Tužilaštvo se oslanja na dokaze P83 i P1408, koji deluju

1 kao dokumenti službe, kao dokumenti glavnog štaba koji su,
2 koji su upućeni direkciji za obaveštajna pitanja. Ima vrlo
3 malo dokaza da su ta naređenja sprovedena u praksi. No, važno
4 je naglasiti da kada su u pitanju izveštaji direkcije za
5 obaveštajna pitanja, komandantu i načelniku glavnog štaba;
6 Syli i Zyrapiju. Oba pomenuta izveštaja su takve prirode i ni
7 u jednom se kaže da direkcija za obaveštajne poslove referiše
8 zameniku komandanta zaduženom za podršku.

9 Jedini svedok koji je izjavio da je obaveštajna služba
10 podnosila izveštaje Jakupu Krasniqiju, bio je Bislim Zyrapi. I
11 to je jasan primer koliko je Zyrapi kao svedok nepouzdan. On
12 se suočio sa situacijom u kojoj su dokumenti ukazivali na to
13 da je obaveštajna služba njemu referisala, pa je u razgovoru
14 sa tužilaštvom Zyrapi priznao da je bio kadar da izdaje
15 instrukcije načelniku direkcije za obaveštajne poslove. To je
16 dokazni predmet P1355.10, strana 14. On je priznao na
17 stranicama 10 i 11, da je primao izveštaje od obaveštajne
18 službe, između ostalog o kretanju srpskih snaga i informacijama
19 o kolaboracionistima izvan redova vojske. To je i u skladu sa
20 zdravim razumom, prema našoj argumentaciji, jer su Zyrapiju
21 bile potrebne, bili potrebni operativni podaci, kako bi mogao
22 da planira operacije. To što je on naknadno pokušao da kaže da
23 ga je obaveštajna služba zaobilazila i podnosila izveštaje
24 direktno Jakupu Krasniqu [sic] je laž kojom on namerava samog
25 sebe da zaštititi.

1 Ni jedan drugi svedok nije izneo tvrdnju da je
2 obaveštajna služba referisala g. Krasniqiju. Tužilaštvo nije
3 proizvelo ni jedan pismeni obaveštajni izveštaj upućen g.
4 Krasniqiju. Od stotina stranica presretnutih razgovora,
5 tužilaštvo nije ukazalo ni na jednu jedinu, gde bi se reklo da
6 je bilo kakav obaveštajni izveštaj upućen g. Krasniqiju. Prema
7 tome, navode sa tim u vezi treba odbiti.

8 U stavu 266 tužilaštvo je zatim iznelo tvrdnju da je Fe -
9 - Fe -- Ferat Shala pratio zamenika komandanta Krasniqija
10 prilikom obilaska zone i da je to još, a to je još jedan
11 primer toga kako se tužilaštvo zaklanja iza aluzija i
12 insinuacija. Ako tužilaštvo hoće da kaže da je Shala prenosio
13 relevantne obaveštajne podatke o krivičnim delima g.
14 Krasniqiju, onda je to trebalo tako jasno i glasno da kaže. Ne
15 postoje, međutim, dokazi sa tim u vezi. Pa, onda tužilaštvo
16 više voli da se drži insinuacija i aluzija, znajući da svoje
17 navode ne može da dokaže.

18 Tužilaštvo nije pozvalo Ferata Shalu da svedoči. U
19 fusnoti, u završnom podnesku tužilaštva 1088, navode se tri
20 izvora, a svi se oni odnose na jednu posetu zoni Shala iz
21 januara 1999. I onda je tu posetu tužilaštvo iskombinovalo sa
22 insinucijom da je Ferat Shala pratio Jakup Krsniqija prilikom
23 više njegovih poseta.

24 Međutim, nema nikakvih dokaza da je Ferat Shala bio
25 upleten u bilo kakve posete mimo te jedne jedine. Odgovarajući

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 127

1 na pitanja koja mu je postavljao panel, Zyrapi koji je takođe
2 putovao sa Feratom Shalom tom prilikom, tvrdi da nije znao
3 kakvu je ulogu ovaj obavljao. Prema tome, na osnovu te jedne
4 jedine posete, ne mogu se izvoditi nikakvi zaključci.

5 U svom zaključ [sic], u svom završnom podnesku, a i u
6 svojoj završnoj reči iz utorka, tužilaštvo je pokušalo da
7 uspostavi vezu između glavnog štaba i Jakupa Krasniqija, sa
8 ubistvom Ramiza Hoxhe i Salmana [kao što je prevedeno]
9 Binicija, u oktobru 1998. godine. Konkretno, tužilaštvo je ili
10 pogrešno shvatilo ili pogrešno predstavilo konkretne dokaze o
11 ubistvu Ramiza Hoxhe i Selmena [kao što je prevedeno]
12 Binicija. Mi se time bavimo u stavovima 323 i 324 našeg
13 podneska.

14 Sada molim da na kratko pređemo na poluzatvorenu sednicu.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim poluzatvorenu
16 sednicu.

17 [Poluzatvorena sednica]

18 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 128

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 129

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8 [Javna sednica]

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni sude, sada smo na javnoj
10 sednici.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite.

12 Nastavite.

13 GĐA V. ALAGENDRA: [Prevod] Pred MKSJ-om on je odgovarao
14 na pitanja, na osnovu informacija kojima je raspolagao u vreme
15 svog svedočenja. Tužilaštvo nije pomenulo dodatno objašnjenje,
16 koje je Jakup Krsniqi izneo prilikom suđenja u vezi sa
17 Belanicom, 2012 [kao što je prevedeno]. On je tada objasnio da
18 je za ceo taj događaj saznao tek po završetku rada [sic].
19 Stranica SPOE0068090, u dokaznom predmetu P792. Taj propust
20 tužilaštva nam dosta toga govori. Tužilaštvo nije u stanju da
21 iznese argu [sic], da iznese suvislu argumentaciju o
22 komentarima Jakupa Krasniqija pred MKSJ-om. Tužilaštvo ne može
23 da tvrdi da njegovi komentari pokazuju da je on imao saznanja
24 o ubistvima u vreme kada je do njih došlo. Njemu nisu ni
25 postavljena pitanja o tome, na osnovu čega on ima bilo kakva

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 130

1 saznanja o tom slučaju, kada je došao do informacija, od koga
2 je išta saznao i da li je to proverio.

3 Osim toga, u stavu 403 svog podneska, tužilaštvo tvrdi
4 [sic], tvrdi da je Krasniqi tražio od Naima Malokua, da
5 prisustvuje jednom sastanku sa meštanima u Belanici, u
6 decembru 1998. Međutim, tužilaštvo hotimično prenebregava
7 iskaz Naima Malokua, prema kojem je sam Maloku tražio da ode
8 na taj sastanak, jer su članovi, neki članovi njegove porodice
9 prebivali na tom području. To je stranica zapisnika 25963.
10 Maloku je vrlo jasno naglasio da njega na taj sastanak nije
11 uputio Jakup Krasniqi. Jakup Krasniqi se u najboljem slučaju
12 saglasio da bi bilo dobro da Naim Maloku prisustvuje tom
13 sastanku, pošto mu porodica živi u blizini. Jakup Krasniqi
14 nije čak ni rekao Malokuu o čemu će biti govora tokom
15 sastanka. Stranice zapisnika 26006 i 26007.

16 Tužilaštvo zatim tvrdi da je Naim Maloku posle sastanka
17 razgovarao sa Selijem [kao što je prevedeno] Veselijem, u
18 pogledu toga šta mu je rečeno na sastanku, a u vezi sa Razimom
19 [kao što je prevedeno] Hoxhom i Salmanom [kao što je
20 prevedeno] Binicijem. Tužilaštvo međutim prećutkuje da je Naim
21 Maloku jedini svedok na koji se tužilaštvo poziva kako bi
22 potkrepilo tu svoju tvrdnju, bio nedosledan kada je govorio o
23 ovom pitanju. Uprkos tome što je 2016. godine izjavio da je
24 posle sastanka razgovarao sa Salijem Veselijem, kasnije je
25 ispravio svoju prvobitnu izjavu, tokom razgovora koji je vodio

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 131

1 sa tužilaštvom 2019, a to je jedan od izvora na koje se
2 tužilaštvo po -- poziva. I ponovo je promenio svoj iskaz tokom
3 usmenog svedočenja pred ovim panelom. U obe prilike, Maloku je
4 naglasio da on nije referisao nikome u glavnom štabu, pa ni
5 Jakupu Krasniqiju, o tome kakve su se diskusije vodile na
6 sastanku. Stranice zapisnika, stranice zapisnika 25964 i
7 dokazni predmet P2090.6, stranice 11 i 12. To je važno
8 svedočenje oslobađajuće prirode, koje tužilaštvo ni ne pominje
9 u svom završnom podneku [sic], podnesku. Mi smatramo da je to
10 neprihvatljivo.

11 Ako tužilaštvo smatra da je nepouzdan iskaz njegovih vla
12 [sic], njihovih vlastitih svedoka, onda mora to tako i da
13 kaže. Ne može da se selektivno oslanja na ranije izjave
14 svedoka, a da onda prenebregava situacije kada je svedok bio
15 protivurečan ili je sam sebe opovrgao. Tužilaštvo međutim tako
16 postupa, smatrajući da može da ispuni svoju obavezu
17 dokazivanja, tako što će selektivno da se oslanja na pojedine
18 delove svedočenja vlastitih svedoka. Mi smatramo da to nije
19 dozvoljeno i još jednom ulažemo prigovor na ceo pristup
20 tužilaštva u odnosu na dokaze oslobađajuće prirode. Tužilaštvo
21 ih prenebregava, zato što potkopavaju tezu koje ono iznosi.

22 Takođe je tužilaštvo preteralo, kada je govorilo o
23 oružanoj pratnji koju je navodno imao g. Krasniqi. Tužilaštvo
24 tvrdi u stavu 625 svog podneska, da je, da su Jakupa
25 Krasniqija pratili oružani pripadnici OVK, dok je putovao

1 širom teritorije Kosova i da je to pokazatelj njegove
2 efektivne kontrole i komandne odgovornosti. Pravno gledano,
3 tužilaštvo tu svoju tvrdnju potkrepljuje u stavu 613 svog
4 podneska, fusnota 2437, pozivajući se na predmet Brima i
5 drugi. Tu je prvostepeno veće, u stavu 788, zauzelo stav da
6 pokazatelji efektivne kontrole u neregularnoj vojsci,
7 obuhvataju i to što je "pretpostavljeni imao sposobnost da
8 natera svoje potčinjene da postupaju po njegovim naređenjima
9 ili to što su pretpostavljenog štitili lični telohranitelji,
10 koji su mu bili lojalni, svojevrsna savremena pretorijanska
11 garda."

12 Taj izraz "svojevrsna savremena pretorijanska garda", se
13 zapravo koristi kao izraz kojim se označavaju elič [sic],
14 elitne jedinice. Ako se ocenjuje sposobnost nekog pojedinca da
15 vrši efektivnu kontrolu nad neregularnim vojnim jedinicama, to
16 što postoji elitna jedinica koja je lično lojalna datom
17 pretpostavljenom, očigledno je relevantna, jer onda dati
18 pojedinac može da se služi tom elitnom jedinicom, kako bi
19 sprovodio kontrolu. Ali, to uopšte nema nikakve veze sa
20 stvarnom situacijom koju imamo u ovom predmetu.

21 Tužilaštvo u stavu 621 kaže da su pripadnici OVK, odnosno
22 članovi privremene vlade Kosova imali svoj tim za blisku
23 telesnu zaštitu, imali su svoje telehranitelje [sic] i vozače.
24 Kada tužilaštvo počne konkretno da govori o g. Krasniqiju u
25 tom kontekstu, u stavu 625, onda dodaje da je i "g.

1 Krasniqija, da su ga pratili oružani pripadnici OVK, dok je
2 putovao širom Kosova."

3 Fusnote su, zapravo navode na pogrešan zaključak ili su
4 konfuzne. Odbrana ne opovrgava da je g. Krasniqi povremeno
5 putovao u pratnji pripadnika OVK. On je bio zvanični portprol
6 OVK i za razliku od ostalih članova glavnog štaba, srpske
7 snage su tačno znale ko je on i šta je. A, panel i te kako zna
8 za šta su sve bile sposobne srpske snage. Tako da nije
9 iznenađujuće što je zvanični portparol ponekad putovao sa
10 zaštitom. To pokazuje samo koliko je on lično bio ranjiv, a ne
11 da je on vršio nekakvu efektivnu kontrolu.

12 Kada vrši poređenje sa predmetom Brima, tužilaštvo ni ne
13 pokušava da kaže da su oružani pripadnici OVK koji su
14 povremeno putovali sa g. Krasniqijem, bili savremeni
15 pretorijanci, jer nema nikakvih dokaza koji bi pokazali da su
16 ti oružani pripadnici OVK, bili pripadnici neke elitne
17 jedinice, niti da su bili lično odani g. Krasniqiju, niti da
18 se on služio tim jedinicama kako bi vršio kontrolu.

19 Shodno tome, izjašnjenja iz stava 625 ne potkrepljuju
20 tvrdnje tužilaštva u vezi sa njegovom efektivnom kontrolom.

21 U utorak vam je tužilaštvo prikazalo jedan video snimak
22 na kome se vidi kako Jakup Krasniqi prisustvuje proslavi
23 povodom dana zastave, 28. novembra 1998. godine i pokušava
24 tužilaštvo to da predstavi kao dokaz da je on uživao
25 ovlašćenja i nadležnosti. Međutim, tužilaštvo prenebregava

1 kontekst u kome se odigrao ovaj dokument [kao što je
2 prevedeno]. Prema objašnjenju samih svedoka, ta ceremonija je
3 pre svega služila u propagandne svrhe i kako bi se pružila
4 podrška izginulim pripadnicima OVK. Jakup Krasniqi je toj
5 proslavi prisustvovao u svojstvu portparola. Njegovo prisustvo
6 ni na koji način ne pokazuje da je on imao bili kakve
7 nadležnosti ili ovlašćenja. Njega je na ceremoniji predstavio
8 Shaban Dragaj, organizator ceremonije i to jedino kao opšteg
9 predstavnika Oslobodilačke vojske Kosova, a ne kao zamenika
10 komandanta za pružanje podrške. Dokazni predmet P1288, strana
11 2.

12 Pošto je lokalna OVK pretrpela teške gubitke na području
13 Klečke, pozvane su porodice nastradalih da prisustvuju
14 ceremoniji povodom dana zastave. Na taj način je se želelo da
15 se pruži podrška porodicama palih boraca. To je rekao svedok
16 4741, na stranici zapisnika 14811 i 14813. U istom video
17 snimku koji je predočilo tužilaštvo, rođaci poginulih
18 pripadnika OVK se mogu videti na sceni iza Jakupa Trasniqija
19 [sic], Krasniqija.

20 Ceo događaj je organizovan, zato što je bilo potrebno da
21 se sve to fotografiše i snima. Uprkos teškim uslovima od
22 vojnika iz 121. brigade se tražilo da stoje u redu, dok je
23 padao sneg i dok čekaju govornike da stignu. Svrha je bila da
24 se na fotografiji prikaže što je više moguće vojnika, kako bi
25 se prikazala OVK kao jaka vojska. Zbog izuzetne hladnoće,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 135

1 veliki broj vojnika se razboleo ili čak i onesvestio. Posle
2 govora, svi su odmah otišli. To je izjavio svedok 4741, na
3 stranici zapisnika 11152 -- Odnosno ne, izvinjavam se, u
4 pitanju je -- U stvari, čekajte. Ponoviću celu referencu, u
5 pitanju je dokazni predmet P1115.2, strane 21 do 23.

6 Kao portparol OVK, Jakup Krasniqi je govorio kako bi
7 utešio rodbinu mučenika OVK, da njihovi voljeni, najdraži,
8 nisu uginuli [kao što je prevedeno], poginuli uzalud, braneći
9 njihov izbor da uzmu oružje kako bi oslobodili svoju zemlju.
10 Ovo nisu dokazi o nekakvom kažnjivom zajedničkom planu, već se
11 radi o jednom portparolu koji pokušava da podigne moral
12 vojnika.

13 Dakle, g. Krasniqi je bio zamenik komandanta za podršku,
14 u periodu nešto duže od tri meseca. Zapisnik je jasan. Unutar
15 OVK, taj položaj nije bio ni prihvaćen, niti se za njega
16 znalo. Jakup Krasniqi se fokusirao na politička pitanja,
17 nastavio svoj rad kao portparol i preuzeo upravne zadatke.
18 Dakle, tužilaštvo je ovde jako neubedljivo.

19 Sada će g. Jakopo, Jakopo Ricci da vam se obrati u vezi
20 dokumenata, za koja tužilaštvo tvrdi da ih je potpisao Jakup
21 Krasniqi.

22 G. RICCI: [Prevod] Hvala vam.

23 Iako u paragrafu 563 svog podneska, tužilaštvo kaže da je
24 u novembru 1998, Jakup Krasniqi postavljen za zamenika
25 komandanta za podršku, panel je možda primetio da te reči "za

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 136

1 podršku" su onda nestale iz izlaganja tužilaštva, u ponedeljak
2 i utorak. No, ta kvalifikacija je ključna za ocenu uloge i
3 odgovornosti Jakupa Krasniqija, između novembra 1998 i februara
4 1999.

5 Tokom tog perioda, Jakup Krasniqi je nastavio sa svojim
6 zadacima kao portparol OVK i politički predstavnik iz glavnog
7 štaba. Kao što je nekoliko svedoka potvrdilo, uključujući
8 Bislima Zyrapija, od novembra 1998, do februara 1999, ove dve
9 uloge su bile primarni fokus g. Krasniqija. On je imao česte
10 sastanke sa međunarodnim predstavnicima i radio na zajedničkom
11 stavu OVK, pred pregovore u Rambujeu.

12 Kao što je jasno objasnio svedok tužilaštva Naim Maloku,
13 uloga Jakupa Krasniqija kao zamenika komandanta za podršku je
14 bila "sekundarna." U praksi, njegova politička uloga i
15 odgovornosti se nisu promenile. Dokazi pokazuju da Jakup
16 Krasniqi nije bio unapređen od "portparola" u, na neki položaj
17 sa komandnim ovlašćenjima. Jednostavno je prešao sa podrške,
18 gde je bio usredsređen na pomoć pri administrativnim
19 pitanjima. Maloku nije mogao biti jasniji. Položaj zamenika
20 komandanta za podršku je for [sic] -- je uspostavljen samo iz
21 jednog jedinog razloga, radi formalizacije odluka drugih.

22 Dakle, kada se glavni štab smestio u Divjacima, nije bilo
23 administrativnog sistema. Bez obzira, OVK je trebao da se
24 predstavi kao regularna vojska, kako bi skrenuli na sebe
25 pažnju međunarodne zajednice. OVK se restrukturisao u novembru

1 1998 i to je bila savršena prilika da glavni štab preduzme
2 korake ka formiranju funkcionalne interne administracije.
3 Nažalost, zbog nedostatka opreme, kadrova i resursa, ovaj
4 pokušaj je bio samo delimično uspešan, a administrativni
5 kapaciteti OVK su o -- o -- i dalje bili jako skučeni.

6 Dakle, ovo je kontekst za postavljenje g. Krasniqija za
7 zamenika komandanta za podršku. I to mora biti početna tačka
8 za, da bi panel ocenio težinu koja se može pridati pismenim
9 dokumentima za koje tužilaštvo tvrdi da ih je potpisao Jakup
10 Krasniqi, u tom svojstvu.

11 Da budem jasan u vezi ovoga, mi ne prihvatamo da je bilo
12 koji od ovih dokumenata potpisao Jakup Krasniqi. Teret
13 autorstva leži na tužilaštvu, koje nije uspelo da kaže ili
14 ispuni potrebni standard, u vezi toga da ti potpisi, na tim
15 dokumentima stvarno jesu potpisi Jakupa Krasniqija. Dalje, ja
16 panel upućujem na fotograf -- na stav 521 našeg podneska.

17 U svakom slučaju, u onoj meri u kojoj panel jeste uveren
18 da su ovi dokumenti potpisani od strane g. Krasniqija, mi
19 smatramo da je to dokaz jedne funkcije koja je bila upravna i
20 birokratska, a ne komandna.

21 U stavovima 524 i 572 našeg podneska, mi smo detaljno
22 govorili o jednom od tih dokumenata i panel će videti da oni
23 predstavljaju ništa više od formalnog prihvatanja postojeće
24 situacije ili odluka koje su doneli drugi. Ja sada to neću
25 ponavljati. Međutim, sada ću se baviti sa dva dokumenta o

1 kojima je bilo govora u izlaganju tužilaštva, u ponedeljak.

2 Dakle, prvi dokument je bio dokument P168. Dakle,
3 tužilaštvo u svom podnesku, u stavu 296 iznosi vrlo hrabre
4 tvrdnje i bira koji su okrivljujući dokazi, pri tom ignorišući
5 sve ono što ne odgovara njihovim tezama.

6 Panel prvo mora da razmotri da li P168 je ikada podeljen
7 i prosleđen. Ako ne postoji dokaz da je prosleđen, njemu se ne
8 može pripisati nikakva težina i očigledno ne postoji veza sa
9 bilo kojim navodnim krivičnim delima.

10 U stavu 296 svog podneska, tužilaštvo tvrdi da P168 jeste
11 bio prosleđen zonama. U fusnoti 1223, oni citiraju razgovore
12 tužilaštva sa tri svedoka 4737, 4747 i Nuredin Ibishi. Dakle,
13 ni jedan od tih dokaza ne pokazuje da je P168 prosleđen.

14 Prvo, 4737 na istoj stranici kaže da on nikada pre nije
15 video ovaj dokument, da mu nikada nije bio prenesen njegov
16 sadržaj. To je P01605.7, stranice 4 i 6. Umesto da potkrepi
17 stav tužilaštva, 4737 direktno je poriče.

18 Drugo, 4747 ne treba to svedočenje prihvatiti, zato što
19 je njegov iskaz usvojen u pismenom obliku. On nije bio
20 unakrsno ispitivan i zato što je u suštini on nepouzdan, iz
21 razloga koje smo naveli u našem podnesku. U svakom slučaju,
22 4747 je sam rekao tužilaštvu da se on ne seća da je konkretno
23 video P168.

24 Treće, stav tužilaštva je dodatno oslabljen Nuredinom
25 Bishijem [kao što je prevedeno]. Oslanjanjući se samo na

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 139

1 njegov razgovor sa tužilaštvom, tužilaštvo namerno ignoriše to
2 što je Ibishi o ovom istom pitanju govorio u svom svedočenju
3 24. oktobra 2024.

4 Panel će se setiti da je g. Mišetić, branilac g. Thačija
5 stavio P168 na ekran, tako da se izbegne bilo kakav nesporazum
6 i direktno je postavio pitanje Ibishiju, citiram:

7 "P. Naređenje nosi datum 2. decembar 1998. Moje pitanje,
8 da li ste pre ikada videli ovo naređenje?"

9 A, odgovor je bio:

10 "O. Ne. Ne za vreme rata, ali ga jesam video posle
11 rata."

12 Nuredin Ibishi je svedok tužilaštva. Tužilaštvo ga smatra
13 verodostojnim i koristi njegov iskaz o pitanja [sic] koja se
14 tiču komande u zoni Lab. Nuredin Ibishi se setio razgovora o
15 lokalnoj policiji u Labu. Međutim, to nije dokaz da je P168
16 bio prosleđen njegovoj zoni, ne čak jer je to otvoreno
17 porečeno u sudnici. Tužilaštvo nije tražilo da razjasni ovo
18 prilikom dodatnog ispitivanja. Da bi se tužilaštvo oslonilo
19 samo na njegov razgovor iz 2019, pri tom ignorišući
20 razjašnjenja koja je pružio panelu pred sudom je, navodi na
21 pogrešan zaključak i to je još jedan primer da tužilaštvo
22 zatvara oči pred dokazima svojih sopstvenih svedoka, koji
23 podrivaju njegove teze.

24 Međutm, stvari su još gore. Citirajući samo tri dokaza,
25 tužilaštvo ne prihvata i ne objašnjava da je svaki drugi

1 pokušaj da se dokaže prosleđivanje P168 u stvari propao.

2 Bislím Zyrapi načelnik glavnog šada [sic]; Sokol Bashota
3 zamenik komandanta za operacije; Hajrush Kurtaj zamenik --
4 zamenik komandanta brigade, su svi porekli da su za vreme rata
5 videli ovaj dokument. Tužilaštvo ne može jednostavno da
6 ignorše dokaze svojih sopstvenh svedoka, samo zato što su
7 rekli nešto što je po njih nepovoljno. Tužilaštvo bi naravno
8 moglo da predoči P168 drugim svedocima, kako bi potvrdilo da
9 je dokument stvarno i prosleđen. Međutim, oni to nisu uradli.

10 U stavovim 294 do 297 njihovog podneska, tužilaštvo je
11 namerno pokušalo da zamuti vodu u vezi razlike između srpske
12 lokalne policije i policijskih jedinica koji su bili
13 koncipirani u planu ambasadora Hilla.

14 Razlika je vrlo jednostavna. Lokalna polcija su bile
15 jedinice koje je stvorila srpska uprava. Oni su bili
16 naoružavani i dobijali uniforme od MUP-a i učestvovali su u
17 operacijma protiv OVK, zajedno sa srpskom policijom. Panel je
18 čuo detaljne dokaze i iskaze i dokumente, u vezi osnivanja,
19 uloge i radnji ovih jedinica. Svedoci tužilaštva, uključuju i
20 nekoliko njih koje tužilaštvo navodi u ovom delu njihovog
21 podneska, objasnili su da su loklne policijske jedinice, bile
22 jedinice boraca koje su bile deo redova vojnih i struktura
23 srpskih snaga. U najmanju ruku su oni predstavljali ozbiljan
24 bezbednosni rizik.

25 Ono što je bitno je da dok su lokalne srpske policijske

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 141

1 jedinice, osnovane u leto 1998, nastavile su sa tim tokom
2 perioda obuhvaćeno optu -- optužnicom. Početkom decembra 1998,
3 negde kada je datiran P168, nove policijske jednice su upravo
4 bile osnovane od strane srpske uprave u Mitrovici. Međutim,
5 tužilaštvo se uopšte ne bavi ovom vezom.

6 Suprotno srpskoj lokalnoj policiji, kao što su drugi
7 objasnili, kao i ambasador Hill lično, policijske jedinice
8 koje su opisane u njegovom planu, nikada nisu postojale, zato
9 što plan nikada nije sproveden. Suprotno onome što je g.
10 Tieger, tužilaštvo vama reklo u ponedeljak, a ovo je ključni
11 element, jer sa jedne strane imamo policijske jedinice koje
12 hapse i ubijaju pripadnike OVK, kao i albanske civile širom
13 Kosova, a sa druge strane imamo nepostojeći entitet, koji bio
14 nije ništa više nego hipotetička ideja. Dakle, nema sumnje da
15 P168 se odnosi samo na ovu prvu opciju.

16 I zapravo, tužilaštvo u ponedeljak je sasvim zgodno
17 izostavilo svedočenje svojih svedoka o ovom konkretnom
18 pitanju, uključujući između ostalog Sokola Bashotu. Na ekranu
19 vidite transkript od 2. decembra 2024, stranica 23058. P168 je
20 bio na ekranu, a Bashota je rekao, citiram:

21 "Ja nisam video ovaj dokument. Ali, mislim da se ne
22 odnosi na broj policajaca koji su formirali deo našeg zahteva,
23 u odnosu na dokument Hillov. Mislim da se ovde govori o
24 lokalnim policijskim snagama, koje su zaposlili Srbi za vreme
25 rata ili koristili Srbi za vreme rata. Albanski građani su

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 142

1 prihvatili da služe u -- unutar srpske države i u određenim
2 prilikama su delovali ili operisali protiv nas. Međutim, to
3 nije ona vrsta policije o kojoj smo govorili sa Hillom."

4 Dakle, onda na stranici 23059:

5 "Ja mislim da te dve snage nisu povezane i apsolutno
6 mislim da to nije ni na koji način povezano sa Hillovim
7 dokumentom."

8 Dakle, i onda na stranici 23060:

9 "Ovde se govori o onim Albancima koji su nosili srpske
10 uniforme i delovali protiv OVK. Oni su formirali deo komandnog
11 lanca srpske vojske i policije. Ali, mislim da nisam video
12 nikakve druge dokumente ove vrste."

13 Dakle, ovi odgovori su dati kao na -- na -- na pitanja
14 tužilaštva. U pitanju je svedok tužilaštva. Dakle, tužilaštvo
15 to uopšte nije ni spomenulo. I na kraju, očajnički pokušaj
16 tužilaštva da prikaže pripadnike lokalnih policijskih snaga
17 kao civile, poriče očigledno. Dakle, ovo treba potpuno
18 odbaciti.

19 U stavu 297 svog podneska, tužilaštvo tvrdi, citiram:

20 "Posle 2. i 3. decembra 1998 i naređenja tih datuma su
21 izdata, policijske i obaveštajne službe u zonama su
22 saslušavale, zatvarale, zlostavljale i ubile navodne
23 pripadnike lokalne policije, koji nisu bili deo srpskih
24 oružanih snaga, pod sumnjom da su oni bili špijuni i
25 kolaboracionisti."

1 Međutim, to, ta tvrdnja ne stoji.

2 Prvo, želim da vam skrenem pažnju na ključni aspekt
3 izlaganja tužilaštva od ponedeljka. Dva primera koja je naveo
4 u podršku izvršenja P168, Dukadini i Kačanik. Oni se tiču
5 srpske lokalne policije, onu koju je naoružavao i vodio srpski
6 MUP. A, oni se ne bave policijskim jedinicama koje su bile deo
7 Hillovog plana. Čak, radi argumenata, ako se prihvati da ovi
8 primeri jesu na bilo koji način povezani sa P168, a mi to
9 poričemo, oni govore suprotno od onoga što kaže tužilaštvo u
10 P168. Dakle, borci nisu učestvovali aktivno u
11 neprijateljstvima.

12 Pogledajmo sada slajd 7, gde vidimo ove primere.

13 U ponedeljak, tužilac vam je pokazao dva pismena
14 dokumenta, to su P904 [kao što je prevedeno] i P905. Na ekranu
15 sada vidite njihovu verziju na engleskom. Najpre, sadržaj ovih
16 dokumenata ja upravo identičan i čini se da je to samo
17 prepisano. Tako da, ako gledamo jedan dokument, govorimo o
18 drugom, jer zapravo je to identičan dokument. Oba dokumenta
19 nisu potpisana. P905 čak nema ni mesto predviđeno za potpis.
20 Pod tri, oni su usvojeni u dokaze bez posredstva svedoka i
21 tužilaštvo ih nije predočilo ni jednom svedoku, kako bi
22 potvrdili autentičnost ili kontekst dokumenata. Dakle, ti
23 nepotpisani dokumenti kojima nije potvrđena autentičnost, koji
24 su prepisani, nemaju nikakvu dokaznu vrednost.

25 Čak i ako ih uzmemo ovako *prima facie*, ta dva dokumenta

1 ne podržavaju postojanje bilo kakve veze između P168 i
2 navodnog zatvaranja pripadnika lokalne policije. Oba dokumenta
3 su od 25. marta 1999. To je gotovo četiri meseca nakon što je
4 izdato P168. Ni u jednom dokumentu se ne govori o P168, niti o
5 bilo kakvom uputstvu glavnog štaba. Za prvi dokument,
6 tužilaštvo tvrdi da potvrđuje sprovođenje P168, je dokument
7 koji je od četiri meseca kasnije i u kom se ne pominje P168.
8 A, to govori o svemu.

9 Zatim, dva dokumenta na ekranu govore o lokalnoj policiji
10 u Đakovici, da ti pripadnici dobijaju platu, identifikacije i
11 automatsko oružje od srpske uprave, učestvuju u operacijama
12 hapšenja pripadnika OVK i obaveštavanja srpske policije o
13 stanju i kretanjima OVK u Dukađinu. To su okolnosti koje su i
14 te kako potkrepljene u spisu predmeta, uključujući na osnovu
15 zvanične dokumentacije srpske uprave. To je 4D100 i na osnovu
16 razgovora sa pripadnicima lokalne policije u Đakovici iz tog
17 vremena, to je 4D81. Ako ništa drugo, ta dva dokumenta na
18 ekranu potvrđuju da su pripadnici lokalne policije imali
19 status boraca na Kosovu i da su predstavljali bezbednosnu
20 opasnost.

21 Drugi primer, koji je tužilaštvo koristilo je primer
22 Kačanika, u zoni Nerodimlje. U svom završnom podnesku, u stavu
23 297, tužilaštvo se poziva na pasus iz informativnog razgovora
24 tužilaštva sa svedokom 4722. Izjave svedoka 4722 su usvojene u
25 dokaze na osnovu pravila 153, protivno našem stavu. I stoga ti

1 dokazi, odnosno ta svedočenja nisu mogla da budu predmet
2 unakrsnog ispitivanja i treba im dati ograničeni značaj. U
3 svakom slučaju, svedok 4722 je govorio o događajima iz marta
4 1999, dakle tri meseca nakon što je izdat P168. On nikada nije
5 pominjao taj dokument P168, niti bilo kakvo uputstvo glavnog
6 štaba u vezi sa lokalnom policijom. I zapravo Hajrush Kurtaj,
7 zamenik komandanta 162. brigade, potvrdio je da on nikada nije
8 video, niti čuo za P168, kada je bio u svojoj brigadi. Svedok
9 4722, svojim svedočenjem nije pokazao da postoji veza između
10 P168 i događaja u Kačaniku, u martu 1999. No, u svakom
11 slučaju, svedok 4722 dodatno potkrepljuje status boraca,
12 pripadnika lokalne policije u Kačaniku i kaže da su dobijli
13 identifikacije i oružje od srpske uprave i da su delovali pod
14 uputstvima, na osnovu naloga srpske policije i to protivno
15 OVK.

16 Ukratko, dokazi o tome da su neki pripadnici lokalne
17 policije uhapšeni, nekoliko meseci nakon što je objavljen
18 P168, nije dokaz da je P168 bio provođen. Ova uzročno
19 posledična veza koju tužilaštvo mora da uspostavi, zapravo
20 potpuno ne postoji.

21 Sada ću preći na jedan drugi niz dokumenata, za koje
22 tužilaštvo kaže da ih je potpisao Jakup Krasniqi. To su P3681
23 i P3682. Tužilaštvo potpuno neopravdano preuveličava svoju
24 tezu, kada je reč o oporezivanju i sprovođenju ovih
25 dokumenata. U ponedeljak, na strani transkripta 28490, tužilac

1 je rekao panelu, citiram:

2 "Krasniqijeva odbrana govori o tim naređenjima, ali ne
3 uviđa poentu. A, poenta je da naređenja glavnog štaba,
4 uključujući ona koja je izdao Jakup Krasniqi su dostavljena i
5 poštovana, uključujući od strane pripadnika vojne policije
6 121. brigade."

7 Časni sude, ja bih izmenio to u "samo od strane
8 pripadnika vojne policije 121. brigade."

9 I tu tužilaštvo, a ne odbrana je ta koja ne uviđa poentu.
10 Tužilaštvo ne može dokaže da je širom Kosova bilo nešto
11 sprovedeno, na temelju samo jednog dokumenta iz samo jedne
12 brigade. Nikakav drugi dokument nije predodčen u pogledu
13 sprovođenja toga, u bilo kojoj drugoj brigadi na Kosovu.

14 A, dva elementa moraju da se imaju u vidu. Najpre, 121.
15 brigada je brigada koja je geografski govoreći najbliže
16 Divjaku. A, da je dokument došao do 121. brigade, ne znači da
17 je on dostavljen i u ostatak zone Paštrik, a kamoli negde
18 drugde na Kosovu.

19 Pod dva, dokazi pokazuju da naređenja koja se tiču
20 oporezivanja su usledila odmah nakon što je dr. Fitim Selimi,
21 koji je bio pripadnik 121. brigade, podneo zahtev. A, to je
22 P1126, da se dostavi dodatna zdravstvena oprema i materijal. I
23 time je konkretno sugerisano da se uvede sistem oporezivanja,
24 upravo u te svrhe. I kao što objašnjavamo u stavovim 564 do
25 567 našeg podneska, to je bilo lokalno pitanje i nemamo

1 nikakvih dokaza o tome da je to sprovedeno u većoj meri, na
2 širem području.

3 Sledeći slajd ne treba da se emituje za javnost.

4 Osim toga P2015_ET.3 [kao što je prevedeno], na koji se
5 tužilaštvo poziva u stavovima 35 i 204 svog podneska, ne ide u
6 prilog tezi tužilaštva. Ovaj dokument pokazuje da dva
7 pripadnika vojne policije, nisu se pridržavala navodnog
8 naređenja o oporezivanju i da su, da je "u potpunosti neuspeo"
9 pokušaj da se taj sistem oporezivanja primeni u Blaci.

10 To dodatno pokazuje, da jedini pojedinci koji su
11 isplatili ono što je od njih traženo, su oni koji su to već
12 dobrovoljno uradili i to upravo što su uplatili sredstva u
13 fond Domovina zove. Tako da nije tražena nikakva dodatna
14 uplata. I to potkrepljuje svedočenje Namera Krasniqija na
15 strani transkripta 24791 do 24793. Naser Krasniqi je izjavio
16 da su doprinosi bili dobrovoljni, u najvećoj meri, a da oni od
17 kojih je traženo da daju doprinos su mogli to da urade, tako
18 što bi dali koji god iznos, a što je bilo protivno naređenjima
19 koja je navodno potpisao Jakup Krasniqi.

20 Ako ništa drugo, ovi primeri pokazuju da glavni štab nije
21 imao kontrolu nad ovim pitanjem.

22 Časni sude, to je sve što sam imao da kažem. Sada ću dati
23 reč svom kolegi g. Ellisu. Hvala.

24 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala. Izvolite, g.
25 Ellis.

1 G. ELLIS: [Prevod] Časni sude, meni će biti potrebno sat
2 vremena i ja ću najpre govoriti o tome šta je tužilaštvo
3 reklo, kada je pogrešno prikazalo ulogu g. Krasniqija kao
4 portparola OVK, a zatim ću govoriti o pet konkretnih događaja
5 za koje se kaže da je g. Krasniqi bio povezan sa njima. Mi
6 nećemo govoriti o ovoj drugoj kategoriji danas, ali počću
7 najpre da govorim o temi da je bio portparol, pa videćemo
8 dokle ćemo stići.

9 Kada govori o ulozi portparola, tužilaštvo sledi isti
10 obrazac koji je bio konstantno prisutan, a to je da su
11 ignorisali dokaze i da nisu izneli ključne dokaze svedočima
12 [sic], svedocima, kako bi dokazali svoju tezu. I ono što je
13 još važnije, oni uopšte nisu povezali svoje optužbe o g.
14 Krasniqiju, sa bilo kojim krivičnim delima za koja se tereti u
15 optužnici.

16 Najpre ću govoriti o četiri glavna aspekta teze
17 tužilaštva; saopštenja; zatim činjenica da nisu povezali javne
18 izjave sa krivičnim delima; zatim o propisima; i govoriću
19 potom o optužbama zato što je jednostavno bio prisutan na
20 lokacijama.

21 Možda baš i nije najbolji trenutak da govorim o tome
22 danas popodne, u petak popodne, ali ću odmah preći na
23 saopštenja.

24 U svom završnom podnesku, tužilaštvo kaže da g. Krasniqi
25 je "prevashodno bio zadužen za saopštenja." To je u stavu

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 149

1 1477; kaže da je on "pisao i uređivao saopštenja," u stavu
2 548; i da je on imao "stalno učešće i kontrolu nad pisanju
3 [sic] i iznošenju saopštenja," u stavu 557; i da se on "bavio
4 procesom pisanja saopštenja, kako pisanja, revidiranja i
5 izdavanja," stav 558.

6 Sada je sasvim jasno da saopštenja predstavljaju
7 centralni osnov teze tužilaštva, od prvog pasusa u završnog
8 podneska, pa do kraja njihovog izlaganja u ponedeljak. Tako da
9 te optužbe o ulozi g. Krasniqija su vrlo važne i puno nam kažu
10 o njihovoj tezi. Oni u pretpretresnom podnesku nisu govorili o
11 ličnoj odgovornosti g. Krasniqija, a sada tužilaštvo pokušava
12 da kaže da je on bio zadužen za celokupni proces pisanja
13 saopštenja. A, ta optužba uopšte ne odgovara onome što možemo
14 videti u dokazima.

15 Realnost stvari je sledeća, uprkos tri godine suđenja,
16 227 dana suđenja, 5.000 dokaza, mi nismo ništa uznapredovali u
17 odnosu na to gde smo bili na početku, a to je da tužilaštvo
18 nije dokazalo ni za jedno saopštenje, ko ga je napisao i sada
19 pokušava da svoj propust sakrije tim optužbama grandiozne
20 prirode.

21 Dokazi o tome ko je autor i o distribuciji saopštenja su
22 slabi i neubedljivi. Mi smo o njima govorili već u svom
23 završnom podnesku u stavovima 195 do 206. Ja ću vam danas
24 govoriti dodatno o dokazima na koje se poziva tužilaštvo.

25 Najpre, otkriće različitih verzija saopštenja, kada je

1 izvršen pretres kuće g. Krasniqija, nije nikakav dokaz.
2 Postoji razuman zaključak koji se može izvesti, koji je
3 drugačiji, a to je da je g. Krasniqi prikupio arhivski
4 materijal nakon sukoba, zarad svojih pisanja, svog pisanja
5 knjiga. Alternativni, alternativne zaključke podržava,
6 podržava i iskaz dat pred MKSJ-om, o kom je već govorila gđa
7 Alagenda.

8 Zatim, da je makar tri saopštenja navedeno u nacrtu
9 rukopisa koji je g. Krasniqi nazvao "Albanski čas je došao."

10 I pod tri, g. Krasniqi se poslužio sa četiri saopštenja,
11 kao izvorima za fusnote u svojoj knjizi "Veliki povratak." G.
12 Krasniqi, znači jeste naveo te izvore. To je u fusnoti dokaza
13 P189_ET.3.

14 Dokazi na koje se poziva tužilaštvo u stavu 1477, kako bi
15 pokušalo da pripiše primarnu odgovornost g. Krasniqiju, u
16 suštini se svode na dokaze o političkoj deklaraciji broj 2. Na
17 razgovoru tužilaštva sa Rexhepom Selimijem, delimično
18 citiranje svedočenja g. Krasniqija pred MKSJ-om, a zanemaruju
19 se pasusi na koje se mi pozivamo i jedna objava na *Facebooku* u
20 vezi sa saopštenjem 59.

21 Najpre ću govoriti sada o političkoj deklaraciji broj 2.
22 Tužilaštvo se poziva na dokaze o toj političkoj deklaraciji, u
23 fusnotama za oba pasusa 1477 i 548. G. Krasniqi je oduvek
24 prihvatao da je on jedan od autora političke deklaracije 2. I
25 prisetićete se da se u toj deklaraciji jasno osuđuje terorizam

1 i bilo koje drugo nasilje nad civilnim stanovništvom i traži
2 se priz -- priznavanje i poštovanje međunarodnog prava. Nema
3 ničeg protivpravnog u toj deklaraciji.

4 Ali ono što tužilaštvo ne može da uradi je da se, da
5 iskoristi činjenicu da je neko bio autor ili učestvovao u
6 pisanju političke deklaracije, kao dokaz da je taj čovek bio
7 autor ili učestvovao u pisanju svih saopštenja. To su dve
8 suštinski različite stvari. Sve je jasno i naš prigovor stoji.
9 Čak i izjava g. Krasniqija datu, data MKSJ-u P793, u, na koju
10 se tužilaštvo poziva u stavu 548, jasno pokazuje da se pravi
11 razlika između političke deklaracije 2, za koju g. Krasniqi
12 kaže "ja sam bio glavni autor" i sa druge strane saopštenja,
13 za koja on kaže da ih je "izdavao glavni štab OVK."

14 Pod dva, jedino svedočenje svedoka na koje se tužilaštvo
15 poziva kako bi pripisalo g. Krasniqiju saopštenja je razgovor
16 koji je vođen sa njegovim saoptuženim g. Selimijem. Nema
17 potrebe da o tome puno govorim, zato što se slažem sa
18 izjašnjenjima g. Mišetića, a u izvesnoj meri i g. Robertsa, u
19 pogledu pouzdanosti tog informativnog razgovora. Ja bih
20 međutim izdao samo tri kraće opaske.

21 Pod jedan, nemamo osnov za te komentare. G. Selimi nikada
22 nije video da je Jakup Krasniqi napisao neko saopštenje. To je
23 P763.3, strana 3. Pod dva, mnogi odgovori g. Selimija u ovom
24 delu informativnog razgovora, su rezultat pitanja koja su
25 ponavljana, a takva pitanja branilac, odnosno zastupnik

1 tužilaštva ne bi mogao da postavlja u sudnici. Kada imamo u
2 vidu P761.7, strane 16 i 19, postavlja se pitanje o tome ko je
3 autor i dovodi se u pitanje njegov odgovor, da je o tome
4 uopšte bilo reči na nivou glavnog štaba. Kao član glavnog
5 štaba, sa kim se u tom trenutku razgovaralo kao sa
6 osumnjičenim licem, g. Selimi je svakako hteo da se ogradi od
7 saopštenja. Samo tužilaštvo je obazrivo u tome da se osloni na
8 te izjave optuženog i kao što vidimo u stavu 1415 podneska
9 tužilaštva. I pod tri, odlomak razgovora g. Selimija, predocen
10 je Sokolu Bashoti, koji je potvrdio na strani transkripta
11 23490, da nije znao ko je pisao saopštenja, niti da li ih je
12 pisalo jedno lice ili više lica.

13 Pod tri, samo svedočenje g. Krasniqija pred MKSJ-om,
14 konkretno na suđenju Haradinaju. I ovde, što je tipično,
15 tužilaštvo u završnom podnesku selektivno bira najgore pasuse
16 iz nekoliko dana svedočenja. Ja neću pokušati da sakrijem
17 najgore pasuse. Tokom unakrsnog ispitivanja koje je vodio g.
18 Emmerson, g. Krasniqi je rekao, to je P800, strana 5034:

19 "Ta saopštenja, ja sam njihov autor. Ja sam bio njihov
20 autor, u vreme kada su ofanzive bile u najvećem jeku i kada je
21 članovima glavnog štaba bilo teško da se okupe."

22 To je sve što je tužilaštvo uspelo da prikupi, kada je
23 reč o onome šta je g. Krasniqi rekao u pogledu pisanja
24 saopštenja. Ali, to je ipak daleko manje od onoga što
25 tužilaštvo zamišlja i preuveličava, u svojim izjašnjenjima.

1 Ukoliko se tome prida najveći mogući značaj, on je pomenuo
2 autorstvo samo u odnosu na period kada su ofanzive bile na
3 vrhuncu, a ono što ide uz to je da on očigledno nije bio
4 njihov autor u bilo kom drugom trenutku. Teret utvrđivanja
5 koja su to saopštenja bila i dokazivanje da li je u njima bilo
6 nekog spornog sadržaja, je nešto što leži na tužilaštvu. A,
7 ono što tužilaštvo nije učinilo, jeste da ono nije sistematski
8 prošlo ni sa jednim svedokom, niti u jednom od svojih
9 izjašnjenja, kroz sva ta saopštenja, kako bi utvrdilo koja su
10 ona za koja tvrdi da su sastavljena u vreme kada je ofanziva
11 bila na vrhuncu.

12 Pošto je usvojio iskaz g. Krasniqija pred MKSJ-om, panel
13 sada mora odlučiti koju će dokaznu snagu pridati tome, u
14 okolnostima pod kojima Krasniqi nije ni obavešten o pravu da
15 samog sebe ne optužuje, nije dobio pravne savete. I sada 20
16 godina kasnije, se nalazi u situaciji kada se neko oslanja na
17 njegove odgovore, da bi izvodio dokaze protiv njega, odnosno
18 optužbe protiv njega u vezi sa nekim od ključnih pitanja u
19 ovom predmetu.

20 U utorak prepodne, tužilaštvo je pozvalo panel da ne
21 prihvati naša izjašnjenja o pravu na pravično suđenje, po
22 osnovu toga da smo mi navodno propustili da pomenemo da ste vi
23 već doneli odluku o tome, u vezi sa dopuštenošću dokaza. Ali,
24 ako ostavimo to po strani, ja ne prihvatom da smo mi
25 propustili da to pomenemo. I stav 53 našeg podneska, sasvim

1 izričito pominje da je žalbeni panel podržao vašu odluku o
2 dopuštenosti i da to nije glavni problem sa izjašnjenjem
3 tužilaštva. Glavni problem je njihova ocena dokazne snage koja
4 se, to je drugo pitanje u odnosu na dopuštenost. Citirli smo
5 iz stava 55 odluke žalbenog panela, nadam se da se to sada
6 vidi na slajdu, oni su rekli:

7 "...imajući na umu da će biti potrebna opreznost kada se
8 donosi odluka o dokaznoj snazi koju treba pridati ovim
9 dokazima, žalbeni panel smatra da pretresni panel koji je
10 sastavljen od profesionalnih, iskusnih sudija, jeste takav da
11 se od njega može očekivati da će sa prikladnom pažnjom
12 postupati sa dokazima."

13 I slično žalbenom panelu i mi takođe verujemo da će panel
14 koristiti svu dužnu brigu i opreznost i da neće pridati
15 dokaznu snagu dokazima koji su pribavljeni kršenjem prava na
16 zaštitu od samoopuživanja, naročito kada nema drugih
17 neposrednih dokaza u spisu predmeta, koji bi potkrepljivali
18 istu tvrdnju.

19 A, ukoliko panel želi da prida neku dokaznu snagu ovim
20 iskazima pred MKSJ-om, ako će im uopšte pridati neku snagu,
21 onda ih treba čitati u celini. G. Krasniqi je potvrdio da je
22 uglavnom bilo tačno da su saopštenja pisali ljudi iz
23 operativnog krila OVK, kome on nikada nije pripadao. On nije
24 pisao niti učestvovao u pisanju ranih saopštenja za štampu,
25 niti je znao ko ih je pisao. Pune reference, date su u stavu

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 155

1 437 našeg podneska. Ukoliko se to sve pročita na fer način i u
2 celini, sa dužnim oprezom, dejstvo njegovog iskaza je da se on
3 distancira od većine ovih saopštenja, a ne da ih prihvata.
4 Sasvim je jasno da se time ne utvrđuje navod tužilaštva protiv
5 g. Krasniqija, da je on navodno bio zadužen za ceo proces
6 pisanja saopštenja, od pisanja nacрта, do njihovog
7 objavljivanja. Ti dokazi sugerišu da su većinu saopštenja
8 pisali ljudi iz operativnog krila OVK, a niko iz članova
9 direkcije za operativne poslove, koje tužilaštvo imenuje kao
10 učesnike u udruženom zločinačkom poduhvatu, kao što su Bislim
11 Zyrap i Sokol Bashota.

12 I najzad u vezi sa tim, nešto kratko ću reći o dokumentu
13 P1751, a to je na -- to je jedna objava na *Facebooku*, koju je
14 postavio g. Krasniqi, u vezi sa izjavom g. Thačija na koju je
15 odgovorio. To ima ograničenu dokaznu vrednost i ne može se
16 tretirati isto kao i izjava data pod zakletvom. Dokument
17 P1751, navodi da su saopštenja pisana na Kosovu 1998. godine,
18 ali se ne identifikuju njihovi autori i naročito se ne kaže da
19 je to bio g. Krasniqi. Kaže se da je g. Krasniqi bio "protiv"
20 saopštenja 59 i da se distancirao od njega i pokazao panelu da
21 ne može pretpostavljati bez dokaza, da su svi navodni učesnici
22 u UZP-u odobravali svako pojedinačno saopštenje ili se sa njim
23 slagali.

24 Niti iskaz svedoka W4255 može da pomogne tezama
25 tužilaštva. On je bio tipičan, kao jedan od svedoka koji nisu

1 pravili jasnu razliku između članaka, saopštenja za javnost i
2 politički deklaracija. Vidite i stranu transkripta 7901. Ja ga
3 ne kritikujem zbog toga, jer svedok koji je laik ne može
4 razumeti važnost razlike pred sudom, u vezi sa takvim
5 pitanjima. Ali, sada izgleda potpuno jasno da je on govorio o
6 nečemu što nije bilo saopštenje za štampu nego politička
7 deklaracija. U najmanju ruku, to je stav tužilaštva kakav je
8 iznet u stavu 340 njihovog podneska. Ono što bih ja rekao je
9 značajnije, a to je ono što je ovaj svedok rekao o svom
10 potonjem sastanku sa g. Krasniqijem.

11 To bih pokazao na ekranu, ali to ne treba emotivati za
12 javnost.

13 Jedna od poteškoća časni sude, kada se sudi u ovakvom
14 predmetu je da mora biti strašno teško da se zaista stekne
15 osećaj za pojedinačne optužene koji su pred vama, sada posle
16 toliko mnogo godina, usred jednog ovakvog suđenja, koje se
17 zasniva na protivrečnom iznošenju dokaza i njihovom pobijanju,
18 ali ima trenutaka kada bih rekao da se magla razilazi i da
19 možete sasvim jasno da sagledate g. Krasniqija kakav je bio u
20 vreme. I po mome mišljenju, postoje tri takva trenutka. Druga
21 dva, više reči o njima u ponedeljak.

22 A, sada samo da nešto kažemo o kontekstu. Sastanak je
23 trebalo da bude sastanak između g. Krasniqija i nekoga iz
24 tužila [sic], koga bi tužilaštvo opisalo kao protivnika. Kako
25 će se taj sastanak odvijati? Da li će g. Krasniqi njemu da

1 preti ili da ga zlostavlja na neki način? On je bio vrlo
2 kooperativan. Bio je blagonaklon, kako je rekao svedok W4255 i
3 oni su jedan drugog savetovali na tom sastanku. Vrlo
4 kooperativan sastanak.

5 "P. A, rezultat tog sastanka bio je da su se svi složili
6 da treba da se radi zajedno protiv srpskih snaga, je li to
7 tačno?"

8 "O. Tačno je, po savetu g. Krasniqiija."

9 Eto, takav je časni sude g. Krasniqi. On nije figura koja
10 je sejala razdor, kako to tužilaštvo pokušava da prikaže. On
11 je dobronameran, raspoložen za saradnju, kao što je rekao
12 svedok 4255.

13 Tužilaštvo mora da dokaže van razumne sumnje, da je g.
14 Krasniqi zaista napisao svako saopštenje za štampu, na koje se
15 tužilaštvo oslanja. Ono ne može prosto pretpostaviti da
16 portparol mora implicitno biti i autor tih saopštenja za
17 štampu, jer dokazi to ne pokazuju van razume sumnje, ako se
18 taj odgovarajući standard primeni. Da je g. Krasniqi zaista
19 pisao sve, sva saopštenja na koja se tužilaštvo oslanja, zašto
20 primerci svih njih nisu pronađeni u njegovoj kući. A, ukoliko
21 ih je on sve pisao, revidirao i objavljiavao, zašto onda kada
22 je svedočio kao svedok pred MKSJ-om bez pravnog savetovanja,
23 nije prihvatio autorstvo, kao što je učinio sa političkom
24 deklaracijom broj 2?

25 Dokazi prosto ne zadovoljavaju standard van razumne

1 sumnje.

2 I najzad, stav 554 završnog podneska tužilaštva je još
3 jedan primer toga kako tužilaštvo ne dokazuje svoje teze.
4 Navodno se tu treba utvrditi da je g. Krasniqi značajno
5 doprineo UZP-u, time što je rasturao materijal koji podržava
6 zajednički cilj. Ali, tu se takođe kaže da je glavni štab
7 objavljavao kaznene mere u različitim formama, koje će biti
8 preduzete protiv kolaboracionista i sličnih elemenata, koji
9 nastavljaju da služe okupacionim snagama. Međutim, šta je on
10 trebalo da radi, imajući u vidu da nije uspostavljena veza sa
11 ovim konkretnim saopštenjem za štampu, niti je utvrđena veza
12 sa Ćirezom.

13 Časni sude, vidim koliko je sati.

14 PREDSEDVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Ellis.

15 Vidimo se u ponedeljak u 9:00.

16 Samo nam recite, da li vam je, koliko vam je vremena
17 potrebno? Imate još sat i po vremena na raspolaganju.

18 G. ELLIS: [Prevod] Razumem.

19 PREDSEDVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Krasniqijeva odbrana
20 imalala je sat i po do sada, odnosno preostalo vam je još sat
21 i po za ponedeljak.

22 G. ELLIS: [Prevod] Pa, neću ja zauzeti sve to vreme.

23 PREDSEDVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Zamolili bi smo
24 tužilaštvo da bude spremno da počne sa replikama u nekom
25 trenutku, tokom popodneva u ponedeljak. Nadamo se da ćemo

1 stići do toga, posle završetka završne reči Krasniqijeve
2 odbrane. Sudije će imati otprilike dva sata za svoja pitanja,
3 tako da će dobar deo popodneva biti vama na raspolaganju. A,
4 nadam se takođe, da će po analogiji odbrana biti spremna za
5 svoje komentare na te replike, odnosno svoj duplike. Ne znam
6 kada ćemo stići do toga, da li već u ponedeljak, ali sreda je
7 već prilično popunjena što se tiče rasporeda, pa bi smo hteli
8 da se potrudimo da zaista završimo sa radom u sredu, ako je to
9 moguće.

10 Hvala svima na saradnji.

11 G. HALLING: [Prevod] Časni sude, pre nego što odemo, ja
12 sam odgovorio na polovinu vašeg pitanja koje ste malopre
13 postavili. Druga polovina je u vezi sa našom pripremom tokom
14 ovog vikenda. Da li panel namerava da pošalje spisak pitanja
15 na koja želite da odgovorimo u ponedeljak?

16 PREDSEDVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U ovom trenutku ne.
17 Ako se predomislamo, obavestićemo vas o tome. Ali, sada je
18 petak popodne, tako da verovatno i nema mnogo vremena kada bi
19 smo mogli da vam to prosledimo. Ali ne znam da li se niko već
20 unapred pripremao. Pretpostvljam da nije.

21 G. LAWS: [Prevod] Hvala, što ste mi dali reč. Kada je reč
22 o daljim smernicama, takođe je pomenuto da i zastupnik žrtava
23 može da zatraži vreme, za to da iznese svoj odgovor. Ja bih
24 tražio 10 do 15 minuta ako je moguće, da odgovorim na ono što
25 je danas rekla Selimijeva odbrana, jer bih možda dodao

1 nekoliko svojih argumenata.

2 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Posle sudijskih
3 pitanja, počecemo sa replikom tužilaštva, a onda vi možete
4 biti drugi na redu.

5 G. LAWS: [Prevod] Hvala. Hteo sam samo to da pomenem,
6 kako bi svi znali da i to treba dodati na naš raspored.

7 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [nije uključio
8 mikrofon].

9 G. LAWS: [Prevod] Hvala.

10 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [nije uključio
11 mikrofon].

12 --- Sednica se završava u 16:47 časova.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25